

25 FEB. 1987/126

Bokens autorisasjon:

Anno 1653 den 29. oktober er denne Övre Romerikes tingbok nummereret, hvori finnes 87 blade, som alle skal fulde skrives og ikke rum lates nogetsteds, noget at indføres imellem linjene. Eiheller maa noget paa tinget skrives paa löst papir og siden i boken at indføres; men det som for retten behandles og forlanges indfört, det straks paa stedet at indskrives.

Gregers Krabbe.

En lös lapp i boken:

En pantobligasjon av 1652 på den gård Röggle i Ullensaker utstedt av Thore Markussen og Anna Markusdatter.

En annen lös lapp:

Skiftebrevet efter Nils Testensen Foss forrettet 1704 på övre Foss i Nannestad sogn begjeres uttog av såvel fortalen som jordegodset med utlodning.

Side 1.
Ullensaker

31.okt.1651 ting på Hauger i Ullensaker. Joen Pedersen har stevnet Oluf Hovin for tiendesørseelse og Endre Hovin for resterende landskyld. Joen Pedersens fullmektig og tjener Nils Nilsen mödte for retten. Tilstede lensm. Halvor Frogner. Lagrett: Trulå Lauten, Haagen Krogerud, Haagen Hillsern, Paul Bogstad, Gulbrand Romsås og Oluf Ihle.

De innstevnte mödte; Endre Hovin sa han hadde gitt Joen Pedersen 7 1/2 daler og 1 td. korn for 1 skippd. landskyld forleden år og mente hans landskyld smör kunne kortes noe i det. Nekter ellers ikke at han rester 3 pd. (18 kg.) smör for 1650. Han har vært meget syk i höst og forleden (siste) sommer og har tilbudt sig å betale landherren för dommen.

Oluf Hovin fremla et søks manns vidnebrev av 29/4 1651. Herav viser det sig at de 6 menn var oppnevnt av lensmannen til å undersøke hans kornlade og ikke har funnet at han har gjort sig skyldig i tiendesvik. Likeså fremlagt Mr. Kiolds (sogneprest Kjeld Stubs) seddel dat. 27-4 1651 som også forklarer at denne ikke kjenner til at Oluf Hovin har gjort sig skyldig i tiendesvik. Oluf tilbød sig desuten å føre sine naboer som vidne på at hans eget korn ikke var blitt modent og at han hadde kjøpt såkorn av dem. Joen hevdet at hans hustru forlikte sig med fogden om 11 daler. Det hadde han hans bevis for og de er nu betalt.

Saken mot Endre Hovin forlikes idet Endre lover å betale sin landherre resterende landskyld innen 14 dage. Hvis ikke blir saken fortsatt og stevningen står ved makt.

Da Oluf Hovin har fremlagt et 6 manns brev der dog ikke er lovlig erhvervet på tinget, skal han stevne de seks menn til første sageting for at de seks menn kan forklare sig og edfestes, hvorefter det skal fömmes i saken.

s. 2. 8/11 1651. Åstedssak ved Krokfoss. Mr. Truls Nilsen, i hvis sted Oluf Nilsen mödte, har stevnet Torer Hovin som kausjonist på Rasmus Hansens vegne ang. resterende landskyld av hans bruk.

Lagrett: Chrf. Kolby, Michel Sundby, Hans Kolby, Oluf Aastad, Rasmus Gislevoid og Oluf Hovin.

Oluf Nilsen har gått med på at han vil la det ~~bære~~ med den årlige avgift, nemlig 12 skippd. mel, hvis Rasmus ikke krever (lar falde) arbeidslønn for å ha vedlikeholdt kvernredskapen. Saken utsatt til 6/12 51 for at Tore Hovin underhånden skal försøke å forlike Rasmus möller og mr. Truls Nilsen. Samtidig skal Ole Halvorsen være tilstede for å forklare på hvilke vilkår og avtale Rasmus först fikk bruket

s. 3.
Hoff

etter den fullmakt Ole Halvorsen har på det fra mr. Truels. 17/11 1651 på Hoff tingstue i Hoff prestegjeld efter stevning og oppsettelse siden 6/10 51, sak mellem sogneprest Laurits Olsen på Grue og sogneprest Oluf Eriksen i Hoff på den ene side og 12 menn (lagrett) fra Hoff sogn og med dem almuen der på den annen side angående adskillige besværinger over prestene (velbårne gode menn) i en klage til Övrigheten. Tilstede lensmannen i Nes, Erik Opaker og 12 menn sammesteds, nemlig: Haagen Ihlang, Niås Ourstad, Peder Unelstad, Arne Eigmu (Eigum = Eggum?), Gulbr. Guttormsen Ihle, Henrik Aavold, Halvor Aas, Oluf Finstad, Lauritz Li, Gulbrand Mördre, Amon Eie og i Börger Vansems sted, som er blitt syk siden oppnevnelser, hans sønn Oluf Börgersen.

Begge prester møtte og fordret saken i retten. Hr. Oluf fremla de 12 menns forseglede vidnesbyrd datert 1/4 1651 som ~~sist~~ ikke blev fremlagt og egentlig ikke hörer til denne sak. Anders Simensen mødte på Christen Jensens med dennes skriftlige "innsigende" på almuenes vegne som deres foged og forsvar og begjærer at det ikke skal gjøres noe ved saken denne gang för en stevning som angår hr. Lauritz's kalls fortapelse er avgjort.

Iver Trongård og Börger Melnes møtte på egne og de andre lagrettesmenns vegne og påstod at stevningen ikke var lovlig forkynt. De påstår også at hr. Oluf skal ha tatt stevningen tilbake för sin del, men han benekter det. Han har lovet å ta den tilbake hvis han kunde få den rettighet hans formann i kallet har hatt, men almuen har ikke villet gi ham hverken denne eller den nye rettighet efter recessen. Iver Trongård og Börger Melnes hadde ingen skriftlig fullmakt fra de övrige. Sorenskriveren spurte de to menn hvor-

for ikke almuen benektet de prestelige rettighet for prosten, da denne sist visiterte disse. Børge Melnes svarte at almuer ikke var tilstede og hvad prosten hadde skrevet som de 6 menn (som var tilstede) hadde forseglet, visste de ikke. Iver Trongård sa det samme og at det ikke var flere enn disse 6 menn ved kirken den dag.

Under sakens behandling hevder sorenskriveren at det som står i klagen på presten ikke kan være sandt, ti dersom det det var, vilde de som senest frivillig avla ed (de 6 menn på prostevisitasen) ikke gjort det. Hertil svarte Anders Simonsen: Var det frivillig eller uten tvang at hr. Lauritz gav efter en tidaler for han svor. Anders Simonsen hevder derefter at han ikke sa "for" men "för" han svor. Dette sa han nogen ganger da hr. Laurits bad at hans uttalelse skulde innføres i tingboken.

Det ble nu fremlagt fullmakt fra Gullik Östmo, Tasten Kvesetter og Björn Hoff av dem som har undertegnet klagen på prestene, og det opplyses at det ennu er 24 menn som senere har forseglet klagen på prestene og vedstår denne. De 7 menn som ikke mödte eller hadde sendt fullmakt til de 2 som skulde möte på deres vegne "har ikke gjort stevningen den tilbørlige respekt" og dömmes til en bot av 8 örtuger og 13 merker sølv og omkostninger til de to prester.

De store klager som angår hr. Oluf og hans formann angår den geistlige övrighet og skal innstevnes der, sier sorenskriveren, og siden skal det forholdes som det forordnes. Men hvad de tidligere sogneprester angår, da skal deres arvinger svare for den inntekt de har hatt og hr. Oluf ikke tilpliktet å svare for mere enn sig selv og sin hustru.

Sogneprest Laurits Olsen, som mange ganger er grovt anklaget i den til övrigheten innsendte klage, men ikke blitt overbevist om noget av det, bare påstått at almuen skulde være stevnet, likeså Hans Bynches hustru og arvinger samt Syver Rolstad. Dette er ikke skjedd. For Rasmus Michelsen (Paludan, sorenskr. på N. Romerike) har de på Kjölen tingstue ført de bevisligheter som mere enn nok beviser deres anklager. Likeså at de vil stevne for den geistlige övrighet uten at det ennå er skjedd. Han skal derfor være umistenkt for deres angiveri inntil det bevises. Hvis nogen av partene vil stevne saken påny, står det dem fritt for. Presten må isåfall stevnes for sin ordinære övrighet, den geistlige rett.

s. 3 b. 20/11 1651 ting på Ous i Odalen. Hans Ullern har stevnet Odal sin bror Oluf Lundberg i Nes og deres medarvinger samt Erland Bergs svogere angående noe odelsgoods i Haug i Sand sogn i Odalen. Hans Ullern vil löse det fra sin bror som har fått det i pant av deres avdöde far Nils Rudi (Rundi). Saken var stevnet til Haug men på grunn av dårlig is over sjöen kunne man ikke komme dit.

På Oluf Lundbergs vegne mödte hans stedsönn Oluf Olufsen og Gisle Olsen på sin mor Aase Nilsdtr. Bodings vegne, så (og) fullmektiget på de Bergs arvingers vegne, som er salig Gislesdatters svogere, nemlig Pouel Berg, Oluf Oulen (Auli) og Amund Foss, alle i Nes.

Lagrett: Siönne Aarstad (tilf. i margen: Oluf Vestby i hans sted ti han er beslektet til Hans Uller), Tasten Nyst, Gulbrand Schiulstad, Rasmus Oulen, Oluf Hornes, Haagne Ellingsrud. Oluf Olufsen har ikke nektet da han blev spurt for retten at Hans Uller forleden höst mellem jul og Mikelsmess tilböd Oluf Lundberg pantepengene. Peder Skarpe-

ned og Chrf. Paulsen Dysterud talte da 180 daler som Oluf ikke vilde ta imot. Joen Rundi møtte på sin hustrus og svigerinne Birrittes vegne, Erik Børgersen på egne vegne som og medarving efter deres mor Elline Nilsdatter. Saken utsatt til første hverdag efter Hellig tre konger. Otter Børgersen i Sörum, som også er Elline Nilsdatters arving skal da medstevnes.

Closterting

21/11 1651 på Gislevold tingstue, sageting holdtes som er Closterting. Tilstede klosterfogden Peder Moyvig, samt lensmannen Lauritz Sörum og ellers Klosteralmue og bönder flere.

Blad 4.

Lagrett: Gunder Dölen, Truls Bjerke, Christen Haug, Gunder Ruud, Kiöl Bjerke og Laurits Ruud.

Bent Andersen med fullmakt fra Gudmund Paulsen Hinden i Nes og efter stevning og Oluf Grinis bevis stevnet denne for 4 1/2 dlr. 12 skill. Oluf Grini nektet ikke at det var hans håndskrift men han skyldte intet. Han dömmes til å betale innen 14 dage.

Ennu 6 menn i Kiersti Tveters sak om den stjälne hest hun har ~~kjøpt~~ forleden år. (Saken er tidligere utsatt.): Jens Børgen, Syvert Sörum, Oluf Grini, Oluf Vormnes, Gulbrand Engen og Trund Garde.

Hesten var stjålet fra Oluf Foss i Follo og han har siden fått hesten igjen på Kjölberg. Aalbjörn Tveter og hans hustru hadde sendt hesten dit. Tobias Söfrensen var gitt fullmakt til å føre saken, i hans fravær møtte Björn Olstad med fullmakt. Avsagt: Kiersten Tveter har bevist at hun kjøpte hesten for 5 rdl. Og den gang Tobias Söfrensen ~~og~~ gav Halvor Frogner og hans underhavende almue befaling at söke hesten på Tveter som er ~~fått~~ klostergods, hvor-

for de hadde sendt hesten til Kosterfogdens residens i Aker herred med videre, derfor bør hun at være fri for saken og ikke lide som nogen tyv, men Kjøpet bør være maktesløst, og hun ha skade for hjemgjeld, hvis hun ikke vil søke den hun kjøpte hesten av. Den mann som mistet hesten bør ha den igjen uten pengeutlegg, og Kirsti Tvøter fri for rettsomkostninger, hvis ikke saksøkeren vil søke henne påny for det.

a. 4 b. Tormod Rogstad i Gjerdrum stevnte Oluf Grini i Nes
Gjerdrum for mishjemmel ved kjøp, nemlig 15 lispd. i Rogstad som Oluf disponerte som pantemann på sin hustrus vegne. Godset har Oluf siden solgt Tormod som odelsgoods, og fått 31 rdl. mere enn pantepengene. Dette fordres han nu for. Saken forklares av en fremlagt 6 manns dom. Oluf Grini påstår at han har fått de 31 rdl. i odelslösen for at ikke han og hans sønner skal ta igjen gården på odal.

Dom: Oluf Grini bør tilbakebetale de 31 rdl. og betale omkostninger.

Iblant annen samtale mellem mr. Kjeld (Styrb) og Kierstin Tveter om hennes barn som blev igjen i kirken sin dåb konfirmert efter ordinantsen, da sa Kiersten at om det enn skulde være så at det skulde i kirke, da var det tids nok på den dag jeg (hun) gikk i kirke. Den post vet jeg også.

Hr. Hans Arntsen, kapellan, bekjendte at en søndag efter at Olbjörn Tveters barn var hjemmedöbt, kom Olbjörn til Ullern som (da) hr. Hans var reist til kirken og sa til hans hustru Boel Joensdatter: Mr. Kjeld har sendt bud til oss at vårt barn skal til kirken igjen; nu vilde jeg ha rådført mig med hr. Hans om det og hvad mr. Kjelds mening var med det, om han skal gjøre en annen primsignelse på

blad 9

det, enn som allerede er skjedd. Kiersten Tveter vil ha barnets faddere stevnet for å forklare sig, ti de vilde ikke føre barnet til kirken den søndag. Blandt andre Peder Moyvigs (Klosterfogdens) påståtte poster påstod han at Kiersti Tveter som ikke vil etterkomme "brev og Segel" da mener han at hennes ord heller ikke bør stå til troende. Mr. Kjeld spurte henne bl.a. om hun vilde levere ham et brev som hun hadde til ham fra bispem og lenge har beholt. Kiersten svarte: "Jeg har selv kastet mine brever, I har brever nok." Og da bispem bad hende levere mr. Kjeld brevet, sa hun: "Ak, nei, jeg vil ikke bære brev til ham, ti han blir da så vred på mig."

Kiersten Tveter bad noen ganger om sin mors skudsmål, hvortil almuen intet vilde svare, hvorimot mr. Kjeld inngav hr. Hanses, Oluf Aastad og Rasmus Gislevolds besikkelse til Thore Hovin (som altså er avhørt i hjemmet). Dette blev opplest for retten. Derimot tilstod Thore Hovin og Halvor Aas at det er sandt at hendes mor hadde et barn som het Mads med sin festemann før de blev viet, og festemannen ventet lenge før han vilde gifte sig med hende fordi salig hr. Nils på Ullensaker hadde gjort hendes far æreløs. Halvor Aas sagde dog at hun havde hans (festemannens) festegave da hun blev krenket.

19
Thore Hovin, Chrf. Kolby, Jörgen Hauger, Torgeir Lund, Tosten Tiestad, Oluf Hallingstad, Nils Oudensen Oppen, Hans Nabstad og Jens Børgen som sist ikke var tilstede på Hauger, avla nu ed på alt de har hørt og siden forseglet mellem mr. Kjeld og Kiersten Tveter, som nu blev oplest for dem i Kiersten og hendes manns nærvær. Olbjörn Tveter har mange gange bedt Peder Moyvig, som nu er saksöker, og

mr. Kjeld at de vilde la denne sak bero. Peder Moyvig avslog dette og sa at det kom ikke an på ham, men på kansleren og den geistlige øvrighet.

På grunn av de mange dokumenter som er fremlagt og sakens viktighet, er den oppsatt til 12. januar førstk.

Nannestad

5 b.

Den fra siste klosterting oppsatte sak mellem Trun Gaarder og Harald Skårer fra Grue i Solør om et hestekjøp for omtrent 34 år siden, hvor hovedmannen skulde møte og selv prosedere saken, men ikke mødte, blev avgjort derhen at saken må stevnes på ny.

1/12 1651 ting på Nannestad i Nannestad. Tilstede foged Tobias Söffrensen, lensmannen Just Hauge og almuen.

Lagrett: Jakob Bjertnes, Brynhild Kringler, Björn Rustad, Frode Maarud, Oluf Melby og Trun Holkeby.

Lest skjöte utstedt av Niås Lauritsen foged over Marie kirkes prosti til biskop Henning Stochflet og hans arvinger på 5 fjerdinge odelsgoods i Skjennum som Augustinus bor på, og med underliggende kvern og foss. Datert Chra. 11/3 1651.

Lest kongens åpne brev angående stöck von akten (hollandsk mynt) datert Kbh. 24/10 1651 med forbud om bruk i kjøp og salg, handel og vandel inntil anderledes bestemmes og ingen av denslags penge må inngåes hit.

Lest skjöte fra salig Halvor Aalborgs börns formyndere Halvor Smedsrud og Halvor Heiret i Eidsvoll til Gullik Lyshaug i Nannestad på 10 1/2 merker smör i Lyshaug for 12 rd. Dat. Aalborg 12/4 1651. Lest skjöte på 1/2 lpd. t. og 1 1/2 mark smör i ~~Lyshaug~~ Lyshaug som salig Oluf Hovin i Ullensaker har solgt for 5 rdl. til Erik Lyshaug, förnevnte Gulliks far. Dat. 11/10 1634. (NB. I samme gård Lyshaug.)

s. 6. Lest kongens åpne brev om berømmelse av herredagen i Bergen 17. mai førstkommende og hvorledes det skal forholdes med stevning og supplikasjoner. Dat. Kbh. 22/9 1651.

Lest pantebrev fra Jakob Bjertnes og Lauritz Laache på deres hustruers vegne og Sigrí Olsdatter på egne vegne til Reer Jacobsen Haffstad på 3 lispd. i Odegården Retnes pantsatt for 18 rdl., dat. 12/10 1651.

Fogden fremfordret Asbjörn Trögstad, Svend Trögstad, Amon Ramstad, Knut Føvik, Chrf. Slattum, Chrf. Øvre Nordby og Chrf. nedre Nordby og tiltalte dem for skyssferd med ham til byen fra forrige ting, som de var tilsagt til men ikke møtte. Påstod mulkt. Likeså Gudmund Leerberg. Mennene møtte og påstod de ikke kunne skyssse så lang vei, henved 12 mil, derimot tilbød de sig å skyssse til nærmeste skyssskifte, efter kongelige forordninger, som de har liggende hos sig. Dessuten hjelper de mennene i Ullensaker i stor herreferd. Likeså hadde de alt (tidligere) skyssset ham til byen, men kunne ikke lenger greie det (utstå). Da alle mann i sognet er interessert i saken, behöves et uvilligt lagrett og lovlig stevning.

Fogden hadde stevnet Emon Löken m.fl. for å ha hugget i Holter skog. Hr. Jens (sognepresten?) og Amon Löken m.fl. spurte Lauritz Östby og Askild Jaer og deres naboer hvor langt de hugg opp i skogen for dem. Disse svarte at de hugg hvor de vilde like utenfor gjerdet eller hvor de finner det som passer for dem eller behöver og vel en fjerding ut i skogen hvor de vil. Saken utsatt til neste ting, men hvad Oluf Alfisen angår og hans hugst på Gårders eiendeler har fogden tilgitt ham, ti det var ikke hugget noe.!

Ullensaker. 3/12 1651 saketing på Hauger i Ullensaker. Foged Tobias Söffrensen, lensmann Halvor Frogner.

Lagrett: Amon Kolby, Truls Björningstad, Gulbrand Lystad, Oluff Ihle, Haagen Hildern og Oluf Aastad.

6 b. Et slagsmål mellem Lauritz Stövern og Karen Trögstad, ut-satt fra tidligere ting, atter fore.

Nils Pedersen og Chrf. Gystad vidner. Karen Trögstad er blitt synet (egentlig besiktiget) av Nils og Trund Gjerdrums hustruer og hun var "overmådig slaget" i hodet og det skal være rendt blod gjennom venstre öre m.m. Svend Trögstad forklarer at han forleden vilde reise til verket, men da han kom til Allergot gikk han inn og drak en gang eller to. Her talte han og Laurits om den hestehandel de hadde gjort for en tid siden. Da sa Laurits at han ikke kunne bie lenger med betalingen, og at han måtte ha sin hest igjen. Svend gikk da hjem efter hesten. Karen hadde alltid sagt at Lauritz fikk sine penge enten sent eller aldrig, ellers hadde nok Lauritz ventet lenger med pengene. Og da han kom hjem efter hesten og sa Karen det, kom hun efter ham da han red hesten til Allergot.

Fogden har krevet at Laurits Stövern skal betale Karen for skaden og böte 3 merker sølv for tag og 8 örtuger og 13 merker for slagsmålet, tiltross for at Karen ingen bot har forlangt eller vil ha. Nils Pedersen forklarer nu at Karen falt baklengs over en stökk eller stubbe da hun var i slagsmål med Lauritz og han hadde en staur og hun en kårde i hånden. Dom: Lauritz Stövern betaler 3 merker sølv fordi han ikke vilde la Svend reise til verket. Fordi Svend slog Lauritz 2 eller 3 ökshammerslag da han kom opp til Allergot med hesten, böter han 3 mark. Fordi Karen Trögstad med beråd hu gikk efter opp til Allergot med en kårde i hånden "med hvilken hun sökte Lauritz" og han forsvarte sig med en staur og slog henne med den, da hun falt på

s. 7.

gården, bør hun ha skade for hjemgjeld og Lauritz være fri for å böte i den sak, ti han handlet i nødverge.

Fogden hadde stevnet Arne Flindrum for en hest han hadde tatt igjen fra en mann i Aker og Halvor Sörby som hadde vært med ham. Arne dömmes til en bot på 3 merker sølv, skjönt partene allerede er forlikt. Halvor Sörby har bare vært tilstede og går fri.

Tiende.

Oluf Aastad og Amon Kolby var stevnet for ikke å ha angitt tiende. De fratrådte derfor nu lagretten og Peder Vaarum og Erik Rolstad tiltrådte den i deres sted.

Foruten disse to var Anders Olstad, Mathias Trögstad, Chrf. Kolby, Nils Kolby, Mats og Hans Brotno, Aalbjörn Tveter og Laurits Ullern tiltalt for manglende tiendeangivelse. Mats (Brotno) og Aalbjörn (Tveter) hadde forfall da de var i sin sösters begravelse i Fet. Mathias Trögstad var syk.

7 b.

Gulbrand Haug hadde fått utsettelse til dette ting. Anders Olstads homelkorn er også oppgitt og all tienden skrevet hos presten annen dag på siste ting, men ikke hos fogden. Dette på grunn av deres anmodning og fordi de ikke hadde husrum til foret för de satte inn kuene og kunne fore opp av det, og fogden hadde derfor tilladt dem å angi tienden nu.

Jens Tommesen hadde stevnet Peder Vårum og Kiersten Lundberg for skyldige penge og rettigheter. Peder 4 daler og enken 6. Michel Löken mötte med fullmakt for Jens Tommesen. Dömt til å betale innen 14 dage.

4/12 1651. Atter ting på Hauger.

Lagrett: Oluf Aastad, Gulbrand Lystad, Hagen Hildebn, Pael Bogstad, Nils Svendsen Oppen og Oluf Ihle.

Fogden har stevnet Helle Joensen, tjenende på Tveter for skatt han er oppført for forleden år men ikke har betalt.

Helle er innskreven som soldat i Aker, og han har ikke fått utbetalt sin lønn hos husbonden på Tvetter, og fogden måtte gjerne ta til skatten der om han kan få noe. Olbjörn (Tvetter) møtte ikke forleden år for å svare for sin gård da skatten blev betalt, og da man ikke kjente synderlig til drengen og ikke visste at han var soldat, er han stævnet. Han betaler skatten til fogden, som allerede har betalt den efter skattebrevet, såsnart han blir lovlig stevnet

Johannes Nordby var stevnet for resterende vissöre etc. og for 1 höne som fordres for Olskatt av hans ödegård.
s. 8. Mötte ikke. Anders Julset er stevnet men mötte ikke, böter 1 mark sölv. I margen er så tilföiet: Siden bevist at han ikke var stävnet! Jens Kolby er heller ikke lovlig stevnet. Fogdens seddel er bare lest på hestevängen.

Adam Taugland stevnet for skyssferdsulydighet, ligger syk, og vært det nesten hele sommeren.

Nils Gislevold kreves for 2 setting havre-tiende. Mötte ikke. Ellers skal resterende skatter, engarbeids-penger, drengeskatt etc. betales efter restanselisten.

Angående den rådföring som prosten begjærer av menigheten om Kierstin Tvetters store urolighet og nesten forherdede trodsighet imot ham og den ulidelige forargelse i menigheten så man en gang for alle kunne bli henne kvit, da har tilstedeværende almue med felles råd samtykket i at medhjelperne og kirkevergene på menighetens vegne skal söke övriheten at hun måtte "avskaffes" her fra prestegjeldet og ikke lenger drive sin tross til forargelse. Likeså hennes mann om han turer frem i felles ondskap med henne i denne sak.

Angående de 6 menn som presten forlanger av menigheten at velges for å skaffe orden og god skikk efter övrihetens

befaling, ^{da} ~~da~~ synes det rimelig at prosten rådfører sig med menigheten om det ved kirken en annen gang og der tar endelig beslutning om den uskikkelige fantegang og mange tiggere etc.

Hr. Hans Feldermann hadde stevnet Endre Christoffersen Kolby og besværet sig over hans foragt for hans (prestens) embede og Guds bord etc. utvist 12. søndag efter trinitatis.

Amon Kolby Kolby og Nils Hansen vidner herom. Den omtalte søndag da Endre var kommen hjem fra kirken, kom han fra sin fars gård og gikk opp på bakken hvor begge Kalbygårdenes folk lå, og sa: Hvem mente presten idag siden han ikke preket om annet enn horeri og tyveri. Han vet vel at slikt brukes allikevel. Djevelen fare i ham for alt det han preket. Han burde preke Guds ord. Amon Kolbys søster fra Holter sogn svarte: Gud bevare oss vel. Det falt så idag at det i prekenen skulde forklares og at man skulde passe sig for det og forbedre sig, eftersom hr. Hans da hadde forklart det 6. bud, som han nu selv forteller at han gjorde. Endre og hans far var tilstede. Christoffer (Endres far) spurte hvem som hadde sagt slikt, hvortil flere svarte: Eders sønns mund. Iblant annen tale mellem Chrf. Kolby og fogden, sa Christoffer at mens han bodde i Skedsmo sogn fant han en spiker opp under hovskjegget i fogen på en av hestene. Da han ikke visste hvordan den fikk skaden, fikk han kjerringen til å signe "og gjöre åt den". Da fogden bad dette innført i tingboken, sa han at hun skulde "gjöre at den forvred". Årsaken til denne samtale var at hr. Hans fortalte at det nylig er beklaget for ham at en mann som bor på Kolby hadde funnet et kroket søm under hovskjegget på sin hest. Nils Hansen fortalte

nu at det var hans hest, men hvem som hadde gjort det, visste han ikke. Dertil skal det være gjort adskillig usømmeligheter med deres saubokker, som er funnet bundne om deres hemmeligheter så de begynte å råtne og mennene måtte slakte dem. Ingen vet hvem har gjort det. Chrf. Kolby sa at det samme er hendt hans saubokker.

Hr. Hans beklaget sig over at da han forgangen søndag reiste til Gjerdrum for å preke, brukte han sin egen hest ned til elven og sendte sin dreng opp til Kolby med den for å vente til kvellen, hvis hr. Hans kom hjem samme dag. Da han blev i Gjerdrum til mandag, reiste gutten hjem med hesten. Men mandag morgen da gutten skulde skrape hesten, hadde den et sår. Hesten ble derfor besiktiget og hadde et stikk på høire bog. Det synes ikke å være gjort av en annen hest, men av et menneske fordi det er dypt og rent.

Avsagt: Første sak er geistlig og må forhandles for geistlig rett. Den annen må lovlig stevnes.

Den oppsatte sak mellem Nils Pedersen og hans landbønder Endre og Oluf Hovin var igjen fore. Endre tilbød sig å betale landskylden og 1 rdl. i omk., ialt 4 rdl., men Nils Nilsen som Joen Pedersens fullm. turde ikke gå med på det. Dømt: Endre betaler landskylden med omkostninger samt julemark innen 14 dage.

Hans Nafstad leverte fogden en ansökning med statholderens svar på og bad fogden straks erklære sig om den. Fogden bad om å vente til dagen efter skulde han svare ham underhånden. Da Hans Nafstad fremdeles begjærte beskjed i aften, sa fogden: "I skal få beskjeden at han har sonet med mig for en fri rett for en tyv", det skal jeg gi eder skriftlig. Hans Nafstad bad svaret innført i tingboken og tok vidner på det. Da fogden hørte dette, sa han: "Ja,

han har sonet for noe høi, som blev stjålet fra mig."

Siden forklarte han at han mente det var en tyverisak.

Saken mellem Joen Pedersen og Oluf Hovind angående forleden års tiende var atter fore. De 6 menn som undefsøkte laden, nemlig Gunder Dölen, Chrf. Kolby, Haagen Kius, Even Laache, Truls Björningstad og Amund Kolby hadde ifølge sitt vidnebrev ikke funnet noe tiendesvik og bekrefter nu dette med sin ed. Da han ikke hadde så godt korn som forlanges, gav han penger for det dårlige og beholdt det selv. Han hadde dessuten ikke mere enn 2 kvartel tiende da hans svigermor hadde 3 kvartel. Oluf Hovin sier nu selv at da Joen Pedersen første gang talte til ham om tienden, ga han ham 2 rdl. fordi han ikke vilde ha noen trette. Saken atter oppsatt.

Gjerdrum. 5/12 1651 ting på Gjerdrum i Gjerdrum. Tilstede fogden og lensmannen Nils Gjerdrum.

Lagrett: Erik Kulsrud, Gunder Kulsrud, Oluf Årstad, Oluf Sandem, han er interessert i Tore Hindens sak, derfor i hans sted Amon Smestad, Oluf Netteberg og Oluf Rud.

Lest stattholderens befaling om levering av langtømmer til slottets behov (Akershus slott), nemlig 20 tylvter fra dette fogderi. Det skal brukes til nødvendig reparasjon og leveres mot betaling. Dat. 29/10 1651.

Lest stattholderens skr. om at landskylden skal holdes i beredskap og at det skal laves malt av tiendeblandkornet og holdes i beredskap, dat. Akershus 30/11 1651.

Kjöstel Flagstad og Peder Holter var stevnet av hr. Samuel for en fordring som hans fullmektig Jürgen Barck fremla. Kjöstel sa han hadde fått bare 1/2 tn. bl.korn og 3 tn. havre, hvorav en betalt, og det har han fått av

Ellin salig Paul Tranes. De skal betale.

10 b.

Den oppsatte sak mellem Jörgen klokker og fogden angående de arbeidspenge og slagt som fogden fordrer var atter fore. Jörgen vilde ha dom for om han skulde være fri for dem som andre ödegårdsmenn eller ikke. Fogden beroper sig på en dom i en slik sak i Gudbrandsdalen. Klokkeren nekter ytterligere utsettelse. Avsagt: Klokkeren er fri for denne skatt til övrigheten anderledes bestemmer.

Fogden stevnet Even Rotnes for ikke å ha villet tilsi skyss til Christen Jensens tjener forleden da denne skulle til byen med ferskmat. Oppsatt da Even hevder det var hans grande Paul som burde tilsige skyssheste. Og Christens tjener fikk sine heste.

Björn Fremstad er stevnet for 26 daler han skylder fogden. Björn sier han har klaget til kommisjonsøren over denne sak og sier han blev truet til å skrive på kvitteringen, og fogden skulde ikke hatt noen bot for saken. Saken skal vente på kgl. resolusjon.

Eidsvoll. 10/11 1651 ting på Myrer i Eidsvoll, lensmann Chrf. Morch.
s. 11. Lagrett: Oluf Wilberg, Amon Habberstad, Henrik Blegstad, Hans Styren, Lauritz Rösen og Arne Rögholt.

Oluf Hansen hadde stevnet sin granne Knut Wenger for ærerörige ord. Gulbjör Olsdatter og Liv Rasmusdatter var stevnet som vidner. Det gjelder trette om gjödsel som Knut har bekyt sin nabo for å ta m.m. Begge vidnene tjente hos Ole Lauritsen Wenger. Bergsvein Hansen er Oluf Hansens söskembarn og nekter å vidne. Knut Wenger vilde före Johan Kreftings drenge Oluf Pedersen og Laurits Jonsen som vidner. Da gjödselhaugene löper sammen, skal det åstedsbefaring til. Utsatt til neste ting.

11 b. Oluf Grue i Eidsvoll var stevnet av hr. Christen i Romedal, dennes fullmektig Chrf. Mork, i anledning adskillige poster og tidligere dom. Utsatt da den tidligere dom ikke er tilstede.

Chrf. Mork med fullmakt av Knut Andersens tjener Mats Nilsen stevnte Hans Rønsens dreng, Gulbrand Lauritsen for en hatt som var blitt borte. Gulbrand har stevnet Henning Joensen og Børge Nilsen som vidner, der var sammen med dem i markensferd. Hatten er mistet under storm på Mjøsen en mørk natt. Gulbrand frikjent. Tore Dønnum er stevnet av Jon Pedersen ved hans tjener Nils Nilsen for 1 tn. tjære og 1 tn. korn. Betaler med billig omkostning.

s. 12.

Solør.

8/1 1652. Ting på Bryn tingstue i Grue i Solør efter stattholderens befaling for å høre hvad vidner og klage almuen i Grue aktet å føre mot foged Christen Jensen. Lensmann Hans Ullern i Odal og lagrett derfra: Tosten Svenneby, Iver Skonhoel, Gunder Øen, Børger Berg, Hans Sem, Siønne Aarstad, Torbj. Ø Løken, Tosten Niust, Nils Korsmo er blitt syk men hans sønn Laurits møtte, Amon Nissetter (Nysetter), Laurits Stensrud, Peder Trøiten og Poul Moen, istedenfor Nils Korsmos sønn.

Peder Oluffsen møtte sammen med almuen som dens fullmektig. Anders Simonsen møtte på Christen Jensens vegne og fremla kontrastevning. Han forlangte saken utsatt uten at almuen vidner blev avhørt. Da fogden ikke har bevist sitt lovlige forfall, dømmes han til å böte 8 örtuger og 13 m. sølv og omkostninger til almuen. Fogdens stevning er bare lest på hestevangen og ikke for de innstevntes bolig efter loven og blev derfor kassert. Hr.

s. 13.

Laurits Oluffsen var tilstede efter stevningen.

Grue. 9/1 1652 atter på Bryn tingstue i Grue, saken mellem sorenskriver Hans Christensen (skal være Karstensen) og Grue sogns almue. Den forklares av deres klage og stevningens innhold. Lensmann Hans Ullern og Lagrett som sagen forut.

Peder Oluffsen fremla på almuens vegne en stevning over Hans Karstensen (Tank). Hr. Laurits var også stevnet og tilstede. Hans Karstensen's tjener Mats Jakobsen forlangte saken opptatt (oppsatt?) i overensstemmelse med den befaling Claus Bastiansen hadde mottatt, men han hadde ingen skriftlig fullmakt.

(Grueboka
II s. 33.)

Knut og Oluf Sorknes, Tostensønner, foregav sammen med sine medarvinger (en part i Gjølstad i hud) å ha gitt Hans Karstensen 80 daler for en sak. Oluf Holmen hadde gitt ham en kjedel (av kobber) som veiet 4 pd. og 8 rdl. i penger for en sak uansett at han dømte ham fra gården, avl og avgrøde. Gunder Breen har gitt for en åstedstrette 8 daler og 3 pd. homle og en ku verd 3 daler og desuten 3 daler for dommen. Da han hadde fått dette, stevnte motparten dommen og sorenskriveren underkjente sin egen dom sammen med 12 menn. For denne dom måtte han gi 3 daler for gjenparten og 7 ort for en kopi.

13 b. Gunder Breens motparter, Gunder Nes og hans nabo forklarer at de i samme sak måtte gi H. Karstensen 20 rdl. da han med de 12 menn kasserte sin første dom.

Ambjør Aasedal, nu på Wold, forklarer at hun måtte gi H. Karstensen 16 rd. som hun lånte på Grinder og gav hans tjener efter hans befaling for å hjelpe henne tilrette i en sak. Siden har hun ved forskjellige anledninger gitt ham 4 rdl., 2 rdl. og et oterskinn som hun selv

hadde gitt 1 1/2 daler for. Dessuaktet dømte han hennes mann fredløs efter et han var død og begravet, og hele hans bo hjemfallen til kronen, både løst og fast.

Erik Håkås vet at Gullik Lunderby har gitt H. Karstensen 16 rdl. for en dom som ikke angikk mere enn 3 skind jord

Arne Grinder har gitt H. Karstensen i en sak en oks verd 5 rdl. og 2 pd. homle og Gunder Nes 1 pd. homle da de var begge om saken. Dommen gikk dem dog imot og de fikk ingen gjenpart av den.

Baard Hofoss måtte gi 2 daler for skiftet efter hans far. Han var ikke på skiftet og skrev intet for dem.

Chrf. Foss bevidnet på Karen Kvernes' vegne at hun hadde gitt H. Karstensen 2 rd. for skiftet, skjönt han ikke var der.

Börger og Oluf Vold har gitt ham 4 daler for skiftet. Guro Sletta har gitt ham 14 ~~xx~~ alen lerret og han kom ikke på skiftet "uansett et fiendene ihjelslog hennes mann". Anne Solberg vidner på Gunder Bölstads vegne at han gav 4 rdl. for skiftet, skjönt sorenskriveren ikke hadde noe med det. Joen Roverud forteller med Tosten og Torvald Rustad fra Vinger som vidner, at H. Karstensen tjener, Jens Zachariassen, om nattetider truet til sig 2 daler av ham for skiftet og dertil tok en bok verd 1/2 daler. Selv var han blitt forlikt med sine barn om skiftet og sorenskriveren har ikke hatt noe med det.

14.

Gullik Brandvold fremla en seddel på sin utgift til H. Karstensen. Oluff By forklarer at Guttorm By ga 2 dl. for skiftet.

Syver Eg forteller at Torkild Giölstad gav 2 dlr. for skiftet. Sorenskriveren har ikke vært der, og det er ennu

uskiftet. Kjeld Tomt gav Hans Karstensen 3 daler i en sak för den kom på tinget og 3 daler for dommen. Siden har han gitt ham 1 1/2 pd. homle for et leiermål som han hadde sonet til fogden uten dom.

Dessuten fikk han 2 daler for skiftet på Kongshaug, men var ikke der eller skrev noe for dem.

Det ble fremlagt et gammelt skrift og vidnesbyrd med 12 manns segl fra alle 3 Solörbygder, dat. 3. mai 1634. Börger Berger og Anbjör Vold har også gitt betaling for dommer og provsbrev.

Fra Hoff sogn har disse gitt ekstrabetaling til sorenskriveren: Kristen Åsnes 20 rdl., 1 mårskind og 1 pd. homle for en dom og 3 rdl. for hver av 2 andre dommer. Markus Sauer på sin bror Knut Siölis vegne 12 rdl. for skiftebrev, Torkil Korsgård på sin verfar (svigerfar) Laurits Söuris vegne (Saure?) har gitt 1 hest og 3 kuer, lerret for 3 dl., 1 pd. lin og 3 tn. havre, samt 7 (2?) rdl. som hans tjener Mogens Henriksen fikk, for å befri ham imot Oluff Rönne angående ödegården Stav på Hedemarken. Dessuten i en annen sak 8 rdl. som er utlagt. "Lod sig siden bekvemme til hans motpart Markus Söure, ham at bifalde, om han vilde betale ham 30 rdl." Og Jakob Kveseter måtte gå god for disse penger, som ennu kreves. Markus Saure har gitt en elgshud verd 10 daler for en dom, Oluf Holmen er vidne for det, dessuten 2 1/2 daler for dommen i sig selv. 14 b. Oluf Löffsgård har gitt 6 ungbokker og et stykke slag og enda oppholdt han dommen i 6 år. Torkel Anset 4 dl. for et skifte.

Fra Vinger sogn: Oden Ousböl forklarer at hans avdöde far gav Hans Karstensen 1 mårskind for å "nyde rett"

på sin eldste bror å en handel. Men da Christoffer Ingebsrud fikk vite dette, gav han ham 16 daler og hans eiendom står ennu i pant for det. Anbjør Vold og Syver Engelsrud oppgis som vidner herpå. - Hvorfor salig Hans Ousböls rett blev forhindret, tilføies det. Likeså angav han (Odin Ousböl) på sin moster, Guri Magnors vegne måtte gi 10 daler i en sak, og hun fikk ingen rett, vidner herpå Gullik Seter og Ole Rogierdsen.

Det forklares på Einer Oustads vegne at Hans Karstensen har tatt 10 crytz-daler for å fremme hans sak hos lagmannen, hvor dommen dog blev kassert (underkjent). Dafind og Torbjörn Setør har gitt ham 2 tn. rug for å reise omtrent 2 fjerdings vei til et åsted og 6 rd. for dommen, som er uendelig.

Alle forklarer at Hans Karstensen har tatt 12 rdl. av dem for en dom og deri dømte han Edskogens almue fri for skyssplikt så de fikk så meget mere. Almuen beklaget sig også over at Hans Karstensen og hans "Hoffmend" reiser nesten hver 8. dag fra og til og reiser ofte selv tredje foruten hans føring og den tar 4 eller 5 hester.

Hr. Lauritz Olufsen (sogneprest i Grue) forklarte at han vil bevise at han har Hans Karstensens og hans tjeneres kvittering for at han har betalt for dommer 10, 20 og 30, vel 40 rd. for en dom i en sak, "så som snart dermed ansees retten å være soldt". Og det til hvilken(-somhelst) tid berammes til dom og videre bevisligheter.

Almuen vil avlegge ed men sorenskriveren anså det overflødig da han ikke tror at Hans Karstensen vil benekte noe.

s. 15.

Ullensaker.

12/1 1652 ting på Gislevold i Ullensaker.

Den fra 21/11 1651 utsatte sak mellem kanslerens foged Peder Moyvig og Kirstin Tveter og hennes mann Aalbjörn Tveter. Tilstede foruten Peder Moyvig lensmannen Laurits Sörum.

Lagrett: Gunder Dölen, Truls Bjerke, Gunder Rud, Christen Haug, Kiöld Bjerke og Lauritz Rud.

Gulbrand Hexeberg forklarer at han forleden sommer da kommisarierne var reist, fulgte Kiersten, sammen med Reinholt Bjerke til Gulbrand Lystad og Jörgen Hauge og spurte om det forlik som blev inngått mellem henne og mr. Kjeld i byen, og om mr. Kjeld had dem råde henne til å forlikes eller hun hadde bedt dem by ham forlik. Da svarte de nei, ingen bad dem om det, men de forsökte selv å få til forlik.

15 b.

Kirstin og Aalbjörn Tveters innlegg melder om trussel og hårde ord i skriftestolen. Men mr. Kjeld benekter det ved sin höie ed. Aalbjörn sier da at det var på kirkegården efter preken. På grunn av Aalbjörns anmodning og prestens, sorenskriverens og rettens betjenters forbönn forlikes Peder Moyvig med Aalbjörn og Kirstin Tveter idet disse går med på å betale 30 rdl. og gjöre sin plikt mot mr. Kjeld og hans embede og mr. Kjeld lover dem sitt vennskap og sin yndest. Efter biskoppens brev skal de dessuten stå åpenbarsskrifte.

Odal. 16. 6/2 1652 ting på Melström i Odal. Foged Christen Jensen, hans tjener Anders Simonsen, lensmann Hans Ullern.

Lagrett: Oluf Westby, Rasmus Moen, Tord Ous, Haagne Ellingsrud, Rasmus Outen¹ og Oluf Berger.

Den utsatte sak mellem Hans Ullern og hans bror

XX ~~XX~~
Oluf Lundberg utsatt til første hverdag efter Hellig tre

Oluf Lundberg (i Nes) om den part i Haug som var stevnet til arvetomten og blev utsatt til første hverdag efter Hellig tre konger atter fore.

Jon Olufsen møtte på sin stedfar Oluf Lundbergs vegne. Jon Rundi møtte på sin hustru og hennes søsters vegne, Gisle Olsen Boddning på sin fars vegne og med fullmakt på de Bergs svogeres vegne. Likeså Erik Børgesen og Otter Børgesens fullmakt til Hans Ullern.

Odelsgodset som er arvfallen efter salig Niels Rundi er 18 lpd. i Haug (i Odal). Derom er 2 brødre Oluf Lundberg (eldste bror) og Hans Ullern og 4 søstre av hvilke ennu lever Aase Boddning og Aase Rundi, Birte tilholdende på Rundi. Ellen Nilsdatter er død, hendes arvinger er Erik Børgesen og hans medarvinger. Det blir 4 1/2 lpd. på brorlodd og 2 lpd. 1 remold på hver søsterlodd.

16 b. Jon Olsen vilde ikke fremlegge sine beviser fordi Gisle Børgesen ikke møtte eller hadde sendt fullmakt og han løp ut av retten tre ganger. Hans Ullern tilbød ham 119 rdl., som han ikke mottok, hans far som den eldste burde beholde halvdelen av gården. Oluf Lundberg idømtes omkostninger fordi han ikke vil fremlegge sine bevis og heller ikke motta de penger han er tilbudt. Saken skal stevnes påny.

17. Gulbrand Paulsen stevnet Hans Eriksen ang. en akkord mellem dem om at Hans hadde lovet Gulbrand fritt å løse Espe eller også betale ham 20 daler for at han fraflyttet Öiset. Hans nedre Öiset og Dafind Seter i Vinger er stevnet som vidner. Avsagt: Hans Eriksen fri for kravet på grunn av utilstrekkelig bevis. Fogden hadde stevnet Ole Bentzen for leiermål med sin forlovede. Amon övre Seter

likeså. Han lovet for retten å gifte sig med den han har barn med og betaler derfor efter stattholderens brev dat. Akershus 12/12 1651 og K.M.s nådigste resolusjon 9 ort. Oluf Christensen Hernes blev frikjent for det han var søkt for, nemlig å ha hugget av en tømmerstokk. Den var umerket og uten öie. Torbjörn Galterud er støvnet for å ha brutt ned noen seterhus for Gulbrand Rud. Han nektet ikke dette, men var befalt å gjøre det av sin landherre Nils Lauritsen og fremviste hans seddel for det. Det gjalt noen gamle skur som var oppbygget på Galteruds grunn. ~~AMON~~ Saken henvist til åstedet når makken blir bar. Amon Sand er ikke blitt overbevist og derfor frikjent.

Peder klokker og Lauritz Skjötter forklarer at nyttår for et år siden var de hos Amon Vestby og da slog Knut Oulin i bordet med en alen så en skåf falt på jorden, ellers ingen skade og Amon Westby klaget ikke. Pouel Dysterud var stevnet for skyssforsømmelse. Det var siden frafalt. Börger Berg var syk.

Oluf Hornes var tiltalt for å ha forlatt fogdens klöv forleden höst og betrodd den til noen umyndige barn. Fogden hadde dog befalt ham å følge med. Han sa derimot at han blev vist tilbake av to drenge efter Anders Simonsens ordre for å skaffe fogdens tjenerne hest på Ous, og de fikk også Tord Ous hest, som denne bevidner. Erik Börgeren er för dömt for å ha forsömt skyssförfd.

17 b. *18* Oluf Hörnes dömmes for ulydighet "og siden fri for at söge Hans Kjölstad, hvis hest det var", fordi han ikke hadde skyssgutt som klarte å fullføre sitt erende. Laurits Stenerud er stevnet for å ha forstyrret julefreden. Tilgitt, intet bevis. Syvert Nust er frikjent efter Jens Thommesens seddel fordi han stod tilrette for det han til,

179
tales for i Hans Andersens tid. Laurits lille Fullo ved ed benektet de 1 1/2 tn. tjære han sökes for. Fogden lot sig nöie med det. Börger Tröseg stevnet for 1/2 tn. blandkorn for 1647 ~~1 1/2~~ 3 1/2 ort 7 skilling. Dette sier han er gitt til Gunder Öm som skal svare for det fordi han var kirkeverge. Er også stevnet for 8 års arbeidspenge til fogden. Disse er han för dömt for, men ville ikke betale. Han skal betale efter dommen når den fremlegges.

Anders Simonsen på vegne av sogneprest Anders Pedersen i Vinger krever Börger Stomperud for 1 tn. havre 5 ort og 3 ort for annen resterende prestelig rettighet. Han vedgår å skylde kornet. Hvis han ikke betaler med det gode för neste ting, skal han betale det han tilstår å skylde med omkostninger.

s. 18. Iver Fuskerud stevnet Dafin Ottersen for en hest som ved en ulykke druknet i en sjö forleden höst, da den flöi fra ham ut på dårlig is. Forlikt om at Dafin skal betale 9 ort.

Tinglest Gulbrand Olufsen Eineruds skjöte til Knut Gudmundsen på Vallestad (i Odal) 4 lispund. Dat. Vallestad 20/6 1651.

Nes. 23/2 1652 på Wogstad i Nes.

Willatz Hansen på Strömshaug i Raa(de) sogn (i Östfold) har stevnet Jens Tommesen Forset i Nes for endel mellemværende. Lensmann Erik Opaker tilstede.

Lagrett: Peder Wogstad, Haagen Ihläng, Oluf Kjölstad, Gulbr. Wogstad, Björn Fenstad og Joen Wogstad.

Willatz Hansen förte selv saken og fremla lagmannsdom dat. Chra. lagting 4. sögne efter vinternatten 1650, og forlangte dom med omkostninger. Hans Halvorsen forklarer

18 b. at det på Horgen var innhøstet 128 trevor havre, hvert trevor verd 3 skilling. Nemlig for foret 4 rdl. og de 11 tn. havre hver tønne 5 ort er 13 daler 3 ort. Jens Tommesen er villig til å betale dette men Willats skylder ham 8 daler. Halvor Ruud skal ha budt ham disse penge men det benektes. Saken utsatt

Odal. 25/2 1652 ting på Ous i Odalen.

Hr. Laurits Olufsen på Grue (sognepresten) hadde med rigens stevning stevnet endel vidner i anledning den store forurettelse mot ham, efter hans oppfatning, på Kjölen i Hof forleden höst. Og den usedvanlige og uskikkelige rettens administrasjon som både fogden og Rasmus Michelsen, sorenskriver på Nedre Romerike (ca. 1628-54) efter sær kommisjon ved den anledning har vist, retten til misakt og ham til skade. Fogden Christen Jensen og Rasmus Michelsen er stevnet for å höre vidnene. Hr. Laurits Olufsen eksaminerte selv vidnene sammen med sin fullmektig Peder Olufsen. Lensmann Hans Ullern.

Lagrett Hans Öiset, Tiöstel Duaas, Arne Kropperud, Arne Pøger, Amon Vestby og Rasmus Nyhus.

De innstevnte 12 menn mötte: Rasmus Moen, Rasmus Oulen, Haagne Ellingsrud, Engebret Giersöen, Oluf Maarud, Oluf Hornes, Oluf Vestby, Thore Kjölset, Peder Skarffuenes, Oluf Berger Tharild Kjölstad og Ouden Spetalen. Disse bekjente og tilstod "endrektigen" alle de poster som blev forelest dem efter stevningen og de blev spurt om: "at de jo både hadde hört og sett alle de usömmeligheter som på Kjölen har tildraget sig. Og som de för har forklart for to beskikkelsesvidner, at være rett og sandt i alle måter, undtagen om den skikk og ordning som almuen skal ha ifört sig for

retten, som skulde være først de 12 mann som hr. Lauritz beklaget og supplicerit (ant. de som hadde underskr. klagen) og siden andre 24 menn som hadde bekreftet de førstes klager hvilket de ikke kunne vite, §i de kjenner ingen av dem. Dog hørte de at menigheten, som de mente var hele almuen, ropte ja til alt det fogden sa og spurte dem om, vedkommende hr. Lauritz. Men da det var overstått og de kom ut, da hørte de en del almue sa til dem som klaget og ropte at de burde skamme sig "alt det de fore ad manden", og de burde holde sig til sannheten. Fremlagt en beskikkelse med 2 manns underskrifter. De har hørt de førnevnte 12 menns forklaring på Grue 30. okt. 1651, da de kom fra tinget på Kjölen.

De tre første poster i stevningen er allerede innført i Rasmus Michelsens beskrivelse og seglet (underskrevet).

4. post: De hørte Christen Jensen svare, da hr. Lauritz spurte om hvad övrighets befaling han hadde om å söke ham i saken, at det forelå stevning og svar på deres (almuens) ansökning, dertil hadde han bevillingsbrev for at han gjorde det på almuens vegne, men de hverken så eller hørte noen annen befaling.

5. post: Svarte og tilstod de samtlige at flaskeforet stod i höisetet, og derfra tok fogden flasken og gav Rasmus (sorenskriveren) den og de drakk omkring med den imellem sig, og somme tider drakk Rasmus og satte flasken hos sig. Dessuten var det ikke lenge mellem hver gang han drakk, og de kunde lukte brendevin over hele stuen, hvorpå de ikke kunde kjende annet enn at det var brendevin.

6. forklarte at Rasmus Michelsen drakk "den ganske hele dag" nu og da og langt ut på natten inntil tinget sluttet. Han begynte selv å skrive "noget lidet", og siden sa han:

med forlov, jeg må ta min tjener til å skrive for mig, ti jeg er en gammel mann og mine öine er dumme (slöve). Og så kom tjeneren og skrev en liten stund, og fordi han skrev sent, ba fogden Hans Karstensens tjener skulde komme opp og skrive som han gjorde. Han skrev efter den oppregnelser som lå på bordet og efter almuens forklaring, som de sa ja til, når fogden sa ham til (dikterte) for almuen, thi han sa han var almuens forsvar. Og han stod ofte oppe for bordet og så på det/som blev skrevet.

7. Til denne post er det alt svart för. Dog ikke alle. Men Haagne Ellingsrud, Oluf Vestby, Rasmus Moen har hört at en del av almuen sa, at mange hadde gjort ved hr. Lauritz den dag ikke som han hadde gjort ved dem. Og dette utenfor tinget der hvor de lå om natten. Ti de kjente ikke stort til almuen, derfor visste de intet om deres ordning.

8. Alle hörte at Christen Jensen (fogden) ropte på lensmannen og bad at han skulde komme og ta hr. Lauritz (presten) vekk fra retten, og de så han tok ham i akselen. Men de så ikke at lensmannen kom og det kom av at han svarte noen ord for hr. Oluf. Og da skjöt hr. Lauritz dem til vidne og bad dem huske hvordan han (fogden) fornærmet ham for retten.

9. Forklarte de alle at Christen Jensen for retten forböd alle hr. Lauritz' landbönder å gi ham sin landskyld för lov og rett hadde avgjort deres trette, ti han hadde stevnet ham for jordegodset.

10. Hörte de han slog i kronen og forböd de som hr. Lauritz hadde stevnet til lagtinget å reise dit, ti han vilde være deres mann.

11. Sorenskriveren hadde ingen tingbok å skrive i, men skrev på löst papir, som de kastet mellem sig.

12. Forklarer de at Rasmus Michelsen noen ganger svor og bad almuen tie i atten lester - tønner fulle djevlers navn.

13. Hørte de at hr. Laurits klaget sig rettsløs og sa: "jeg skal klage dette for Gud og övrigheten, ti jeg får ikke svare for mig og ikke heller får jeg innskrevet, derfor klager jeg mig rettsløs, og dernest gikk han sin vei, og det var da langt på natten og såre mørkt.

s. 20.

Videre forklarte de at den annen dag Peder Oluffsen var i retten på vegne av hr. Laurits, da sa Christen Jensen til Peder Olsen at han skulde ordne det slik at han var fra Solör innen 3 uker derefter. Men Peder var ham voksen nok, og svarte for sig, dog ikke annet enn tilbørlig.

Haagne Ellingsrud og Oluf Vestby forklarer at før de gikk inn i tingstuen, da gikk de inn nord i stuen og så og talte med 3 menn som fogden hadde sett, før tinget begynte, og da stod 6 mann for døren, som holdt vakt på dem. Og siden ved dagsett løyte, efter at lys var tendt, da kom de 3 menn fra Grue sogn inn for retten, og blev løs given, og sagde til dem at de ikke skulde fare slik rundt i bygden dag og natt og lure folks signeter fra dem.

Da Oluf Berger engang svarte noe for retten og sa til almuen: I må skamme eder, slik som I forfølger en prestemann. Selv om I ikke vil ære ham for annet, da måtte (burde) I da skåne ham for den vakre kirke han har bygd derute. Da sa almuen: Gud gi han hadde vært herfra for lenge siden (og djevelen i vold). Da stod fogden opp og sagde: Hvem er det, jeg kjenner dig vel, jeg skal tukte dig, sitt rett opp og lat mig se hvem det var. Dertil sa han videre at mennene skulle tie stille, ti de var bare vidner til det som blev behandlet og hadde ikke mere med

det å bestille. Siden var det ingen som turde si et ord mere og de måtte ikke legge sine hender på bordet men skulle sitte rett opp.

För dette foranskrevne ble innskrevet eller eksaminert har de 12 menn avlagt deres borgered, dog efter vel betenkende, siden dette ikke vedkommer eller motstrider den tidligere beskrivelse, men bare Christen Jensens og Rasmus Michelsens handlinger mot hr. Lauritz, især da de på tinget er tatt til vidner på slikt, somefter loven forpliktet å bære vidnesbyrd.

På Christen Jensens vegne mötte ingen. Han var lovlig stevnet. Heller ikke mötte noen fra Rasmus Michelsen, men hans svar er skrevet på stevningen med hans egen underskrift, dat. 15. desember 1651, som for retten blev lest. 27.2.1652 saketing i Gjerdrum. Foged Tobias Söffrensen, lensm. Nils Gjerdrum. Lagrett: Oluf Sandem, Oluf Nitteberg, Erik Kulsrud, Oluff Aarstad (i Halvor Torshaugs sted), Jacob Moe og Joen Hönsi.

20 b. Willum Lövstad på sin datters vegne og Even Kjerstad på sin sösters Kari Olstads vegne stevnet Knut Lauritsen tjenende hos fogden först for den halve part av Olstad som han på grunn av deres svogerskap har fått leie og siden ikke villet holde sitt löfte og siden overdrat den del av gården han har leiet til Svend Olstad, og ikke tilbuddt enken eller deres venner å få den tilbake.

På Svend Olstads vegne mötte hans far Oluf Olstad med sönnens bökselseddel. Efter skriftlig begjering fra Niels Lauritsens hustru, fordi han ikke var tilstede, blev saken utsatt.

Derefter tilstod Knut Lauritsen frivillig, da Even

Kjerstad spurte ham, at han sa til Svend Olstad för han fikk löfte på gården av ham, at han måtte uten tvil tilby hennes bror ~~gården~~ xx för han kunne få den. Da svarte Svend, gjør du det, da får du den aldrig. Oluf Olstad mente han burde bevise dette.

Nes. 1/3 1652 saketing på Wogstad i Nes. Foged T. Söffrensen, lensm. Erik Opaker. Lagrett: Oluf Husmo, Tore Husmo, Aslak Fjuk, Halsten Henni, Amon Bødding og Oluf Mördre.

Gudmund Pauelsen stegnet Alf Haug for gjeld 12 rd. 3 mk. 6 sk. Hvis hans formue ikke strakk til å betale det, forlangtes at han efter Kjöpebøkkens 5. kapitel burde heftes i jern og arbeide derfor etc. Alf Haug nekter först gjelden unntatt 5 dlr. som han skyldte Rasmus Jensen. Men tilslutt tilstod han gjelden. Fogden opplyser at han har oppsagt Alf Haug (fra gården) og tilbudt hans nærmeste slekt å bögsle den efter loven, om de kan betale hans gjeld. Alf Haug tilbyr sig å betale halvparten til sommeren og resten ved leilighet, men ingen slektning vil gå god for ham eller löse ham for gjelden mot å overta gårdens bögsel. På grunn av hans store forseelse tilforn og hans benådning kan han selv ikke stå til troende.

21. Dom: Da bör han at arbeide for samme gjeld inntil den blir betalt efter Kjöpebøkkens 5. og sig deri flittig og standhaftig at forbli som lovens kapitel bestemmer, og det hvor saksökeren sender ham hen på en forsvarlig måte, eller han behöver ham.

En stevning i Erland Rotnesses og hustru og börns navn. Even, Halvor og Gunder Erlandssöner måtte og fremfordret stevningen. Om gården ~~Förset~~ er partene blitt enige, skjönt Even Rotnes ikke vil vedgå det, sorenskri-

veren erklærer sig interessert som vidne i den sak og kan derfor ikke behandle den. Den må for en annen skrives. Men hvad de vidner angår som aktes ført om noget fæ som Jens Tommesen skulde ha fått av Halvor Erlandsen, da oppsettes dette til neste ting da stevningen derom ikke er lovlig forkynt.

Angående resterende kgl. skatter, eng-arbeid, foring og vissöre etc. og tiende, derom er "forefunden" at den som finnes i sannhet å stå til rest med det efter riktig manntall og register (regnskap), skal betale eller sökes ved lovlig adfögd.

Benedix Nilsen på egne, sin hustrus og brors vegne beklaget sig over Gulbrand Ström, Gudmund skredder og deres kolleger lensmannen, Gunder Löken, Hans Kjus og Rasmus Fyri for voldelig adferd tilföiet kort för jul og uten årsak fra dem.

21 b.

Gulbrand Ström svarte at de först tok sig hus hos ham mot hans tillatelse og optrådte uskikkelig, trossig og uforlikelig. De leiet hans dreng til Aurskog efter en tröie tilhörende den ene kvinne, Bents hustru, og da gutten kom med tröien, vilde de ikke betale ham, men hun gav ham "onde og hånlige ord", stötte ham för brystet etc. Derefter vilde begge disse karle skyte ham og hans medbrödre på Fyri, hvor han kom efter dem, skjönt han hadde annet erinde dit, nemlig å vesse et par hesteko og Bent hadde en stor kniv han truet med. Dette fortalte Gulbrand til lensmannen som han traff hos Gunder Löken, og der var også Gudmund Skredder og Hans Kjus, som siden fulgte med til lensmannen, men de fant dem ikke der. Siden fikk de höre at de var på Funni. Der ~~fa~~ traff de dem og "gav hugg på dem", da de vilde gjøre motstand da de blev spurt om

påss og opplysninger. Det blev også tatt to börser fra dem som blev nedsatt hos lensmannen, og en kårde som Gudmund skredder hadde med sig for retten, og en stor lang tollekniv som Gulbrand Ström viste frem. Det annet de påstår å ha mistet, vet de intet om.

Fornevnte glassmestere, Benedix Nilsen og hans bror, var blitt sterkt forslått. Dette hadde de forklart fogden da de beklaget sig for ham etterpå.

Gulbrand Ström sier han ikke er lovlig stevnet. Dermed blev det.

2/3 1652 ting på Arnestad i Nes. I lensm. sted Haagen Ihlång. Lagrett: Oluf Husmo, Halsten Grini, Michel ~~BN~~ Bjerke, Tord Husmo, Aslak Fjuk, Oluf Grini, Oluf Mördre og Brynhild Fossum, Gulbr. Gutti Ihle, Arne Eggum istedenfor Even Rotnes, som er beslektet (med en av partene), Hans Kjus (Oluff Sköien er antagelig tiltrådt lagrett i hans sted, da han er tilföiet under) og Oluf Brustad. Fogden stevnet Oluf Gundersen for leiermål med Mari Gundersdtr. De mötte begge og er nu gifte og han er soldat. Han er forlikt med fogden om å betale 6 rdl. bet. Har betalt 1 dl. og betaler 1 1/2 nu. "Herom avsagt at han efter recessen bör straffes med fengsel på hans krop med mindre den höie övrihet for deres fattigdom og små börns skyld, hannem gunstigen vil benåde eftersom han også er soldat og fordi hans formue ikke höiere kunne være at utlegge."

22.

Haagen Ihlång på Kolbjörn Olufsens vegne og Engebret på Nes forklarte at de har bedt ham og Hans Kneböt si fogden at de ville stille ham tilfreds for deres leiermålsforseeelse og Kolbjörn vil gifte sig med den har fått barn med. De skal betale og tilfredsstille saksökeren eller

stå til rette efter recessen, medmindre de gifter sig og kan bli boten tilgitt av Ævrigheten.

Bent Nilsen og hans brors hustru Margreta Börgersdtr. kom igjen for retten med deres klage. Foruten det som Gulbrand Ström og lensmannen m.fl. sier de har tatt fra dem på Funni, har de mistet 2 1/2 alen blått klede, en diamant til 4 daler, 2 forklær, en hengelås, en kniv og 2 laken og en kiste med glass er slått istykker. Carls hustru fåt sitt og sin manns pass da de skal reise til sitt fedreland. Saken utsatt, imidlertid reiser Bent Nilsen fritt om i fogderiet med sitt håndverk.

22 b.

Fogden førte frem en fange Anders Olsen som har krenket sin hustrus søskenbarn, Oluf Halvorsens datter Birgitte Olufsdatter da de tjente hos Hans Kjus forleden sommer. Oluff Folmo kausjonerer for sin datter og skal selv svare for henne hvis hun rømmer. Saken oppsettes for at "konsultere Ævrigheten" og hun ikke synes å være fruktsommelig.

Tinglest skjöte fra Erik Öen (Öieb) i Odal på hustruens vegne til Oluf Veset på 1 1/2 pd, 1/2 remel i Jerpestad i Nes for 10 rd. Dat. Veset 13/10 1651.

Lest Gulbrand Mördres tiende og fjerdinggavebrev dat. Mördre 19/1 1652.

Lest skjöte fra Gulbr. Skärer i Odal og Ingri Esvoll til deres bror og svoger Oluf Veset på 2 lpd. i Jerpestad. För har de solgt ham 3 lpd. i gården. Dat. Veset 30/10 1651. Pris 6 rd. pr. lispd. og Gulbr. 2 tn. havre for 2 1/2 daler.

Eidsvoll.

3/3 1652 ting på Myrer i Eidsvoll. Lensm. Chrf. Mork.
Lagrett: "Blev ikke noe annet lagrett tilnevnt denne dag,

enn det som var tilstede da tienden blev opgitt, dette var dog nu ikke tilstede, men det var Oluf Amosen Aas, Tharald Dokken, Lauritz Rösserud, Haagen Hauge, Henrik Blegstad og Halvar Stovi.

s. 23. 5/3 1652 saketing i Nannestad. Lensm. Just Hauge. Lagrett fra Ullensaker og lensmannen Halvor Frogner. Lagrettet: Lauritz Løiten, Christen Haug, Haagen Kjus, Testen Gjestad, Haagen Liögot og Syver Kjus.

Efter tidligere utsettelse hadde fogden stevnet Asbjörn Trögstad, Svend Trögstad, Amon Ramstad, Knut Fævik, Chrf. Slattum, Chrf. Övre Nordby, Chrf. N. Nordby og Gudmund Lerberg for å ha nektet ham skyss til Christiania skjönt de har skyssset dit i hans formanns tid. Böndene siger at fogden dengang ikke reiste kongens erend men sitt eget. De påstår bare å ha skyssset formannen til Chra. i krigstid da det var nödvendig. Skysskafferen i Gjerdrum, Willum Tøshaug forklarer (uten ed) at i Hans Andersens tid, som var i krigstid, hjalp böndene i Nannestad böndene i Gjerdrum å skyssse fogden til byen. Men hvordan det var för den tid vet han ikke.

Dom: Almuen i Nannestad er ikke pliktig til å skyssse lenger enn forordningen bestemmer. Efter gammel sedvane skal de dog hjelpe almuen i Ullensaker og Eidsvoll med skyss i anledning herredage og annet nödvendig. Hvis fogden beviser at han reiste med kongens skatter da de nektet ham skyssen, skal de stå tilrette for det. Men böndene forklarer at han den gang reiste til lagmannens söns bryllup og de mente det ikke var rimelig at han forlangte deres hester til det.

23 b. 6 lagrettesmenn her fra sognet (Nannestad): Haßald Homle,

Thore Laache (?), Jacob Bjertnes, Oluf Melby, Gudmund
Laugerud og Thosten Laache.

De som rester skatt eller annet skal befale innen 14 dager. Den opsatte sak imellem Amon Løken og konsorter og fogden var atter fore. De fremlegger ansökning til stattholderen med dennes påtegning om at saken skal utstå til marken blir bar. Dat. Eidsvoll 8/1 1652.

Gulbr. Gundersen stevnet av fogden for leiermål med Marte Olsdtr. Han skal gifte sig med henne og vil sone uten dom.

"Eftersom hans eksellense (stattholderen) har skrevet til Christen Jensen i blandt annet at de som vil gifte sig ikke skal betale større bot for leiermål enn 9 ort (2 1/4 daler) inntil kongelig majestets resolusjon i saken foreligger;" da stattholderen har skrevet til ham om det fra Akershus 12/10 1651, utsettes saken til første ting for at man kan rådføre sig med stattholderen om den.

Ullensaker 12/3 1652 på Hauger i Ullensaker. Tilstede fogdens tjener Henrik Johansen, lensm. Halvor Frogner.

Lagrett: Hans Onsrud, Gunder Randby, Nils O. Oppen, Haagen Onsrud, Amon Kolby og Oluf Ihle.

Lest hr. stattholderens brev dat. Akershus 10. mars 1652, formeldende at fogden skal tilholde almuen, at alle utskrevne knekte, samt böndersönnar, fostersönnar og tjenedreng, store og små over 15 år, lösgjengere og husmenn skulle möte på Asak i Skedsmo hvor hans eksellense (stattholderen) selv akter å möte, under höieste straff. Hvilket fogden den gemene nu strengeligen har offentlig befalet og det på förstkommende onsdag den 16. ds., med samt 6 menn fra hvert sogn og lensmannen.

Fogden har lydelig tilsagt kongens landbönder som refter landskyld at de straks må betale den til Celio Marselio på jernverket eller på Akershus.

Almuen ble på stattholderens vegne forlikt med fogden om at de skal ha en ort pr. stokk for det langtömmet de har levert ~~med~~ på Akershus. Pengene skal betales på neste ting.

Mr. Kjelds erindring og formaning om begge kirkers bröstfeldighet ble lest, dat. Ullensaker 12/3 1652. Almuen skal skaffe spån, bord og lekter og især anneksets kirkegård skal "forbygges" av sognets almue.

24 b.

13/3 1652 ting på Hauger i Ullensaker.

Ullensaker

Lagrett: Gunder Randby, Poul Bogstad i Amon Kolbys sted da han er interessert (i en sak), Nils O. Oppen, Haagen Onsrud, Oluf Ihle og Oluf Onsrud.

Halvor Wilberg i Sörum som fullmektig for Hans Tori i Gjerdrum krever arv efter salig Ole Gundersen som var Hans Toris brorsönn. Arven kreves hos Ouels Ihle som også möter. Hans Tori ~~brorsönn~~ tildömmes 1 1/2 daler i arv og Ouels Ihle skal betale 1/2 daler i omkostninger.

Brynhild Lauritsen på Lauritz Heinogs vegne stevnet Nils Andersen Klöften for gjeld 5 rd. Utsatt.

s. 25.

Joen Pedersen stevnet Ole Hovin ang. tienden for 1651. Saken fore påny idet Ole Hovin påstår hans hustru er truet til å sette mannens segl på et forlik mellem fogden og ham. Saken må stevnes for höiere rett hvis Ole Hovin ikke godkjenner overenskomsten som han allerede har opfyllt (betalt).

Fogden stevnet Chrf. Jacobsen, Lauritz L. Olstad, Gulbr. Alfisen og Birgitte tjenende på Hovin, og Peder Gundersen som tjener på Fladeby for slagsmål og leiermål. Lauritz

Olstad som kausjonist for Chrf. Jacobsens leiermålsbot betalte denne med 8 rdl. Chrf. var også stevnet for nye bygg og korn ulovlig blev borttatt av hans (fogdens?) lade forleden år. Det er tidligere ført vidner i saken og tilgitt på betingelse av at han ikke forgrep sig på noen måte senere. Forlangte på kvindfolkets vegne, hun er hans barns amme, at han (Chrf.?) bör forsörge barnet. Laurits Olstad har ikke gått god for ham på annen måte enn at boten skulde godtgjöres i Christoffers lönn. Fogden vil nu ha erstatning for det korn som blev borte hos ham för Lauritz Olstad får sitt utlegg. Laurits Olstad betalte ennu to daler for ham og lovet å betale to til til påske. Den annen sak (om kornet) opsatt.

Gulbrand Alfson har fått et barn med "en kvindespersion" og vil gifte sig med henne. Betaler i bot 9 ort.

Peder Gundersen har stukket Nils Hansen Kolby med en kniv på Frogner. Han betaler sin motpart for arbeidsforsømmelse 3 rdl. Endre Kolby var stevnet for endel saker som hr. Hans Arntzen anklaget ham for forleden ting. Endel av dem er bevist og den ene part ikke bevist. Fogden forlangte dom efter loven. Endre Kolby fremla hr. Hanses seddel dat. 12/3 1652 hvori denne selv sier han vil före sin sak og at ingen annen kan fordre bot i den för han har gjort det.

25 b.

Den förste sak om de ubesindige ord mot Guds bud er henvist til en uvillig prost og den geistlige rett. Siden kan den verdslige övrighet påtale den. Den annen sak bör hr. Hans selv prosedere om han vil ha sak mot noen derom. (Skaden på hesten.)

Fogden (Tobias Søffrensen) gav sig frivillig og uten stevne i retten mot Lauritz Rud om en hest som døde på hjemveien fra en skyssferd med fogden forleden.

Henrik Hansen 20 år, tjener hos Laurits Rud, forklarer: Da fogden for ca. 1 mnd. siden kjøte opp til Eidsvoll for å ta imot tienden, da skyssset han fogden. På Gislevold satte de Even Laaches hest for fogdens slede og kjøte til Risbrobakken, der satte de Lauritz's merr for, den hadde vært løshest fra Gislevold og dit. Med denne kjørte de ovenfor Wengerbakken i Eidsvoll og kjørte somme tider i firsprang og somme tider i trav, men gikk oppfor Risbro og Wengerbakkene. Der satte de Even Laaches hest foran igjen og Even Laakes dreng satte sig på samme merr og red for fogden helt opp til Mork og ganske hurtig (rett fast). Siden vilde han drengen igjen skulde ride foran til prestegården, men da de kom utenfor gården fikk han ikke merren lenger. Derfor kjørte fogden selv foran og drengen fulgte så sakte efter til prestegården med hans "hoffmand". Der la merren seg ned og rakte alle benene fra sig mens de andre hester åt. Derfra reiste de hjemover og reiste fremom Bjerke, der fikk de atter høi til hestene og de andre åt, men merren la sig som tidligere og ragte benene fra sig. s. 26. På Hellebogstad var de fremme igjen og hvilte. Der la den sig igjen, ti alle hestene var trette, og Matz Stanger gav dem høi. Siden reiste de til Gislevold da de hadde med en hest derfra, som han bad de skulde sette inn. Der la merren sig igjen og han fikk den først opp igjen efter stort besvær. Derfra reiste han hjem på jordet, der falt den atter overende og blev liggende.

Laurits (Rud) hadde ennu en hest i skyssførd. Den hadde fogdens tjener og den gikk hele veien uten å bli skiftet ut.

Men den var eldre enn den som døde. Siden har den også vært ubrukelig (dårlig) og har ikke vært brukt i noe redskap og har mistet huldet. Hertil skal man merke sig at skysskaffereren, Hans Hovin, venlig bad Lauritz skyssse med to hester den gang og lovet å spare ham dess lenger siden. Likeså at Börge Rosenkrantz otte dage tidligere hadde den mærr, som døde i skyssferd, med et lass fra Hovin til Eidsvoll. Aslak Haagensen, henved 20 år, tjener hos Even Laache vidner som Henrik Hansen.

Laurits Rud mener fogden bör betale ham for hesten. Den vilde blitt tre år til våren.

Fogden svarte at han ikke hadde plikt til å betale hesten da han ikke kjørte den lenger enn ca. 1 mil slett vei og den annen hest som var med klarte sig selv om den ikke blev skiftet ut på hele veien.

Lauritz Rud påstod den døde hest var verd 6 rd. Saken utsatt.

Lest Anders Bårdsens bokselseddel på 5 fjerdinge i Randby, utstedt av lektor i Chra. Niels Svensen, dat. 9. mars d.a. Oppsatt den stevning som lektor Niels Svendsen fremla ved sin tjener Halvor Oudensen. Svend Trögstad er stevnet angående sin gård og Karen Trögstad var møtt i anledning stevningen. Årsaken til utsettelsen er at Svend er fengslet og beskyldes for tyveri. Med sakfökerens Michel Löckens og fogdens tillatelse er stevningen mot Catrine, salig Hans Bynches, fordi hun ikke møtte og er en vergelös enke, utsatt.

26 b. 22/3 1652. Ting på Wogstad i Nes. Lensm. Erik Opaker. Lagrett: Oluf Grini, Arne Eggum, Kjöld Wöien, Gulbrand Guttormsen Ihle i Amon Nordbys sted, Peder Aavold og Gulbr.

Mördre. Amon Boding betalte fogden landskyld for 1/2 pd. av den eng som brukes under Boding, for 1651. Fogden sa at han burde ta engen i første böksele da hans mor har overladt ham gården og engen. Hertil sa Amon at han brydde sig ikke om engen; hvis han ikke fikk beholde den for tredje års holdning og landskyld, kunne han böksele den bort til hvem han vilde. Det bad fogden tilfört tingboken. For langtömer levert til Akershus slott var almuen fornöiet med 1 ord pr. stöck, som de fikk i Ullensaker.

Lest Jens Joensen Grue i Eidsvolds pantebrev til Jens Børgen i Ullensaker på 4 lpd. i Staksvoll pantsatt for 20 rd. dat. 1/9 1651. Oluf Christoffersen Oulen og Anders Eimersen Oulen rester 1 setting på 2 tn. rug $\frac{1}{2}$ de har kjört til slottet, Hans og Halvor Gröndal likeså på 2 tn. rug 1 setting, Even Oulen på 2 tn. erter 2 setting, Gulbr. Klosboding på 1 tn. erter $\frac{1}{2}$ satting. De beviser at de alle har levert fullt strökemål som de mottok (da de skulde kjöre det) og dog skrev Reer Svendsens dreng dem for den ~~ny~~ krevede rest. De betalte det for retten, for hver setting 1 ort.

Jens Tommesen på hr. Samuel Thranes (sogneprest i Nes) vegne stevnet Amon Nordby og Oluf Finstad for tiende av den lodd sed ~~de~~ har hatt hos enken på Blegstad i 1650, som er 4 setting blandkorn 3 ort og 8 setting havre 1 dl. 12 skill. De har satt av tienden på gården. Utsatt.

s. 27. Jens Tommesen stevnet på hr. Samuels vegne Haagen Ihlaug, Terer Unes (skr.: Uffuenes) og Oluf Skaalerud for en fjerding av Leer eng som han har fått av Helle Bertelsen mens de har beholdt höiet. De påstår de har fogdens sөddel på at de skulde höie engen. Jens Tommesen fremla nu hr. Samuels adkomstbrey på engen. Fogden skal stevnes for å svare for saken ~~med dem~~.

Halvor Rotnes og Even Rotnes fremla stevning på endel vidner om noen kuer som Jens Tommesen skulde merket for Halvor Rotnes. Vidnene er Brynhild Jacobsen, Marte Gufastdatter m.fl. Saken er 4 år gammel og saksøkeren har betalt det han mener er urett for over et år siden.

23/3 1652 ting på Ullersblaug i Nes. Lensm. Erik Opager.

Lagrett: Oluf Sköien, Oluf Husmo, Oluf Grini, Halsten Henni, Torer Husmo, Arne Eggum, Michel Bjerke, Oluf Mördre, Aslak Fjuk, Oluf Brustad, Gulbr. Guttormsen Ihle og Brynhild Fossum. Saken mot de fanger som har begått leiermål i forbudne ledd var atter fore. Anders Olsens hustrus mor heter Tore Pedersdtr. og dennes mor heter Mari Olsdatter. Birgitte s. 27 b Olsdatters mor heter Ingeborg Olsdatter og disse (Mari og Ingeborg Olsdatter) var fullsøsken. Det blir torsdag förstsk. 6 uker siden han kom i fengsel hos lensmannen.

Herom avsagt efter recessens 2. bogs 5. kapitel 3. punkt at Anders Olsen efter sin egen og kvinnfolkets frivillige bekjendelse bör ha forbrudt sitt liv og straffes under sverdet og alt han eier av lösöre være forbrudt til Kongen, hvis ikke den höie övrihet vil benåde ham. Det tilföies så at han intet eier. Kvinnfolket kan ikke dömmes för hun er förlöst om ca. 3 uker. Oluf Folmo må igjen gå kausjon for sin datter. Amon Hinden og Kari Hinden som er enig om å gifte sig, kunne ikke komme til tinget over Glommen "på grunn av det onde veir". Hvis de gifter sig betaler de en bot av 9 ort. Gudmund Funnefoss mötte på deres $\frac{1}{2}$ vegne.

Colbjörn Olufsen har krenket Marit Brauter. Betaler 9 ort. Embret Nes har för lovet å betale 5 daler og formår ikke å betale mer. Betaler dotte med rimelige omkostninger.

s. 28 24/3 1652 ting på Myrer i Eidsvoll. Lensm. Chrf. Mork.

Lagrett: Oluf Kommesrud, Oluf Amonses-Aas, Joen Homle,

Gunder Lymes, Hans Rønsen og Chrf. Heiret.

Bürger Ömark har tilstått at han var med å levere tienden av homelkorn for 1651 på Akershus og da holdt de fullt mål for ham 1 tn. rug og 1 tn. erter slik som Christopher Mork mottok det i prestegården om kvellen på hans vegne og trakk intet fra eller la noe til. Men for alle dem som var med ham holdt det ikke fullt mål, og herpå leverte nu Reer Svendsens tjeners seddel, nemlig Joen Svangerud 1/2 sett. rug, Torgeir Melby 1/2 sett. r(ug), Ole Sand 1/2 sett., Simen Österud 1/2 sett., Bent Salsrud 1/2 sett. Laurits Almeli 1/2 sett., Laurits Røsrud, Grellis Rongstad (Rognstad), og Matthies Gaardsøe rester hver 1/2 setting rug. Ole Broshaug, Ole Minde, Dyre Rustad, Jörgen Burås, Mattis Burås, Ole Knaje og Oluf Brøstad rester på hver tønne 1/2 sett. rug, Taral Dokken rester 1/2 sett. rug. Lensmannan og disse menn forklarer at de fikk samme mål som presten fikk, nemlig fullt strökmål, men når de slog et litet slag på tønnen, da manglet det en fingersbredd. Mennene har betalt 1/2 riksort for hver 1/2 setting korn som mangler og de som ikke var tilstede kan fogden søke; ti fogden kan eller bør ikke bære den skade som Reer Svendsen kan påføre böndene med hensyn til målet.

28 b.
Nannestad

26/3 1652 ting på Nannestad tingstue i Nannestad. Lensm. Jost Hauge. Lagrett: Tore Laache, Amon Oustad, Knut Harstad i Jacob Bjertneses sted, Chrf. nordre (nedre?) Nordby, Peder Foss og Harald Homle.

Oppgjör for langtömmërleveranse 1 ort på stöck.

Angående Homelkorntienden: Laurits Kringler hadde fått seddel på fullt mål. Han forklarer at han leverte ikke mere enn han fikk. Men Trun Halkeby, Paul Hafstad,

Haagen Wollaug og Tron Ferstad viste seddel på at de stod tilrest skjönt de fikk fullt strökmål av presten og det ikke manglet meget. Reer Svendsen hadde dog sagt de skulde komme igjen til ham, hvis de ikke fikk det godtgjort. De andre, som har fått seddel for at de har levert forlite, er: Schilvor og Hans Alton, Erik Rud, Jakob Bjertnes, Björn Rustad, Hans Aarstad. Fogden forlanger de skal betale, men böndene nekter da de ikke har mottatt mer enn de har levert. Saken utsatt.

Gulbr. Gundersen Hegli stevnet for leiermål med Marte Olsdtr. Chrf. Høgli möter for dem og sier de vil gifte sig. Betaler 9 ort og 1 1/2 ort i omkostninger.

s. 29

Lauritz snekker tiltalt for å ha stukket Tor skredder 3 knivstikk i armen hos Michel Holter forleden höst. Han nekter ikke men sier at Tord vekket ham da han hadde sovnet da han var full og han visste ikke hvad han gjorde. Da fogden forlanger bot, sier almuen at han ikke kan betale 8 örtuger og 13 merker sølv. Han er soldat men "eier hverken ko eller so eller noen ting, bare 2 små barn". Han tilbyr sig å betale 4 rd. såsnart han kan tjene såpass og dömmes til det på betingelse av at han ikke forser sig igjen.

Odalen

27/3 1652 ting på Oue i Odalen. Foged Christen Jensen, lensmann Hans Ullern.

Lagrett: Nils Korsmo, Hans Lilset (?), Laurits Stenerud, Oluf Dyster, Embret Gjerdsöen og Gulbrand Greaker.

Sander, som Björn för har brukt, har siste sommer stått öde, den ene del og det har Anders Simonsen ladet lodd-höie og den annen part som Björn tilholder sig er ubrukt og han er så forarmet at han ikke kan betale landskylden.

Lest et odelslösenbrev fra Pouel Kind i Skedsmo (Lören-

skog) til sine søskenbarn som er salig Amon Fuskers barn, på en fjerding landskyld i alle deres eiendommer. For odelsretten 28 daler. Dat. Fusker 3/2 1650.

Zakarias Eriksen i Vinger sogn stevnte Oluf Schiulstad for noe leiefe som han fikk i 1647. Han har leiet en ko og en kvie. Koen er levert tilbake uten leie, men kvien har han og den forlanges det 4 daler for. Han betaler 4 daler eller en god kvie + omkostn. Tord Ou forklarer for retten på fogdens forespørsel at han har fått lensetoll av ham for all den tid han har vært foged og fløtt tømmer. De som har fløtet fogdens tømmer forklarer at de har fått sin betaling. Mål og vekt. Almuen har av fogden fått en beslått tønne, en setting og en bismar. Det står i prestegården.

Skatterestansene ble opplest og skal betales med rimelig omkostning. Angående ødegårdsmennenes arbeidspenger har ikke kunnet svares annet enn at de i alle år har betalt 1 ort hver, og samtidig 1/2 daler til fogden, som denne ikke benektet, men sa han hadde dom for det etter den avtale som Claus Bastiansen har gjort med dem i Söffren Eriksens tid istedenfor det arbeide de ellers skulde gjøre for ham.

NB I margen er tilföiet: Gudmund Haugerud har bedt om tingvidne på ødegårdsmennenes vegne, efter fogdens forklaring. Fogden fremböd Sander til böksel for dem som önsker det.

s. 30. Laurits Amonsen Schåtter er på sin hustrus vegne, Marte Haagemstr. forlikt med Tosten Niust om den odelsjord i Niust de har trettet om i lang tid og har fått dom på. Tosten Niust skal betale 14 rd. foruten det som för er betalt.

29/3 1652 ting på Hauger (i Ullensaker).

Tilstede foged Tobias Söffrensens fullm. Hans Nielsen, lensmannen Halvor Frogner.

Lagrett: Halvor Aas, Chrf. Kjus, Gulbr. Stokker, Laurits

Stöfren, Saxe Maastad og Lauritz Olstad.

Peder Stensby og Anders Torste(nsen?) stevnte Halvor Gröndal for 1 fj. odelsjord i Gröndal ödegård som de mener sig nærmere odelsberettiget til enn ham.

For Halvor Gröndal mötte hans sönn Chrf. Finstad i Nes og fremla skjöte av 18. juni 1630 fra Lauritz Gundersen til Halvor Tallaksen for 24 rd. og en w.bokk.

s.30 b. Ener Kjus og Anders Nordby vidner under ed at de har vært med Peder Stensby lördag för Hellig tre kongers dag og utsagt Halvor Gröndal. Amon Stensby har 2 gg. vært med Peder Stensby og budt Halvor Gröndal lösningssummen. Saken utsatt da et pantebrev salig hr. Tommes Laugesen har i gården og som Halvor Gröndal skal ha gjenlöst ikke er fremlagt.

Halvor Odensen som fullmektig for lektor Nils Svendsen i Chra. stevnte Svend Trögstad i hvis sted hans hustru Karen mötte for resterende landskyld m.v. De skal betale 8 rd. 1 ort med omkostninger og bot. I alt 11 daler 1 ort. Men angående bökselens forbrytelse (tap av bökselretten) da kan det ikke avgjøres för sommernatten, og gården blir besiktiget. Svend sitter f.t. i fengsel for en sak som ennu ikke er avgjort. Mikel Jensen med fullmakt fra Anderw Simonsen stevnte Katrine Andersdatter. På hennes vegne mötte Haagen Hildern. De skal först gjøre avregning med hinannen og det Katrine blir skyldig skal hun betale.

s.31. Chrf. Joensen Stokstad stevnet for leiermål med Rönnaug Nilsdtr. De skal gifte sig, betaler 9 ort og omkostninger.

Oluff Hellegbogstads hustru, Aase Evensdtr., beklaget sig over at Askhild Furulund hadde overfalt henne en natt hun lå og sov og slått henne blå og blodig, som man så på siste ting da saken utsattes. Askhild sier at årsaken var at hun har holdt ham for nar i hans fravær. Han betaler

henne for skatten 2 rd. og 2 mark sølv til Kongen i bot (1 rd.)
Tvisten om tiendeleveransen til Reer Svendsen også fore her.
Skatter og andre restanser skal betales innen 14 dager ef-
ter riktige manntall.

31 b. 5/4 1652 på Vogstad i Nes. Lensm. Erik Opaker.

Nes Lagrett som da saken var fore forrige gang.

Willatz Hansen på Strömshaug i Råde har stevnet Jens Tommesen. For saksøkeren møtte Hans Halvorsen, han ble tilbudt 10 rd. men vilde eller burde ikke ta imot det. Han kan også betale med korn til høsten. Jens skal betale 11 tn. havre á 5 ort pr. tn. og 4 rd. for halmen innen 14 dage.

Herfra går dog 8 rd. som Willats skylder ham. Jens Tommesen skal betale halvdel av omkostningene ved den siste stevning, men intet for første gang. Omkostninger for lagmannsdommen er denne rett uvedkommende.

Gjerdrum 26. (?) april 1652 ting i Gjerdrum. Svend Trögstad i Ul-lensaker er arrestert for å ha stjålet en stor bryggekjel hos Embret Fossum. Lensmann Nils Gjerdrum.

Lagrett: Tormo Rogstad, Halvor Lövstád, Oluf Sanden, Gulbr. Henni, Oluf Nitteberg, Jacob Moen, Halvor Toshaug, Even Kjerstad, Amon Smestad, Nils Henni, Börger Wang og Oluf Aarstad. Kjelen ble borte i natt var for 5 uker siden.

32 b. Vidner:

Paul Tori: En natt nest før markedet lå han og tørket ved Kjölen. Ved midnattstid kjørte noen vestover med en blakk hest for en feringssele. Det var den natt kjelen ble stjålet.

Ulfrhild Lauritsdtr. hadde den samme natt gått ut hen ved midnatt da der var noen fattige folk som satt og drakk der hos Knut ved Fossen om natten, hvor hun er i huset. Årsaken var at de larmet og bante. Som hun stod hørte hun

det duret lenge og vilde se hvad det var. Tilsist fikk hun se hodet på hesten der kom kjörende innover elven ut på "Helden". Og hun så på til han kjörte forbi det ledd hvor veien går opp i bråten til Knut imot brattberget i Årstad-hagen. Da hun kom inn, sa hun til Knuts kone Gulbjör at det kjörte en forbi, men det var ingen av Henni-karlene siden hun hadde sett Tord Henni dagen för kjöre til Fjelstad med en tomtönne på. Gulbjör sa hun hadde sett Tor Henni kjöre hjem og Ulfhild så at det kjörel denne hadde var svart og bredt. Tirsdag morgen kom Embret Fossum og Hans Brodal hans svoger og klaget at Embret hadde mistet kjelen sin om natten. Gulbrand Fossum hadde morgenen etter tyveriet sett slag etter en hest og slede i engen hos Gulbrand. Der hadde han snudd, og det lå igjen litt av svöpesnoren og noen blakke hår. De hadde satt kjelen på sneen og der var det sparket sne over igjen.

Svend har tilstått at hans hest hadde bare 1 1/2 sko. Den halve under det ene fremben og den hele under det ene bakben. Men Gulbrand sier at de spor de fulgte fra Engen til Trögstad var det tre skor under, og den höire bakfot var uskodd. Gulbrand Joensen har sagt at han med god samvittighet vil sverge på at det var Svend Trögstad han så reise nedover elven om natten med den blakke hest. Da han har vært med og forlangt "fengsel og jern" på Svend og ransaket på Trögstad etter tyvekostene, tas han ikke i ed; men sorenskriveren skal "konsulere" övrigheten derom. Siden er det bekreftet med borgered.

Halvor Langeland fra Ullensaker reiste ut med postvesken tirsdag 2. mars og da mötte han Svend Trögstad ved Dragvoldgrinden en time för sol gikk opp.

Svend Trögstad har forklart at mandag før kjelen ble borte om natten skulle han gjort skyssferd og var på Hovin. Da hans hest var uskodd vilde hoffmannen ikke ha den. Han kjøpte samtidig en gang bestesko av en svenske som var der. Siden reiste han til Torer i dalen og tok et pund me  og kjørte hjem. Det la han i forstuen. Han var hjemme om natten til den lyse dag. Da kjørte han ut på veien med noe høi til en d lle (d l?) som hadde solgt ham litt fisk i en skrukke. Hans Hovin fikk også et less høi av ham samme dag.

33 b. Saken utsatt og Svend Trögstad skaffer bevis for hvor han var om natten, dog skal han løslates fra fengslet.

Ullensaker 26/4 1652 ting på Hauger i Ullensaker. Lensm. Halvor Frogner.
Lagrett: Thore Hollum, Embret Stokker, Gulbr. Stokker,
Thosten Hilton, Gullik Fladeby og Gulbr. Lystad.

Ved stevning dat. 31. mars 1652 hadde fogden stevnet alle  deg rds menn i sognet for arbeidspenger for forleden år eller arbeid, som de pleiet gjøre for hans forgjenger i embedet. De fleste av  deg rds mennene m tte og forlangte utsettelse til Herredagen var holdt, da de har søkt kongen om   slippe. Pålegger han dem det derimot, skal de "udstaa" det selv om det er meget besværlig for dem. Fogden fremla en 6 menns og sorenskr. sr. Söffren Eriksens dom om saken, dat. Hauger tingstue 13/2 1634.

Laurits L fften som bruker  deg rden Sand påstod at  deg rds mennene f r i tiden var fritatt for all tiende, når de arbeidet for presten og fogden, likeså for skyssferd og tiendeort. Peder Stensby fremla stattholderens resolusjon om  deg rds mennenes arbeid eller penge, dat. Akerhus 17/4 52. Saken utsatt 6 uker. Den opsatte sak hvorved fogden har stevnet Chrf. Jacobsen var etter fore. Narve Skredder fortalte at han var i majorens  rinde til verket

34

med Jens Hansen. Han skulde derfor svare for ham angående boten for leiermål, at resten er betalt. I den annen sak hadde han ingen fullmakt. Avsagt: Han betaler en bot av 8 örtuger og 13 merker sølv og omkostninger til motparten, hvis han ikke beviser at han har lovlig forfall.

Stattholderens brev om landskyld og tiende med topp og overvekt blev lest. Det blev også lest for almuen för jul, dat. 18/12 1651. Deretter har stattholderen fattet en annen beslutning, nemlig at overvektspengene skal leveres tilbake, og kongens landbönder som har gitt overvektspenge har han (fogden?) tilbudt å få sine overvektspenge igjen etter stattholderens siste resolusjon. 3 menn i de 3 interessertes sted, som er Thore Hollum, Gulbr. Stokker og Thosten Hilton, i anledning saken om undervekt på tienden. Tilnevnt i deres sted Halvor Aas, Hans Nabstad og Haagen Hilderer. Da de siden opsettelsen hverken har skaffet full seddel eller stattholderens resolusjon, dömmes de til å betale eller fylle strökemålet. Siden står det dem fritt å söke fogden, Reer Svendsen eller den som har forfordelt dem ved målingen. Annen riktig gjeld, foring, vissöre, tömmerkjöring og hvad nevnes kan skal betales etter riktig maantall "som jeg skrev i restansen med min egen hånd".

Catrine sal. Hans Bynckes skal efter sin manns bevis betale fogden 5 rd., hvis hun ikke vil böte for ulydighet, da hun ikke mötte. Saken mellem Peder Stensby og hans svoger mot Halvor Finstad i Nes atter opsatt til neste ting da Peder Stensby skal före vidner på Laurits Gundersens forklaring om hvorledes gården kom fra ham til Halvor Finstad.

34 b.

27/4 1652 ting på Wogstad i Nes. Lensm. Erik Opaker.

Nes

Lagrett: Nils Aurstad, Mogens Rud, Amon Udnes, Laurits Henaug, Aslak Fjuk og Oluf Finstad. Tilf.: Haagen Ihläng.

Oluf Grini har stevnet Thore Husmo og Even Aulin angående 15 lpd. pantegods i Rogstad i Gjerdrum som Oluf er fradömt. Nu forlangte han odelsgoods eller vederlag som de andre medarvinger. Gudmund Poulsen påstod på Thore Husmos og Even Aulins vegne at stevningen var ulovlig. Oluf Aulin påstod at stevningen ikke var lovlig forkynt. Det skal stevnes til arvetomten.

Even Rotnes var stevnet av Jens Tommesen angående en inngått kontrakt som han ikke vil forsegle. Under forhandlingene herom på tinget sier Even Rotnes til Jens Tommesen, at du kommer ilde fra oss og tok ham i akselene og sa: Du er en motpart, da er du ikke for god til å stå på gulvet hos oss. Dessuten sa Erland Rotnes til Jens (Tommesen) for retten: Du tør gi mig litt å drikke, jeg tør få med mig hjelp og kaste dig ut, djevelen i vold, stevner du mig slik. Jens Tommesen bad dette tilført tingboken. Siden sa Even: Uten så er at Jens Tommesen beviser sine brever, da kommer han ikke vel fra dem. Dessuten sa Erland Rotnes at det var lögn at han hadde fått de 110 rd. for godset som omtales i brever og i kontrakten. Da Jens Tommesen spurte, sa Even Rotnes at dersom hans far, brödre og svogere ville gå med på kontrakten, da ville han underskrive den, og det samme påstod han å ha sagt da de ble forlikt om kontrakten, derfor vil eller kan han ikke underskrive den. Jens Tommesen bad ~~at~~ innført i tingboken: Siden Even Rotnes ikke vil underskrive den kontrakt som ble sluttet på ting på Ullershaug i 1651, da kan han ikke oppfylle den når 6 år er gått, men det må gåes etter lov og forordninger forsåvidt gården Førset angår, siden det er tilbudt 2 ganger på tinget. Jens Tommesen ber også at Erland og Even Rotnes må settes i arrest inntil de stiller tilstrekkelig kau-

sjon for sig, da de har unnsagt ham, så de ikke beskadiger ham på noen måte. Even sa da: "Du skal komme tidlig nok i siden jeg svarer til saken om du lar oss sette i arrest."

Ettersom stevningen tilholder Even Rotnes å betale 8 rd. til Jens Tommesen på sin bror Gunders vegne og etter dennes bevis og tilståelse og hvis denne dom behöves å skrives, da betales det med omkostninger og kongens sigt.

Restansene til fogden som ble opplest skal betales såvidt billig og rett er.

Saken om ödegårdsmennenes arbeidsplikt til fogden atter fremme. Avsagt: Etter stattholderens resolusjon og forordning, at ödegårdsmennene bör betale for arbeid til fogden som de för pleide gjøre, som de forleden år ikke har etterkommet for 1651, med mindre kongen nådigst vil skåne.

35 b. Fogden tilböd sig å betale tilbake de overvektspenger öndel betalte på forrige ting og det skal bli berammet en dag til det.

Augustinius Schiennum har stevnet Guttorm Holter og Jens Eriksen möter med fullmakt for saksökeren. Saken ble utsatt.

Saken mellem Michel Frögners enke og Elluf Lille Hvam om 2 tn. korn ble utsatt.

Eidsvoll 28/4 1652 ting på Myrer i Eidsvoll. I lensmannens sted Jacob Stub.

Lagrett: Arne Langveg, Oluf Kommisrud, Börger Fossum, Tarald Dokken, Halvor Enger og Peder Tönsaker (Hans Styren er tilföyd under Halvor Engers navn).

Östen Frilset kreves for 1 daler skatt av Frilset til hösten 1650. Han förer Halvor Aas, Alf Doknes og Erik Bön som vidner på at den er betalt til Hendrik, fogdens

36.

tjener, høsten 1651 og tatt dem til vidner på at han la det ut for Hans. Östen frikjennes for å betale daleren.

Erik Frilset hadde stevnet Östen og Hans Frilset "for de fattige folks flytning". Likedå Östen for skjelderi og i like måte for unnsigelse. Östen Frilset skal ha sagt for retten til Erik Frilset: "Denne stevning skal jeg vel bie deg, men jeg skal drikke deg en drikk til igjen, som du ikke skal ha godt av så lenge du lever. Dette bad fogden innført. Da sa Östen, ja, jeg vil drikke ham til med stevning. I saken om "de fattige folks flytning" vidnet Pouel Jöndal: Det bodde en mann som het Halvor og en som het Gulle på det Frilset Östen bor, de førte over fattige folk til ham, dessuten har Hanses avdøde hustru sagt ham at det alltid har vært så og det er henved 16 år siden de to menn bodde på Frilset og Pouel har bodd på Jödal ca. 30 år. Men Östen har ikke ført noen (av de fattige folk) siden han kom der. Dette tilsted Östen.

Mogens Rud i Nes forklarte at hans mor Gurro Rud var oppvokset (og født) på Östre Frilset for henved 100 år siden. Hun har ofte fortalt ham at det var så fra gammel tid at de i nedre gården førte engang (de fattige) over skogen og de oppe i gården en annen gang. Og han visste ikke annet i de henved 34 år han har bodd på Rud enn at det var så.

Knut Trandem hørte for et år siden i fasten at Östen ute på gården kalte Erik en gammel hundsvot og årsaken var at Erik skulle ha tatt hans hest å føre fattige folk over skauen med.

Tosten Hol og Bendix Katterud forklarer at de samtidig hørte at Erik og Östen "drelede med hverandre" på

tinggården, men hørte ikke noen ærerörige ord.

36 b. Tarald Jöndal forklarer: 2. juledag var de i gjestebud hos Ole Jöndal. Da talte Erik og Östen om flytningen, da bad Erik at Östen skulle la ham være i fred for det var så tidlig i julen, men jeg skal hilse deg med en rigens stevning.

Gudmund Michelsen var hos Chrf. Frilset engang etter jul i gjestebud. Da trettet de om de fattiges flytning og Östen satt med en kniv i hånden. Han fikk dog kniven fra ham med det gode. Siden sa Östen: Jeg skal vel spandere 100 daler på den gamle hundsvott og ville stå opp til Erik med kniven, men han og de andre gutter satte ham ned igjen. Deretter gikk Erik hjem.

Halvor Enger forklarer på sin hustrus vegne at hun hørte Östen tale om å spandere halvhundre daler, men hørte ikke hvortil.

Lauritz Michelsen forklarer det samme som Gudmund. Saken utsatt.

Tinglest odelslösenbrev fra Hans Madsen rådmann i Oslo til Hans Karstensen, sorenskriver i Solör og Österdalen på 1 skpd. i Mo og 15 lpd. i Milden for 50 rd., et björneskinn for 4 daler og 1 par finske hansker for 3 rd. Dat. Kluge 3. mars 1652.

Et do. fra Ranog Lille Hvam i Nes sogn dat. 9/4 1649 til Hans Rösen på 1 fjerding i Rösen for 23 rd.

37. Fogden tilböd seg å tilbakebetale overvektspengene for landskylden. Restansene ble oppløst og skal betales etter riktig manntall.

Nannestad 29/4 1652 ting i Nannestad. Lensm. Just Hage.

Lagrett: Augustinus Schjennum, Jacob Biertnes, Björn

Rustad, Guttorm Bjerke, Trund Holkeby og Tosten Laake.

I saken om undermål på tienden tilnevntes Oluf Grösaker, Peder Dölen og Pouel Scjønnum. Avsagt: De skal betale resten eller sökes for det, og det skal stå dem fritt å söke Reer Svendsen som har forurettet dem. Siden betalte de for retten. For hver setting rug 1 mark og forsett. havr 10 skilling. Saken angående ödegårdsmennenes arbeids- penger utsattes.

Fogden tilböd kongens landbönder tilbakebetaling av overvektspengene.

Gjerdrum 30/4 1652 ting i Gjerdrum Lensm. Nils Gjerdrum. Foged Tobias Söfrensen. Lagrett: Oluf Netteberg, Amon Smestad, Jacob Mo, Gulbrand Heni, Chrf. Ask og Söfren Åmodt.

37 b Saken angående ödegårdsmennenes arbeidspenge ble utsatt.

Knut ved Fossen bor på lagmannens ödegård Lööreng som foged Tobias Söfrensen er bevilget og mener han bör fraflytte, hvis han ikke kan bli enig med fogden om den. Fogden forlanger årlig 12 eller 14 dagers arbeid og Knut eier selv husene han bor i. Han skal fraflytte plassen og nyttiggjöre seg husene så godt han kan.

Saken mellom Karen Olstads bror Even Kjerstad og hans bror på hennes vegne mot Svend Olstad om 7 1/2 lispd. i Olstad atter fremme. Knut Lauritsen, fogdens tjener, er årsak til saken. Oluf Olstad er på sin sönn Svends vegne forlikt med Even Kierstad på sin söster Kari Olstads vegne om at Svend skal fortsatt leie 7 1/2 lpd. i 2 år, inneværende år medregnet, da skal han avstå det til Karen Olstad mot at hun gir ham 10 rd. i oppladelses- penger, og får han ikke de 10 daler, skal han bruke jorden videre inntil de blir enig om noe annet eller at han får

pengene. Og ingen skal ta eåler innsette husfolk uten den annens samtykke.

Den annen post i stevningen mellom Knut Lauritsen og Willum Lövstad fordi Knut ikke vil ekte dennes datter er utsatt da Knut har forfall.

Fogden tilbød kongens landbönder å tilbakebetale overvektspengene.

38.
Ullensaker

1/5 1652 ting på Hauger i Ullensaker behandledes saken Joen Pedersen mot Niels og Thorer Berg ang. resterende landskyld var stevnet til åstedet Berg igår men p.gr. av tinget i Gjerdrum er denne med parternes samtykke forflyttet til tingstuen idag.

Lagrett: Oluf Stokstad, Haagen Onsrud, Erik Wogstad, Anders Julset, Lauritz Stövern og Anders Algrim.

På Joen Pedersens vegne mötte hans tjener Nils Nil- sen. Nils og Torer Berg framla mr. Trulses hjemmel til deres gård og de sa at han hadde sendt dem bud om å betale landskylden, og det har de gjort. Saken utsatt og mr. Truls stevnes for å forklare seg.

Gjerdrum

10/5 1652 ting i Gjerdrum. K.M.foged Claus Bastiansen, lensm. Nils Gjerdrum.

Lagrett: Gulbrand Heni, Oluf Nitteberg, Amon Smestad, Hans Kogstad, Even Kierstad og Jædøb Moe.

Lest kongens skattebrev. Av hver fullgård skal iår betales 4 rd. og halve og ödegårder forholdsvis. Förste termin til St. Hans og den annen til St. Michali, og ellers om husmenn, tjenestedrenger og håndverksfolk etd. Dat. Kjöbenhavn 14/2 1652 og Akershus 20/4.

"Anlangende den likvidasjon om skatten at erlegge, at de rike skulle hjelpe de fattige efter hans mayestets

skattebrevs indhold, hvorom fogden 3 gange høit og tydelig har spurt almuen om noen findes som er så forarmet at han ikke formår å skatte, at de da vilde melde fra, skulde deres skatter mildnes, har ingen meldt sig." Men den fremmøtte almue svarte at enhver har nok med sin del av skatten og de ville skatte hver for seg som før.

38 b. Lest kongens brev om at Fredrik Boysen skal inspisere skogene, og oppgaven over størrelsen av tømmer som kan selges, nemlig minst 14 fot langt og ikke mindre enn 7 bords stokker. Dat. 15/3 52.

Nannestad 12/5 1652 ting i Nannestad. Lensm. Just Hauge.

Lagrett: Augustinius Schennum, Thore Laache, Jacob Bjertnes, Michel Høiter, Trund Hølkeby og Frode Maarud.

NB. Så mange som ikke møtte til tinget som i manntallet ble notert, skal böte hver 1/2 mark sølv etter loven, de som ikke er syke eller har andre lovlige forfald.

Skattebrevet lest, som foran. Ingen meldte seg for å få hjelp. Likeså Fredrik Boysens bestalling som skoginspektör. Likeså stattholderens anordning om skrivning av supplikker (bönnskrift).

Eidsvoll. 14/5 1652 ting på Myrer i Eidsvoll. Foged Bastian Clausen, lm. Chrf. Mork. Lagrett: Oluf Amonsen Aas, Tarald Dokken, Jens Dorr, Lauritz Bårli, Oluf Habberstad og Halvor Rösen.

39. Skattebrevet lest. Skatter som foran, do. Fr. Boysens bestalling.

Nes 17/5 1652 ting på Wogstad i Nes. Foged Claus Bastiansens fullm. Christen Andersen, lensmann Erik Opaker.

Lagrett: Joen Bøgenes, Embret Wallestad, Anders Skårer, Haagen Ihläng, Erik Böhler og Sebjörn Tvethaug.

Lest skattebrevet og kunngjørelser som på de andre ting.

Ullensaker. 19/5 1652 ting på Hauger i Ullensaker. Lensm. Halvor Frogner. Lagrett: Halvor Aas, Oluff Aastad, Trulff Löften, Laurits Stöfren, Jörgen Hauger, Torgeffr Lund og Gunder Randby.

Den oppsatte sak mellom Peder Stensby m.fl. mot Halvor Finstad i Nes om 1 fj. odel i Gröndal.

Halvor Aas og Gutte Oustad vidnet at Lauritz Gundersen kom til dem for omtrent 16 år siden og de flyttet (förte) ham mellom gårdene p. gr. av hans alderdom og svakhet. Da fortalte han dem bl.a. og gråt og klaget seg: Halvor Finstad har lovet å gi meg levebröd, og derfor fikk han min odelsjord som han löste igjen fra hr. Thommes. Men nu har han fått det, da lar han meg gå og holder ikke sine ord.

39 b. Chrf. Finstad svarte på sin fars vegne at han ville ikke bli der, men drog til Hvam da Helle Hvam var död, da han hadde vært 1 1/2 år på Finstad og således kom han ut på flukt. De forlikes. Chrf. Finstad får på sin fars vegne 24 rd. og 1 rd. for bokken. Hvad de 5 daler og den bokk angår, som Halsten Rotnebo sier er tilbakebetalt Halvor, kan det bevises, skal han sökes derfor. Skattebrevet og andre brever, og Claus Bastiansens bestalling som foged ble lest.

40. Nes 5/6 1652 på Husmo i Nes. Arvesak. Tilstede fogedfullm. Hans Tommesen. Lagrett: Thore Uvenes, Joen Frogner, Michel Biercke, Oluf Bollerud, Halvor Aas og Hans Herberg. Oluf Grini har stevnet sin svoger Thore Husmo og medstevnet Even Oulen angående odelsgoods. Han fremlegger skifte på Husmo dat. 23. januar 1646. På Even Oulens vegne möter hans granne Oluf Oulen. Denne tilbyr Oluf Grini å innlöse 15 lispd. i Rogstad kan han beholde det mot den part som

Oluf Hittil har hatt på sin hustrus vegne. Oluf gikk ikke med på dette, men forlangte dom. Saken utsatt i 6 uker, da den er vanskelig og trenger å overveies.

Odal

9/6 1652 ting på Melström i Odal. Foged Jens Jacobsen Bang. Lagrett: Thore Kjölstad, Gulbrand Skårer, Niels Korsmo, Oluf Westby, Rasmus Moen, Peder Trauten i hans sted, og Harald Kjölstad. Lest skattebrevet som i statholderens fravær er autorisert av Jens Paulsen (Plade).

40 b.

Torbjörn Löken er stevnet av fogden for å ha revet ned noen seterhus på Galterud. Hans landherre Niels Lauritsen har gitt ham skriftlig ordre til å gjøre det. 2 av hans sønner møtte for ham. Torbjörn Löken idømmes en bot på 3 mark sølv og skal etter landleiebolken 37. kap. svare både for seg og sine folk og tjenere. Dette er alene bot for at han har overtrådt loven. Hovedsaken om eiendomsretten skal stevnes til åstedet og avgjøres der.

Oluf Gisleon er stevnet for leiermål med Ingrid Pou-elsdatter. De tjener begge på Vestby, og han har lovet henne ekteskap. Hun møtte, men Amon Vestby møtte for Oluf. De skal betale vanlig bot eller straffes på sine kropper med fengsel, hvis de ikke har noe å betale med, hvis ikke øvrigheten vil "formilde straffen".

Peder Hogset, Rasmus Moen og Peder Öktner stevnet for skyssferdsforsømmelse, da de var tilsagt å skyss fogden og hanstjener forleden uke. De unnskylte seg med at de skyssset for ofte. Rasmus Moen var dessuten ikke hjemme, men han var i neverskogen og hadde sin hest med seg. Rasmus Moen skal betale de 16 skilling som fogdens (Jens Bangs) tjener leide hest for, og ellers er han og Peder Öktner frikjent. Men Peder Hogset betaler 2 mark sølv i bot for sin egen forsett.

bot da han også för har vist seg motvillig når det gjelder skyssferd. Til gjengjeld skal det stå ham fritt å tiltale skysskaffereren (for at denne har tilsagt ham til skyss for ofte).

Haagen Ellingsrud og Oluf Sköien stevnet for å ha bemektiget seg arven etter Arve Moen og uten registrering, skjönt hans umyndige barn skulle arvet ham.

Haagen Ellingsrud tok til dekkelse av gjeld for kirkens korn en tör ubarket hud, et smisted og en belg. Oluf Sköien hadde spurt lensmannen om han ikke kunne ta barnet som lå meget sykt, og det som kunne være igjen, da det var fortalt ham at det meste skulle være tatt, og lensmannen sa han kunne gjøre det til han fikk nærmere beskjed. Dette er passert i förefallet. Oluf Sköien er barnets hjerdeholdsmann på sin hustrus vegne, da hun er den avdöde kones söster.

Åvsagt: Haagen Ellingsrud böter for tag 3 mark sölv og de skal begge före tilbake til stedet det de har tatt der, siden skal det skiftes.

Peder klokker på Aarsle Ströms vegne stövnnet Peder Hogset for en ko han har leid av henne, og siden er död. Peder sier koen var syk og döde av "Lungesoed" (lungesott). Skal dog betale. Jens Eriksen som fullm. for hr. Samuel Trane stevnet Oluf Spikset angående lodsed i 1651 med dennes landbonde Oluf Sköien. Saken utsatt.

Leste pantebrev fra Christen Jensen Hernes til Hans Jensen Lungmark i Chra. på 30 dl. mot pant i 1/2 skippd. t. i Hernes, i 9 år uigjenlöst og siden til lovlig innlösning skjett, dat. Chra. 6/5 1634.

41 b. Nes 11/6 1652 på Wogstad i Nes. Lensm. Erik Opaker.

Lagrett: Peder Wogstad, Haagen Ihlant, Oluf Wormnes, Gudmund Arnestad, Joen Wogstad og i Michel Bjerkes sted Lauritz Hennaug. Jens Eskildsen, skredder, borger i Chra. har stevnet noen vidner til avhørelse i anledning av en tømmerhandel med brukerne av Drognes. Vidnene ble ført/ 7. januar i sorenskriverens lovlige forfall og innført i tingboken av hans fullmektig Oluf Veset.

Gunder og Lauritz Drognes på egne og sin far Joen Drogneses vegne har solgt Jens Eskildsens sønn endel tømmer, Joen 8 1/2 tylvt for 6 1/2 rd., Gunder 6 1/2 tvvt. for 5 rd. 3 ort og Lauritz 6 1/2 tvvt. og 3 stk. etter 1/2 rd. pr. tylvt. Av Embret har han kjøpt 6 tylvter for 5 rd. Men Embret benekter dette og sier at han har lovet ham tømmeret på de vilkår at han betaler pengene når tømmeret leveres ved Bingen, ellers får han det ikke. Senere tilstår Embret at han solgte tømmeret på samme vilkår som de andre. Gunder Drognes forklarer bl.a. for retten at han har ligget tre dager i byen og krevet Jensøtter penger for tømmeret, men ikke fått dem.

42. Peder Fossam i Sörum var anmodet av Jens skredder om å motta tømmeret fra dem, men de svarte de ikke ville levere det før de fikk pengene. Da de tilstår handelen, blir vidnene ikke edfestet. - Ingen dom avsagt.

Ullensaker 12/6 1652 ting på Hauger i Ullensaker. Lagrett som før i saken. Den utsatte sak Jon Pedersen mot Thore og Nils Berg. Mr. Truls har mottatt landskylden av Eset og Berg for 1651 og ikke respektert sitt eget makeskiftebrev. Mr. Truls har sagt Thore og Nils Berg at han hadde byttet om igjen med Daniel Bildt, derfor betalte de ham landskylden etter hans anmodning og i markensdagene. Thore Berg

42 b har ved Oluf Onsrud fått bud om å betale landskylden til
mr. Kjeld 1 1/2 skpd. mel, men fortalte det først senere
til Nils. Joen Pedersen er salig Daniel Bildts enkes full
mektig. Thore og Nils Berg dømmes til å betale ham land-
skylden med omkostninger, og det skal stå dem fritt å
stemme mr. Truls Nilsen for all den skade han har voldt
dem. Nils Pedersen var tilstede på mr. Truls Nilsens vegn
Gjerdrum 14/6 1652 ting i Gjerdrum. Lensm. Nils Gjerdrum.

Lagrett: Oluf Sandem (Chrf. Ask og Simen Brodal står i en
parentes), Gunder Kulsrud, Halvor Torshaug, Svend Sandem,
Børge Vang og Gullik Hønsi.

Lest k.m. teller Fredrik Bremers brev om de kanonier
som lagmannen forvaltet på salig doktor Hans Michelsens
vegne, forrige biskop i Fyen. Toller Fredrik Bremers bror
Johannes Bremer, k.m.s tyske hofpredikant, er forlenet med
kanoniene, og Fredrik Bremer er hans fullmektig. Dat.
Chra. 9/6 1652.

Svend Trögstad ble 3 ganger påropt for å bevise hvor
han var den natt kjedelen ble stjålet hos Embret Fossum,
men møtte ikke.

43. Ödegårdsmennene erklarte nå at de ville betale fogden med
penger eller arbeid og i fremtiden forholde seg etter
stattholderens resolusjon. Men svar fra Herredagen har
de ikke fått.

Nannestad 15/6 1652 ting i Nannestad. Lensm. Just Hage.

Lagrett: (Augustinius Schiennum), Jacob Bjertnes (Thosten
Foss), Tosten Kierst(ad), Guttorm Bjerke, Trun Holkeby,
Björn Rustad og Tosten Laache.

Fogden stevnet Matz Toftner, Poul og Augustinius
Schiennum, Knut Grani, Trund Vallaug og Pael Haugrud for

ikke å ha kjørt langtømmer til Akershus etter stattholderens ordre. Mente de burde skaffe hver 1 stokk og böte 2 merker sølv for ulydighet. Knut Grani "undskylder" seg derfor fordi han er "proustibonde". De andre sa de hadde sedler. Avsagt: Skafter de ikke nöyaktige sedler på at de har betalt innen neste ting, skal de dömmes til å levere en lang stokk for samme betaling som deres granner og böte 2 mark sølv for ulydighet.

43 b. Ödegårdsmennene skal betale arbeid eller penger for 1651 til fogden. Lest Tøller Fredrik Bremers brev som fora under ting i Gjerdrum. Stener Olsdatter klaget over at Chrf. Hetaker har tatt fra henne 1 alen lerret for 1 1/2 ort som hun skylder ham fra krigstiden for noe malt. Han innbömmar å ha tatt det fordi hun ikke ville betale. Chrf. Hetaker skal böte 3 merker sølv for tag, og hun betale ham pengene og han henne lerretet.

Chrf. Knevelsrud og Tord Trondsrud tilböd seg på ödegårdsmennenes vegne å betale fogden med penger eller gjøre de 4 dagers arbeid på fogedgården som er 1/2 daler.

Eidsvoll 17/6 1652 på Myrer tingstue i Eidsvoll. Lensm. Chrf. Mork.

Lagrett: Halvor Aas, Oluf Böen (Oluf Smestad) Tarald Dakken, Gunder Lynes, Laurits Rösserud og Lauritz Rösie. Saken mellom Erik og Östen og Hans Frilset atter fore.

44. Angående de fattiges flytning er avsagt: Erik Frilset og hans for(?)mann skal flytte som en fullgårdsmann til Nessogn og fra seg til Jöndal og likeså Östen og hans granne Hans og hans formann for den Frilsetgård til Nessogn og til Jöndal i Eidsvoll, og den halve gård forholdsvis etter sin lodsdal, lange og "stachede" skyssferder om hverandre. Hans har bodd på Frilset i 3 og Östen i 7 år og hver gang det bevises de ikka har skyssset fattige,

skal de böte for det etter loven. I de andre saker blir de forlikt for retten etter sorenskriverens og gode menns råd. Den, eller den hvis hustru, børn eller tjenere først bryter overenskomsten om fred og forlik mellem dem skal betale 20 rd. i bot til kongen og 20 rd. til hospitalet. Östen lovet dessuten å underhandle med fogden om en passende bot til k.m.

44 b Jon Graven og hans sönn Erik ble enig om betingelsene for Jons avståelse av gården til Erik fra förstk. höst. Jon skal ha en ku og annet og reise til en av sine andre barn. Erik skal dog forsörge sin gamle blinde mor, da hun ikke vil være andre steder. Hans Graven skal dog beholde den part av jorden som tilhörer ham, slik som Joen og han forlikes om det.

Gulbr. Ömark stevnet Peder Lium for 8 daler som han skylder ham fordi han overlot ham gården forleden år. Landherre hr. Matz. Det gjelder gården Knajen (Knai), og hvis han ikke betaler de 8 daler, skal han skaffe ham 1/2 tn. bräteland til rugsed, og dette skal etter uvillige mennés skjönne være skikket til rugbräte.

Tinglest et skjöte fra Ole Iversen Fremeng på Randi Baardsdtr. sin sösters vegne, Marte Baardsdtr. på sin söster Aases vegne på 3 lpd. i Rönsen solgt til Hans Olufsen Rönsen for 45 rd., dat. Freming 13/10 1650.

Nes 19/6 1652 ting på Wogstad i Nes. Lensm. Erik Opaker.

Lc Lagrett: Haagen Ihläng (Gulbr. Ström), Oluf Håfsru, Anders Skårer, Oluf Husmo, Halsten Heni og Halvor Gröndal.

45 Saken angående Beritte Olufsdatter, som etter hennes egen tilståelse skulle være krenket av sitt sösknebarns mann, som tidligere er dömt for det, atter fore. Begge

mötte i retten. Hun benekter nu at hun var med barn og har heller ikke vært det. Og hennes foreldre vitner det samme. Anne Preste-Ihlang og Anne Tatterud er oppnevnt og "befalt at randsake om samme saks leilighet". De avlegger ed på at de ikke med sin fornuft kan se eller skjønne at hun er eller har vært med barn. Hun er ikke mere enn vel 16 år, som hun fylte mellom jul og nyttår. Hennes mor Ingeborg Ouelsdatter. Intet resultat, saken antakelig atter utsatt.

Kari Jensdatter har fått et dødfødt barn ved pinsetider og utlegger Anders Tatterud som barnefar. Anders nekter dette. Hun har før et barn med sitt søskenbarn Oluf Andersen og de har sonet for det. Anne Prest-Ihlang og Guro Katterud var tilstede da hun fødte barnet. Guros mann Haagen Katterud tilstede. Guro er på seteren. Anders Tatterud kalles senere Anders skredder. Gulbrand Skredder stevnet for leiermål med Ingeborg i prestegården. Ingen møtte. Böter 1 mark sølv for stevnefall.

45 b Ullensaker 21/6 1652 ting på Hauger i Ullensaker.

Lagrett: Thore Hallum, Embret Stokker, Gulbr. Stokker, Tosten Hilton, Gullik Fladeby og Gulbr. Lystad.

46 Ödegårdsmennenes arbeidspenger til fogden. Avsagt som på de andre ting. Boel Christensdatter anga at husmann Hans Johansen og Hans Bergersen som tjener hos Chrf. Kolby har fratatt henne 1 mark tobakk og 3 1/2 alen lerret å 1 1/2 ort. Dessuten har Endre Christoffersen trådt istykker hennes egg, henved 30 stkr., da hun gikk til (presten) mr. Kjeld for å klage 3. pinsedag. Han skal betale henne 30 egg eller deres verd og 3 merker sølv til kongen. Hans Johansen dømmes til å betale 3 mark sølv for tag og dess-

uten for helligbröde bl.a. fordi han har "kjent seg som en husbond i Chrf. Kolbys hus, som han dog ikke var". Den annen møtte ikke og böter stevne-mark, og stevnes påny.

Mr. Kjelds tjener Knut Lauritsen beklaget seg over at han 8 dager för pinse i et barsel hos Anders Ihle bl.a. ble tilföyd hugg og slått blodig under det ene öye. Hans Hauger og Haagen Hildern har besiktiget skaden etter lensmannens anmodning. Men Ouels Ihle kjenner intet til det. Skal betale 2 daler. Christen Nilsen på mr. Kjelds vegne har tilsagt Ouels Ihle og hans hustru til arbeid hos presten som han og hans hustru er tildelt sammen med sine granner. Ouls lovet å gjöre det heretter.

22/6 1652 på Stubmoen i Odalen.

Kari Christoffersdatter Stubmoen har stevnet Jacob Asak i Skedsmo angående Stubmoen og dens eiendeler. Tilstede fogdens tjener Tage Johansen, lensm. Hans Ullern.

Lagrett: Pouel Moen, Iver Ekørnhol, Gunder Öen, Rasmus Moen, Rasmus Aulen og Laurits Stenerud.

Laurits Stenn som Kari Stubmons fullmektig. Jakob Asak sier först stevningen er ulovlig da naboene ikke er stevnet. Siden forteller han at han först hadde gården i pant av sin svigerinne Kari Pedersdatter, deretter ga han henne og hennes mann full odelslösen på det. Og er det mishjemmel på hennes kjøp, vil han betale henne dobbelt, og er hennes hjemmelsmann for gården. Han har heller ikke nektet at Paul smed og hans hustru selv har ryddet Stubmoen, unntatt litt eng ved åen som han höstet i en liten englade ved elven, ca. 5 vinterlass höy. Det meste av dette var dog för hans tid oppdyrket av hans kones foreldre, men der var ikke bygget hus för Paul gjorde det og Jacob hjalp ham å kjöre tömmeret. Og Paul og hans hustru

46 b

Odalen

47

har gjort all den aker som finnes der.

Vidnerne Nils Korsmo, Tord Ous, Peder Skarvenes og Oluf Hornes sier det samme. Marte Børgen ble syk og kunne ikke være tilstede. Kari Stubmoen betaler Jacob Asak 2 1/2 dl. i omkostninger fordi hun har stevnet p. gr. av misforståelse. Hennes hjemmelsbrev er i full orden.

Nes 25/6 1652 Åstedssak i Nes i skogen mellom Wøyen, Rustad og Sundby på den ene side og Oluf Grinis gårds tilliggende på den annen.

Sogneprest Samuel Trane i Nes har stevnet på prestebolets vegne, hans fullmektig er Jens Thommesen. I lensmannens sted Joen Frogner. Lagrett: Michel Bjerke, Chrif. Walstad, Arne Egium, Gulbr. Guttormsen Ihle, Laurits Lid og Tøstel Rolstad.

Børgen Vansem, henved 70 år, vidner på åstedet ved bekken ved Oluf Grinis tyrigrav i nord eller nordost fra Rustad. Bekken render fra Blekkmyren og ned i Sandbekken. Børgen vokste opp på Bollerud og gjetet for sin mor, som bodde på Rustad og ryddet denne gård, i syv år her i skogen. Da hørte han at denne bekk er dele mellom disse gårder og Grini. Og Oluf Grinis far gikk aldri over bekken med sine kuer eller med hugst. Det er ca. 50 år siden han gjette her i skogen.

NB. Tyrigraven er bygt og brukt av begge Grindergårdene.

47 b Laurits Tveeten, ca. 70 år. For ca. 23 år siden bodde han på Rustad og brukte tyriverk sammen med Gunder Wøyen, og de brente sammen i en grav nordvest for Grini-graven, og Oluf Grini den eldre brukte ikke da over bekken, heller ikke noen av hans granner. Og det er rett dele. Nils Brånbebo henved 60 år vidner: Han tjente hos Gunder Wøyen

for ca. 27 år siden. Da hugg oppsitterne på Grini over den bekk som det nu er vidnet om og opp under høyden på berget. Gunder Wöyen og Gulbrand Erlandsen Sundby ble var dette og sa de ville klage til landherren. Da kom Oluf Grini den yngre og Nils Grini og ba de ikke skulle klage, så skulle de få beholde tømmeret, og de skulle ikke hugge der mere.

Oluf Braaeng husker 40 år og mere. Oluf Grinis far har oppfostret ham og den tid brukte han ikke over bekken.

Oluf Grinis mor (den daværende Oluf) sa også ofte til ham at bekken var rett dele. Hun het Aase Halvorsdatter og var oppvokset på Grini og hennes far bodde der all sin tid. Men engang drepte björnen en ku for Ole Grini, da gjeldret han for björnen i Wöyenskogen, vestenfor tyri-graven, men han fikk den ikke.

48 Saxe Rustad er oppfostret hos Nils Grini og var der i 30 år. Engang hugg de 10 stubber over bekken og det tok en ved navn Gulbrand Pedersen Rustad fra dem. Siden hugg de ikke der mere. Amon Tronböl, ca. 50 år, forklarer at hans foreldre ryddet Rustad. Oluf Grini, oppvokset på Grini, ca. 60 år, har alltid hugget her i skogen uten at noen har påtalt det, og han vil vise tyrigraver vestenfor Blekkemyrbekken som han og hans far hadde der for 35 år siden. Tarald og Even Grini forteller at Oluf Grini forleden höst ba dem være med å ta Kjeld Wöyens tyriverk fra ham vest for bekken. Even svarte, nei, jeg er en fattig mann og vil ikke stå i klammer og trette. De ble ikke med.

På Peder Møyvigs vegne som er riktig stevnet, mötte ingen. Heller ikke på foged Claus Bastiansens vegne.

Kjöld Wöyen, Gulbr. Sundby og Anders Rustad ~~xx~~ som leilendinger er Oluf Grinis motparter. Saken utsatt.

Peder Möyvig som landdrott stevnes.

Nannestad

30/6 1652. Åstedssak på Holterskogen i Nannestad.

48 b.

Lagrett fra Ullensaker: Truls Løften, Hans Nabstad, Nils O. Oppen, Oluf Ihle, Laurits L. Olstad, Gulbrand Lystad, Laurits Stövern, Bottel Nesten, Haagen Onsrud, Oluf Onsrud, Gulbr. Furuset og Anders Algrim. Amund Löken har stevnet oppsitterne på Holter og Harrastad og deres landherrer angående en skog de hadde tatt seg til og fratok Amon Löken og hans granner deres seter, hugst og havn etc. Tilstede foged Claus Bastiansen, hr. Jens Mauritzen som Amon Lökens landherre, lensm. Just Hauge, lensm. i Ullensaker Halvor Frogner og mange granner både sønnenfor og nordenfor kirken.

Lauritz og Michel Holter og oppsitterne på Harrastad møtte og fremla en 6 manns dom.

Aalbjörn Erpestad, Hans Egg, Knut Dölen og Lauritz Östby föres som vidner. Hans Eggs far Tosten Harrastad. Da Hans var gutt, brukte Truls og Söffren Holter en sag hvor Michel Holters Kvernhus nu står, og Halle Trögstad, Tryg Grani, hans far og Torer Harstad og Knut Elton var med og skar på saken, om hverandre. Han er nu henved 70 år. Men hvor de hugg tømmeret, vet han ikke, ti han var så ung.

Aalbjörn Erpestad er 66 år, vidner som foregående.

Lauritz Östbys far har tjent hos Truls Holter i 4 år. Da brukte de skogen om hverandre og ingen klaget; men fiskevannene brukte mennene på Holter alene, ti den ene var foged og den annen lensmann. Og så ble der så dyr tid, som ikke minnes siden da formedelst gjesteri hos Holtermennene beholdt de fiskevannene alene, ellers var vannene og fiskeriet og skogen felles. Siden kom han til Jon Dollen (Dölen?) i Holter sogn hvor Peder nu bor

og tjente der 4 år. Da hugg de tyri her i skogen og Truls Holter kom og bad dem passe seg så de ikke kom nær hans fiskeredskap. Hans far var dengang dreng og hugg tyri fra våren til hösten. Selv er Laurits Östby nu over 60 år.

49. Knut Dölens mor har fortalt ham at Truls Holter satt i seter på Öuger (Aur?) i Jessheim og drev sine kuer frem og tilbake over deres gård. Han er ca. 50 år.

Bård Eset fortalte at hans far Amon Löken satt i seter på Moen i Jesseim, sammen med dem fra Holter. De var begge om en vang og hadde en melkebod sammen.

Tord Bröstad forteller det samme.

Guttorm Gangflött forklarer at han og hans hustru har gitt de på Holter en slottedag eller et mål skur årlig for seteren som han og hans hustru alltid har hatt. Først ga han Henrik Holter det, siden et år Michel, men siden Lauritz

Trund Kius fra Jesseim forklarer at de han bodde på Öchre (Ökri) for 22 år siden, da satt han i seter i bakken ovenfor Mari Gangflött og leide der av Laurits Holter for et mål skur årlig, men Lauritz sa han ikke fikk skuren, derfor måtte han derfra igjen. Han sa at Mari Gangflött ga sin leie til dem på nordre Hölter. Ole Grani satt i seter med Lauritz Holter noen år og han (Trund Kjus) tømret seterhusene for ham på samme setervang. Han hugg også tyriverk nede ved Gangflöttseter. Graven synes ennu. Schildor og Hans Elton vidner Sigri Eltons ord, en gammel kvinne som ikke kunne komme til åstedet, om at hennes far Joen Döllén bygde seter like ved Holterseteren hvor Michel nu er og kalles Stordalen og satt der 2 eller 3 år, siden brente Holtermennene opp seteren for dem og de syn-

tes det var ille gjort, derfor tok de ham inn i sin egen seter i 3 år. Så syntes de det ble for trangt å være der og flyttet derfor over i Hakedalsskogen. Michel Holter har hørt dette fortelle, men det var før hans tid.

Jacob Moe i Gjerdrum betalte Lauritz Holter for å bygge den seter Trung Kjus hadde, da han (Jacob) bodde på Elton. Siden rev Michel Holter seteren ned igjen.

Halvor Asmyr i Gjerdrum, 80 år gl., hans far viste ham merketreet mellom Holterskogen og Gjerdrums almenning, det har Lauritz Holter ladt 2 av sine gutter hugge ned. Det var trette mellom Haagen Rönold og Jens Wang i Gjerdrum om fisket i "Gjörmeling aa", og de ble enig om å ha fiske på hver sin side og satte et stengjerde midt i åen, og er dette åen i nordre ende på Gjörmelingen, den östre. Det er i Gjerdrums sogns almenning vestenfor og Holter sogns nord eller nordöst for.

49 b. Oluf Ask, Dyre Krogvold, 6a. 60 år, og Lauritz Westby, ca. 80 år. Erik Hönsi har fortalt Oluf Ask dette da de fulgtes året etter den forrige eller annen pest. Han visste det fordi han tjente på Holter i 9 år og var ofte med Truls Holter for å dra vad. Oluf Ask er nu over 60 år. Halvor Asmyr forteller videre at Joen Döllén hadde sitt tyribruk nordenfor Strandtjernet, det var det Laurits Östby har vidnet om.

L Peder Møyvig som landherre til Harrastad var tilstede. Michel Holter har ikke villet vedkjenne den skog sønnenfor Öiung-vannet hvor Jost Hauge m.fl. har sin seter. Han sa den hörte til nordbygden, uansett at han og hans granne Lauritz för har tilegnet dem det og det er ved de vann som omtales i deres hjemmelsbrever.

Retten med Michel Holter og Amon Löken gikk så fra

Gjørmeløngvannet hjemover etter det som Michel og Lauritz Holter påstod var dele mellom nordbygden og deres skog, men der fantes intet delemerke av noe slag. Chrf. Nordby og Halvor Erpestad anerkjenner det ikke som noe dele mellom deres og Holterskogen. Saken utsatt.

Odal. 12/7 1652 åstedssak i Öysetskogen i Odal.

Clement Christensen, sogneprest i Ström sogn har stevnet Syver Rolstad og Eline Gjölstad fra Grue sogn i Solör angående bråtehugst i Öiset skog. Tilstede foged Jens Jacobsen Bangs tjener, Lauritz Boysen, og i lensmann Hans Ullerns sted Lauritz Stenerud og lensm. fra Vinger Chrf. Bauger.

50. Lagrett (fra Odal): Tjöstel Duaas, Tord Kjölset, Oluf Westby og Gulbr. Greaker - og fra Winger sogn Amon Nesby, Thore Gjösegaarden, Einer Skantsgården og Ouden Ousböl, dertil fra Grue sogn Svenning Berger, Oluf Aarnes, Erik Björnstad og Erik Aanemb. Chrf. Bauger møtte med fullmakt fra Elline Gjölstad.

Marte Glomsaas ca. 50 år vidner. Hun tjente salig Erik Rolstad for ca. 25 år siden da han bygde seteren. Hans far Oluf Rolstad sa da til ham at han ikke skulle sette seteren over bekken, og han svarte, nei, jeg gjør ikke det, jeg setter den midt i rådelet.

Haagen Mangebakken ca. 40 år. Da hans far bodde på Svarthus, gjette han her nede i bakken for sin far Gudmund Öiset og andre sa da til ham at bekken var dele mellom Rolstad og Öyset.

Mari Jelsnes har tjent sal. Gudmund Öyset for ca. 20 år siden. Hun spurte da hvor langt hun skulle gjete i Stenbitberget. Barbro Sper (?), Elline Hammer, Syvert

Nöst og Gulbr. Pouelsen er interessert og besvogret og får ikke vidne.

David og Torbj. Seter i Winger, søskenbarn til Gulbr. Öysets hustru fortalte at deres far sa dem at bekken ved Rolstadseter var dele mellem Rolstad og Öyset.

Peder Bouger, ca. 90 år, fortalte at han tjente salig Gulbr. Greaker som lå i seter hos Haagen Öyset, og der var lite havn. Da sa Haaken til ham: Du kan gjete over i Steenbitberget.

50 b.

Kari Brandvald er gammel og kan ikke komme, hennes sønn Gullik Brandvald og Embret Stemnsböl vidnet hennes ord: Da hun var hjemme hos sin far Embret Gjölstad, gjete hun i Steenbitberget. Det er ca. 70 år siden.

Tore Öen, en kvinne på 70 år, forklarer: Da hun tjente på Gjölstad i 7 åg og 1 år på Rolstad i den "mellem svenskes (beleiring) imot dem", da sa hennes husbond og matmor at hun ikke måtte gjete over høyden på Stenbittberget, ti da kom hun på Odölingenes eiendom og på den tid var det ingen seter ved bekken og ingen talte til henne om det. Men Öysetseteren var heller ikke bygd ved den tid.

Peder Kverner og Ole Olsen Grinder vidner Guri Bråtes ord, da hun ikke kunne möte for alderdom. Hun tjente Ole Rolstad og hans hustru Gunild i 10 år for 40 år siden.

Marte Björnsdatter, ca. 40 år, tjente for 29 år siden hos sal. Erik Gjölstad i 5 år.

Kierstin Tveter ca. 43 år, tjente Erik Rolstad i 8 år for 14 år siden. Berte Bukåsen, 50 år, har tjent salig Ole Rolstad i 5 og Erik Rolstad i 4 år.

51.

Hans Leerød over 50 år. Da han bodde på Rud i Torrbygden for 27 år siden, kom engang en hest bort for ham,

og han fant den her i bakken. Ole Rolstad og Gudmund Öiset kom til ham med den. Nils Kverner sa ham for 6 år siden at da han tjente sal. Ole Rolstad, da bröt de ris og skog til feet i bakken og löp over berget etter når og på annet skytteri. Og han sa han minnes 70 år tilbake. Tord Tordsen på sin mor Marte Åseruds vegne som landdrett til Svarthus var ikke tilstede. Hans Ebiksen som leier Öiset av hr. Clement protesterte mot Syver og hans "medbroder" på Gjölstad. Saken skal for lagmannen, hvor vidnerne skal avhöres påny, da de er motsigende ("vidne mot Vidne").

Nes 17/7 1652 på Husmo i Nes, arvesaken. Lagrett som forrige gang. På Oluf Grinis vegne, som er blitt syk, mötte sønnen Syvert Olsen. Han fordret odelslösen 32 rd. for 15 lpd., da det var solgt for odel, men var bare pantegods. Motparter Tore Husmo og Even Oulen. Oluf Grinis hustru Eline hadde sösterrett til godset.

Avsagt: När Oluf Grini innleverer de 101 rd. etter sal. Lauritz Husmos pantebrev til likelig skifte på arvetomten, skal Tore Husmo og Even Aulen gjøre Oluf Grani og hans hustru like "söstergod" i odelsskiftet. Dersom Even Oulen synes at Oluf Granis part er bedre, beholder han den og Oluf Grani får hans part.

Nannestad 28/7 1652. Åstedssaken i Holterskogen i Nannestad atter fore. Tilstede Jens Mauritzen, sogneprest i Nannestad, som Amon Lökens landherre, Peder Møyvig som landherre til Harastad.

52. Amon Trögstad, 60 år, Halvor Erpestad 55 år, Aalbjörn Erpestad og Gullik Trögstad föres som vidner. Knut Roval har for 2 år siden brukt tyriverk felles med Laurits Hol-

ter, vestenfor Laurits Holters seter, ved de to små vann. Just Hauges seter ligger ved den nordre ende av Mio-Gjörmelingen. På Marte, sal. Laurits Hansens vegne møtte hennes svoger Nils Lauritsens tjener Jacob Lauritsen som fullmektig.

52 b. Dommen er meget lang. Den går ut på at skogen det trettes om skal være almenning, da den fremlagte 6 manns dom bare taler om fiskeretten. Almenningen går høyest på åsen og ned til bygden, og det skal holdes for hjemmeskog. Holter og Harastad skal dog beholde deres seter, sag og kvernbruk under sine gårder som før, og de på Holter beholder fiskeretten som før. "Er skogen som Holtermennene har kalt deres henved 2 mil lang, fra dem å regne, som er 1 1/2 mil i fjellet. Item Michel ville ikke kjennes den skog sønnen Öiungen."

53.
Nannestad

20/7 1652 ting på Holter i Nannestad. Foged og lensmann tilstede. Lagrett: Thore Laache, Oluf Nordby, Thore Ukestad, Laurits Östby, Hans Elton, Tosten Laache, Gullik Lys-haug, Hans Eg, Thosten Kjerstad, Gudmund Langerud, Peder Döllen og Björn Rustad.

Guttorm Gangflöt, som er gift, har annen gang forsett seg i hor med Anne Torødtr. "hvilket kvindfolk personlig fengsligen anholden og hitført blev". Hennes far Tore Börgersen (var visstnok møller i Krokfoss), moren heter Kierstinø. Guttorm Gangflöts hustru, Maren Gangflött, var tilstede og klaget ikke på sin mann og ønsket han kunne hjelpes. Vidner: Jörgen og Anne Holter, Tosten Foss, Peder Foss, Halvor Lövstad, Amon Kolby, Eline Dölen, Kirstin Oluf Halvorsens hustru (hun tjente på Grani forleden vinter), Gullik sagmester har før tjent i Döllen.

Laurits Holter, prestens medhjelper, og Harald Eset

var sammen med Schielvor Elton da Tore (møller) kom til hr. Jens med bispens seddel om at hun "måtte" (kunne?) bli her i sognet. Da tok hr. Jens Tore og datteren med seg opp på Lauritses loftstue og spurte om han ville gi ham hånd på at Guttorm og datteren ikke skulle få være sammen. Tore svaret det ikke skulle skje i hans hus, men han kunne ikke nekte mannen å male hos seg.

Dom: Kvinnfolket mister sin hud og skal reise ut av stiftet. Guttorm mister lösöre og boslodd til kongen og landsforvises. I begge tilfeller: "hvis ikke övriheten vil benåde dem".

54. Nes 6/8 1652 åstedssaken mellom Wöyen, Sundby og Rustad i Nes. På foged Claus Bastiansens vegne hans tjener Bastian (Hansen). Jens Tommesen som fullm. for hr. Samuel.

Tore Skarning og Gullik husmann på Grini vidnet Mari Sundbys, en gl. kvinnes ord. Da Beritte Arnestad bodde på Wöien og förte sin böling i seter o.s.v.

Oluf Jerpestad tjente Mari Sundby som oppfostret ham. For 30 år siden spurte Gunder Wöien henne etter delet. Hun bodde da på Wöien og hadde ikke stort bruk.

Gulbjör Brårud, ca. 40 år, tjente Aase Grini for 30 år siden. Börger Vandsem er gift med Kjöl Vöyens farsöster og Oluf Braaeng er Kjöls hustrus söskembarn. Amon Tronböl er Börger Vandsems bror.

54 b.

Peder Möyvig på kanslerens vegne mente det burde bli som för. Den lille stenwös på 6-8 små flate stener som lå i höyden, har Laurits Skullerud samlet til å myre med, og så er de blitt liggende. Bekken fra Blekkemyren og ned i Sandbekken har vært og skal være dele.

Odal 2/9 1652 ting på Melström i Odal. Lensm. Hans Ullern.

Lagrett: Tord Kjölset, Gulbr. Skaarer, Oluf Westby, Tord Ous (tilf. i margen: Interessert i Amons setter), Rasmus Moen og Tosten Nust (Haagne Ellingsruds navn tilslutt er overstrøket, antagelig er det han som er interessert).

Disse ungarle som ikke møtte til innskrivningen forleden vår etter oberst Reichweins fortegnelse og øvrighetens befaling: Embret Pedersen Tröiten, Oluf Gislesen Westby, Hans Paulsen Dysterud, Erik Östmo, Jacob Olsen Kjölstad (var syk), Jens Hansen Sellöst, Møgens Pedersen Jelsnes, Laurits Nilsen Korsmo, Iver Gudmundsen Öiset,, Tore Gresaker og Halvor Olsen Aasum .

55. De som ikke er syke eller hadde annet lovlig forfall, böter 4 mk. sølv for brevbrudd efter Manhelgebolkens (?) 6. kap.

Knut Kulsrud er stevnet for å ha slått Amon Sanders hustru Kari Olsdtr. dagen før St. Hans-aften. Vidner Arne Krogsrud og Nils Hernes. Han er blitt forlikt med Amon Sander og forlikes nu med fogden. Skal betale ham en bot på 24 rd. Kari skal ha 8 rd. for svie og brekk.

Amon nedre Setter har stevnet Amon övre Setter for en okse som forleden vår skal være gått i dennes gjelder og drept seg. Oksen var 1 1/2 år. Amon övre Setter vil bevise at han ikke har satt eller ladt noen sette gjelder for seg. Utsatt.

Oluf Sköien og Paul Ous stevnet for deres dreng som tjener halvdelen hos hver av dem og ikke er angitt for skatt. Gutten heter Börger Nilsen. Han skal betale skatten og de böte 4 merker sølv sammen for brevbrudd.

Chrf. Lekvam er dømt til å betale Thorvald Skomakers (en husmann som er flyttet til Nes i sommer) skatt. Mulk-

ten er ham etterladt.

Erik Oudensen Vold fra Sörum stevnet Amon nedre Setter for åsete på den part han eier i gården, nemlig 24 lpd. og mente hans første bögsel burde være tapt.

55 b.

Avsagt: Erik Wold skal få sin part av gården til besittelse da gården er stor nok etter recessen til å ha to brukere og de begge to er odelsberettiget til sin del av gården. Og hans anpart - om han vil - at stenes og renses særdeles innen gårds til des bedre efterretning. Synes Amon Setter at Erik Oudensen har kjøpt ham til skade av deres farbror, får han søke sin rett.

Jens Eriksen som fullmektig for Joen Pedersen stevnet Arve Taugel for 6 lpd. i Melström. Arve nektet den daler han krever for 1650. Den annen landskyld har han tilbudt ham, men han ville ikke ta imot den, men overfalt og slo ham og dro av ham noe av skjegget. Utsatt.

Anders Simonsen fordret Christen Jensens (fogdens) og sine egne restanser. Skal betales etter den på tinget kontrollerte restanseliste innen 14 dager.

Lest hr. Clemet Christensens odels skjöte på 15 lpd. i Tröiten, som han i lang tid har hatt i pant. Det er utstedt av hr. Frantz Lauritsen, sogneprest på Nötterö, dat. 10/12 1651.

Odal

3/9 1652 ting på Melström i Odal. Lensm. Hans Ullern. Lagrett: Tord Kjölset, Gulbr. Skårer, Tord Ous, Rasmus Moen, Tosten Nust og Oluf Hornes.

Foged Jens Bang hadde stevnet Anders Stensrud, Oluf Rolfsen Holmen og Guttorm Holmen for noe tobakk som de forleden 2. pinsedag på Ullern har fratatt en svenske, Anders Olsen skomaker.

Vidne Borrild Ullern, på hennes vegne mötte Gulbr.

Lille Ullern. Hun skal dog selv møte.

Chrf. Børresen, tjener på Ullern, vidnet: De Grue sogns menn kom til Ullern 2. pinsedag mot solnedgang, de satt og drakk, de to ved stolpeboden, men Ole Rolfsen lå og sov. Da kom den svenske mann og de ba ham komme til seg. Ingen avgjørelse.

Jon Nilsen Setter på sin bror Amon Nilsens vegne stevnet Marthe Borstad for en ko han kjøpte av henne for 3 rd. Den var ikke pengene verd, og han gikk til henne med den igjen, hvor den levde i 2 år, siden døde den. Hun skal betale ham 3 daler.

56 b. Tjöstel Duå stevnet Oluf Berger angående noen penger. Laurits Stenerud omtalt. Böter 3 mk. sølv for tag.

Lest Knut Walstad og Knut Östegårds pantebrev til Söffen Sand i Sand sogn på 8 lpd. i Wallstad i Odal for 40 rd., ugjenløst i 20 år.

Gjerdrum 20/9 1652 ting i Gjerdrum. Lensm. Nils Gjerdrum. Tienden angitt. Lagrett: Oluf Sandem, Gulbr. Henni, Halvor Lövsstad, Asbjörn Kogstad, Halvor Tøushaug og Hans Bråte.

Lest K.M. brev om at K.M. kammersekretær Throdero (?) Lentche er forlenet med sagene i Akerselven, som Nils Tøller för har hatt og på samme vilkår. Almuen tilholdes å skaffe tømmer som för. De svarer fogden at de ikke kan levere tømmer da skogene er uthugget og tilbyr seg å betale penger isteden, 1 daler (årlig) av hver full gård.

Lest K.M. brev om at målet på tømmer skal regnes etter sjellandsalen, likeså på bord. Dat. Kjöbenh. 12.aug.1652.

Halvord Tori dømt til å betale Jens Thuesen 1 1/2 rd. gammel gjeld. Nils Andersen møtte på Jens Thuesens vegne.

57. Christen Andersen med fullmakt fra Chrf. Sörum i

Skedsmo stevnet Trund Gjerdrum for en hest verd 7 daler. Denne vedgår å ha fått hesten på Torshaug, men ikke til pant derimot til forøring etter Chrf.s anmodning fordi Willum Torshaug da var skysskaffer, ellers var hesten blitt der. Men det ville han ikke fordi han var redd han ville ri på den når han tilsa skysshesten. Trund Gjerdrum slapp merren i havnen sammen med de andre hester, og her har den dødd, stående mellom to korsgatte furuer, hvor den søkte etter vann. "Og de fant henne ikke før ravnene fant henne". Det er 7 år siden og derover, siden St. Peterdag etter St. Hans sist forleden. Saken utsatt.

Nannestad. 21/9 1652 ting i Nannestad.

Lagrett: Jacob Bjertnes, Trund Halkeby, Thore Uckestad, Gullik Lyshaug, Harald Homle og Nils Henni.

Laurits snekker stevnet av Gulbr. Enger fordi han for 8 dager siden hugg ham i venstre arm med en bile, hos Gulbrand Engelstad. Böter 8 örtuger og 13 merker sølv til K.M. og betaler legelönnen og Gulbrands arbeidsforögommelse.

Hans Elton dömt til å betale Oluf Gresager 5 rd. lånte penger.

57 b. Lest en kopi av et gl. pergamentsbrev meldende om eie (dele) merke mellom kongens almenning hummelmarken, som Hans Aarstad fremla, og var stevnet til å höres av Chrf. Östre Nordby og Tord Trondrud m.fl. Saken henvist til åstedet.

Lest K.M. brev om sagene ved Akerselven. Almuen håper her som i Gjerdrum å få betale 1 rd. pr. fullgård da skogene "er nu ganske uthugne".

Lest et skjöte fra "ådskillige mange odelsmenn i Spydeberg sogn i Borgesyssel og andre steder boende", som de har solgt Jacob Brustad og hans arvinger i gården

Brustad. Dat. Brustad 26/6 1652.

Eidsvoll

23/9 1652 ting i Eidsvoll. Lensm. Chrf. Mork.

Lagrett: Halvor Aas, Oluf Komisrud, Tord Upperud, Oluf Broshaug, Embret Sandholt og Peder Tönsaker.

Peder Finstad støvnet for å ha huset "fanter og skarns folk". Av disse har "en fante aflöbet med en huskvindes mand". Han het Embret Christophersen og etterlot sin hustru med 2 barn. Betaler 1 mark.

58.

Lx
Bent Salsrud böter 2 merker sølv for skyssferds forsømmelse med fogden. Erik Simensen Österud har stukket ~~hans~~ Andersen Rud, finne, et knivstikk og böter 8 örtuger og 13 merker sølv til K.M. Dessuten oppreisning til den skadede og ørstatning for svie og arbeidsforsømmelse, hvis han formår det; men hans middel er ringe.

For "postveskens forsømmelse" to ganger etter hverandre er Michel Dönnum dømt til å böte 2 rd.

Lest Chrf. Didrichsen borger i Chra., hans skjöte på 1 skpd. i Berger i Eidsvoll til Selius Marselius, dat. 13/8 1651.

Lest kontrakt av 1. mars 1634 hvorved Oluf Jensen overdrar sin odel i Röse, 1/3 del av gården, til Halvor Aslesen Röse mot livöre, men lösöret skal Oluf Jensens sönn ha etter hans död.

Skiftet etter Nils Dönnum er dat. 9. januar 1627. Hans barn og arvinger har stevnet sin stefar Haagen Haga og fjerdholdsmannen Oluf Sundet fordi de har fått noe, men ikke all arven. Oluf Björndal har på sin hustrus vegne fått varer for 7 1/2 daler, Christen Bålsrud, som er en bror, har fått 5 1/2 dlr. og 8 skill. Gudmund Heiret, også bror, har fått for 7 1/2 dl., Knut Elstad, som för

bodde på Elstad i Ullensaker, men nu på Gjæra i Eidsvoll, har på sin hustrus vegne, som er deres søster, fått 7 1/2 dl. 12 skilling. En bror av disse, Nils Dønnums barn er død, og søsterene er gjort brørgild i arv etter faren; men arver bare søsterlodd etter den avdøde bror. Boets netto etter skiftebrevet 43 rd. 1 mk. Den døde bror het Olaf Nilsen. Arvelodd 8 1/2 dlr. 14 sk. + arven etter den døde bror. Oluf Sundets svoger Nils Svendsen.

59 b. 24/9 1652 ting på Wogstad i Nes. Lensm. Erik Opaker.
Nes Lagrett: Peder og Gulbr. Wogstad, Even Rotnes, Björn Fenstad, Jon Wogstad og Sten Aamodt.

Ang. tømmer til sagene ved Akerselv ber böndene om å få betale 1 rd. pr. fullgård. "Eftersom det er umulig å føre tømmer til byen den lange vei, og skogene er ut-hugne".

Fogden hadde stevnet Peder Rotnes fordi han ifølge obl. av 2/9 1647 årlig skulle levere ham 20 tylvter godt sagtømmer for 21 åaler, sålenge han flötte tømmer fra Hedmarken. Peder sa at han siden den tid ikke hadde fått flött tømmer. Peder betaler stevningen, ellers fri.

1700 Anders Tatterud avla ed på at han ikke er ~~fra~~ til Kari Jensdatters barn og ble frikjent for det. Den Dölling (Nordlandske karl) som hun tidligere har utlagt som barnefar blir i saken.

60. Oluf Östegård og hans hustru Kirstin beklaget seg over Hans og Ole Oulen og en pike på Aulen som har slått Kirsti først i skuronnen. De nekter ikke, men sier at hun først slo deres søster Marthe. Hans Oulen bøter for de 3 slag 6 merker sølv til K.M. Ole Lundberg og Brynild Fossum bevidnet at hun var slått blå.

Gulbr. Ström stevnet Hans Frogner fordi han bruker mere av Frogner Ödegård enn hans lodd kan tåle, og imot de 6 manns dom. Joen Udnes og Gisle Boddning hadde besik- tigt Hans Frogners kornavl. Han hadde 20 trevar blandkorn et sted og på et stykke nedenfor 30 trevar, Gulbrand og Ole derimod på deres part var det 18 og 40 trevar havre. Poul Berg og Elluf Hvam talte Hans' anpart og fant 100 tre- var. Gulbrand har året forud "treet" den del Hans Frogner avlet 20 trevar på. Avsagt: Den avl Hans Frogner har åvirket på det land Gulbrand har "möget" skal tilhøre Gul- brand, dog skal Hans ha igjen sitt såkorn. Dessuten bör Gulbr. Ström og Ole Boddning la Hans få deres parter av det de avlet på sin lodd. Kornet skal beregnes etter 10 trevar i tönnen.

Trun Trundsen dömt til å betale den gjeld Halvor Er- landsen krever ham for. Even, hans bror, mötte i Halvors sted.

Ullensaker. 25/9 1652 ting på Hauger i Ullensaker. Lensm. Halvor Frogner. Lagrett: Halvor Aas, Oluff Aastad, Haagen Kjus, Michel Sundby, Oluf Hallingstad og Oluf Kjus.

60 b. I anledning tömmer til sagene ved Akerselv sier bön- dene at skogene er forhugget og de vil isteden betale 1 rd. pr. fullgård.

Ole Joensen med fullmakt fra Hans Linneberg stevnet Laurits Stövern ang. en rest på en hest 4 rd. Oppsatt.

Tvisten om den hest Ole Winger skal ha solgt Ole Jonsen (?) var atter fore. Tilstede Amon Kolby og Lau- rits Taugland. Utsatt, ikke lovlig stevnet.

Nils Andersen Klöften med fullmakt fra Laurits Bruun, som er blitt "lemlest" av Svend Trögstad og Hovard Trög-

stads sönn Svennung. De mötte begge og påberopte seg vidner på at han hadde forsømt tiden og drukket seg full og låst inn hesten og unnsagt Halvor Trögstad som skyssset ham fordi han ikke ville følge ham - antagelig bie på ham - ; men gikk foran til Eidsvoll. Og da de kom til ham på Vilberg (hvor han lå), da ville han tukte ham med en kniv han hadde i venstre hånd, da han ikke ville (la dem) ta hesten av stallen. Saken oppsett. Folkene på Vilberg, Hellebogstad og Elton samt skysskaffereren Haagen Liögott skal føres som vidner.

61.

I anledning den hederlige mann, mr. Kjelds oppskrift og antegning om adskillige poster og deres vidløftighet i 4 punkter forfattet og dat. Ullensaker prestegård 25/9 1652, og for den første post om mulig at efterkomme, er oppnevnt: Halvor Aas, Oluf Andersen Algrim, Hans Onsrud, Halvor Ingier, Gunder Randby, Joegerd Lund, Hans Nafstad og Truls Lauten, Oluf Aastad, Lauritz Lauten, Truls Bjerke og Gunder Döllén. Den annen post er Svend Trögstad forelagt å klarere med mr. Kjeld, om hvad Svends formann salig Paul Tron (Trögstad) skylte kirken og i prestelige rettigheter, likeså for sin egen del. 3. post om "schindel tak" på kirken. Er befunden rådelig å opplegge. 4. post gjelder bruken av prestegårdens skoger.

Mr. Truls Nilsen, pastor i Chra. har stevnet endel av sine landbönder. Oppsatt til neste ting.

Anne, sal. Jacob Jacobsens i Chra. har stevnet Halvor Paulsen Risebro. Hans fullmektig Oluf Syversen sa han intet skylder. Som hennes fullm. mötte Nils Andersen med fullmakt. Anders Julset svarte på Peder Furulunde arvingers vegne at det ikke var noe etter ham, og han har tatt

barna til seg. Halvor Paulsen skal betale sin gjeld 7 rd. 3 mk. 3 sk. De skyldnere som Jens Thuesen har stevnet, skal betale med omk. etter den fortegnelse sorenskriveren har satt opp.

61 b.
Nannestad

7/10 1652 åstedssak mellom Mielberg og Mourud i Björnsogn (Nannestad). Lauge Eriksen har på stiftskriveren Johan Gårdmanns vegne stevnet Mouruds besittere for å bruke noe av kirkens gård Mjelberg, brukeren Gunder er tilstede. Lagrett: Knut Rovold, Thore Ukestad, Laurits Östby, Hans Elton, Oluf Oustad, Knut (?) Harstad, Harald Humble, Guttorm Bjerke, Nils Höndi (? Antagelig g.nr. 17, Hynne), Chrif. n. Nordby, Trygg Eeg og Trund Halkeby.

Motpartene Frode og Staffen Mourud, Olaf Tostensen Wollaug, Tore Bekkegård deres stemor, Mogens Aaserud fra Nannestad sogn, Thore Opperud fra Hurdal, Oluf Sand i Hurdal, Oluf Mo salig Haagen Theruds sønn samt Oluf Wenger nu tilholdende på Risebru. Alle påstod sine fedres hevd, og det var aldri stevnet i saken tidligere.

"De gamle brever ikke udkopierte og derfor ikke kunne leses." Saken utsatt til neste søgnedag etter Kristi himmelfart. Da behøver de bare å møte de som nu er eiere av gården Maurud, nemlig Frode og Staffen Maurud og Oluf Tostensen Wollaug.

62. 19/10 1652 åstedssak på Frogner ödegård i Nes.

Nes

Lagrett: Amon Udnes, Börger Wansem, Erik Böler, Sebjörn Tvethaug, Halvor Rotnes og Oluf Mördre.

Frogner ödegård deles i 2 deler, hvorav Hans Frogner som "mesten har röddet den op, har hatt förste kår", med sin landherre å ta den del han ville. Han tok vestre part, både aker og eng fra det östre laft på stuen og like ned i "udegårdens", og siden bort til den grind som står

mellom det annet Frogner og dettes eiendom. Dette er Hospitalets del av Frogner. Gulbr. Ström og Ole Boddning som bruker lektoratets part og kanslerens del, skal ha den part øst for husene. Der er ellers medtatt en rekke særbestemmelser om veirett, midlertidig bruk av et ny-gjøslet stykke o.a. Havnehagen deles også.

62 b. Nes 20/10 1652 åstedssak på Boddning i Nes.

Closterfogden Peder Møyvig hadde stevnet Amon Boddning ang. bruk av en fegate m.v. Oluf Boddning er closterbonde og Amon har nektet ham bruk av fegaten. Closterlensm. Laurits Sörum.

Lagrett: Amon Bjerknes, Oluf Grini, Oluf Wormnes, Paul Berg, Ole Oulen og Oluf Folvel.

Tilstede Jacob Brandt, hospitalsforstanders, tjener Anders Fallesönn. Nils Hammerstad tjente salig Thosten Boddning for 30 år siden i 3 år. Han brukte begge Boddning-gårdene.

Laurits Finholt tjente Tosten Boddning for 22 år siden. Deretter beså man Lund og omliggende skog, og Nyhus, en liten plass, som Amon selv bruker.

Hans Gröndal vidner. Hans far Even Boddning bodde på den gård som Ole Tjöstelsen nu bruker i over 30 år for omtrent 56 år siden. Alt østenfor veien i skogen til Lund hørte da Thore til. Husker 56 år. Haagen Hansen, 72 år, er født og oppvokset på Klosboddning.

63. Joen Graven i Eldsvoll minnes over 80 år, har tjent Tord Boddings far Asgaut Boddning i 5 år og Even Boddning 1 år og Harald Folvel 1 år. Det ble fremlagt 3 gamle pergamentsbrev om adkomst til Boddning og Lund, men de inneholder intet om delet mellom skogene. Ellef Hvam,

kirkeverge ved Udnes kirke, var tilstede, likeså Hougen Ström på Thore Nilsdatters vegne.

Amon Boddning vedgår at det er sameieskog der hvor Gisle Boddning hugg ned forleden sommer, og seterskogen er sameie med nord-Boddning. Saken utsatt til våren.

Ullensaker. 28/10 1652 på Gröndal i Ullensaker sogn.

Lagrett: Oluf A. Algrim, Oluf Stockstad, Gulbrand Furuset, Christen Furuset, Haagen Onsrud og Anders Julset.

Even Gröndal på egne og med fullmakt på Oluf Björndals og Oluf Vesets vegne, samt Chrf. Finstad personlig har stevnet Peder Stensby på sin hustrus vegne og hennes medarvinger ang. 1 fj. jord i Gröndal. Even og hans medinteresserte ville bevise at det var deres fars odelsjord.

Stevningen er ikke lest for Anders Torsens svogere og søstre som er Joen Bandking og Laurits på Mo på deres hustruers vegne og en søster tilholdende på Hedmark. Skjønt stevningen ble lest for Peder Stensby, hvor Anders (Torsen) hadde sitt tilhold ble det ikke spurt etter ham og han var heller ikke tilstede.

Vidner er: Mari Sundby, er utlevet og kan ikke møte personlig, i hennes sted møter derfor Erik Rud, Guttorm Holter, Erland Berg og Peder Unelstad. Saken utsatt da det ikke er stevnet riktig. "Kost og tering som Peder Stensby bør ha, bedrager ikke synderligt", ti han har ikke mere enn en fjerding vei reist etter stevningen fra sitt hus til Gröndal.

Nes 4/11 1652 på Vøyenskogen i Nes.

Lagrett: Peder Unelstad, Hans Herberg, Halvor Aas, Henrik Aavold, Gudmund Arnestad og Oluf Brustad.

Hr. Samuel (Tranes) fullm. Jens Tommesen har stevnet

Oluf Grinder for skogskade og omkostninger som skulle påkjennes og vurderes etter en 6 menns doms utvisning.

På Oluf Grines vegne møtte hans bror Haagen Ihleng og hans sønn Syver Olsen. Olufs nabo Even Grini har også hugget i skogen uten å være stevnet. Den tidligere dom er heller ikke lest for Oluf Grini, og denne dom er påanket til lagmannen. Utsatt 6 uker.

64.

Fet

24/1 1653 (24/11 1652?). Rett på Hovin i Fet etter övrig-
hetens særlige befaling. Sak mellom almuen i Fet på den ene side som saksöker og lensmannen Svend Nerdrum og prosten hr. Jens Andersen (i Enebakk) angående det preste-kald som skjedde i Fet i september med hr. Christoffer Jensen (Kraft) og det kaldsbrev som hans kallsmenn forsegle-
let, skal være ulovlig. Tilstede fogdens fullmektig Thommes Andersen og lensmannen i Aurskog Rasmus Foss.

Lagrett fra Aurskog: Einer Mork, Oluf nordre Huseby, Oluf søndre Huseby, Anders Fossum, Hans Mork og Lauritz Kvevli.

Jens Thojem, Christiania procurator, etter befaling fordret vidnene i retten etter den fullmakt som Rejer Löken og Amon Gjestad har meddelt og gitt ham. Av de 8 menn som har skrevet klagen er 2 stevnet som vidner og bare 2 stevnet som saksökere mens de 4 er helt uteladt.

Hr. Jens Andersen (prosten) har forklart for retten at Mats Simensen på "prestekvinnens" (Antagelig preste-
enkens) vegne har reist om i bygden og ladt forsegle et skuddsmål ved nattetider. I dette skal det være innført at det kall (den ^{ka}skillelse) hr. Christoffer fikk, skal være ~~innført~~ ulovlig. Og dette blev ikke lest for dem da skuddsmålet ble forseglet, hvorfor de også skal ha nektet det på tinget.

Svend Andersen tjenende på Børgen gjorde sin ed at han ikke var hjemme da Svend Nerdrum var på Børgen, og skulle sagt at han var truet til av presten å nevne de kallsmenn som hr. Chrf. Jensen har fått. Han var med Peder Simonsen på Faller og kom ikke hjem før tirsdag. Det var den tid brylluppet var på Faller.

64 b.

Oluf Berger og Even Hval er selv saksøkere og kan ikke vidne. Heller ikke Mads Simonsen.

Simen Nerdrum benektet bestemt å ha sagt noe om kallet. Men de ville påføre ham det i sin drukkenskap. Peder Simonsen var lovlig stevnet men møtte ikke.

Ullensaker

17/12 1652 Nonneklosterting på Gislevold i Ullensaker.

Tilstede Peder Møyvigs (klosterfogdens) fullmektig Bent Andersøn. Lagrett: Frode Hveem, Christen Haug, Gunder Rud, Laurits Bjerke, Gulbr. Fløgstad og Halvor Hyllem. Samuel Thrane ved sin fullmektig Jens Tommesen har stevnet Oluf Wormnes.

Oluf Wormnes forklarer at han hadde Peder Møyvigs påbud om ikke å følge hr. Samuels fullmektig til vurdering for Claus Bastiansens tjener også var med, fordi de begge hadde dom på ham og hans middel var så litet. Da kunne de få litt hver. Dette vil han bevise med Lauritz Sörum, Joen Bondkind, Willum Teysen og Ole Boddning. Saken oppsatt til neste Klosterting.

18/12 1652 på Hauger tingstue i Ullensaker. Lensm. Halvor Frogner. Lagrett: Truls Lauten, Lauritz Olstad, Hans Stokker, Gulbr. Romsås, Hans Nafstad og Jens Borgen.

Hans Andersen har stevnet endel almue for restanser fra den tid han var foged. Fogdens (den nuværende) tjener Christen Andersen.

65.

Hans Andersen gjør opp med de fleste. Det øvrige utsettes til neste ting til bevislighet. Nils Lauritsens bönder skal bevise deres uttalelse om fornödspengene og klosterböndene skal sökes ved deres verneting.

Ouden Stokker og Gulbrand Furuset ble frikjent for kravet da de avla ed på å ha betalt. Oluf Stokstad er også frikjent for de 3 daler kontribusjon i 1644 som han sökes for.

Odal 15/1 1653 på Melström tingstue i Odal. Foged Jens Jacobsen Bang. Lagrett: Gulbr. Skaarer, Hans Söffrensen Öiset, Gulbr. Greaker, Haagne Ellingsrud, Gunder Öen og Amon n. Seter, Embret Gjersöen og Gunder Rud.

Amon övre Seter dömt til å betale Amon nedre Seter 1 1/2 rd. for den 1 1/2 år gl. oksekalv som gikk i hans gjelder.

Tjöstel Duåsen tiltalt for slagsmål med Torgeir Berger i brylluppet på Vestby, hos Ole, forleden höst. Tjöstel sier det var bare en örefik han ga ham "for sin unötige mund han imod ham som kiögemester brugte". Han må dog böte 2 mark sölv. "Men Thorgeir Berger bör ha skade for hjemgjeld fordi han var ubuden." Også han skal böte 1 öre sölv.

Poul Ous stevnet fordi han forleden höst på Hornes har beskylt Laurits Niusts sönnner Söfren og Hans for tyveri. Vidne Laurits Steen. Guttene måtte ikke og måtte böte stevne-mark. Saken skal stevnes påny. Halvor Olsen, gift med Ingri Andersdatter, böter 9 ort fordi deres barn kom för de giftet seg.

65 b. Jens Sander har skåret Oluf Westby i sin höire hånd i et bryllup på Torgul forleden höst og den ene finger er blitt "lemster". Det skjedde på den måte at Oluf Berger

hadde klammeri med Einer Westby og etter anmodning av Ole Bergers hustru gikk Jens Sander imellem og skilte dem.

Etter at de var skilt "da kom de selv sammen" og da fikk Oluf Berger skaden. Ener Westby har sagt for retten at Jens (Sander) alltid gjør slik og unnsier folk på liv og levnet og truer med å ville brenne folkes gårder. Fogden ber dette innført i tingboken. Jens Sander benekter dette og sier han skal bevise sin påstand. Jens var dog ubuden i dette bryllup. Han har selv tilstått at han har stukket Oluf Stensruds dreng i Solør og det fordi han støtte opp 3 stuédører og ~~kæst~~ kaste ham på ilden og måtte således verge sitt liv. Dette skjedde forleden år i julen i Grue sogn i Solør. Han har gjort "hjemrey" i bryllup på Taugel og Westby og slått istykker kanner og skåler og slått ut vinduer på Taugel. Nyttår har han gjort "Hjemrey" ~~i bryllup~~ på hos Birgitte Rud og unnsagt den mann som frir til henne, nemlig Harald Jerstad. "Han har et annet rykte i denne menighet", tilføyes det.

Jens böter 2 gang 8 örtuger og 13 merker sølv for skaden på Oluf Westby. For spetakkel på Rud og Westby erstatter han skaden og böter for hvert 10 lodd sølv.

66. Peder Høgset skal böte 2 merker sølv for skyssferdsforsømmelse. Skysskaffer Peder Jelsnes.

Oluf Björnson Sander gav Einer Westby sak for å ha slått ham 5 slag over armene og det 6. over ryggen på Oppen, hos Ole Westbys datter. Ole Vestby sier Oluf Sander hadde spent ham i ansiktet på Taugel og derfor ville ikke Ener Westby ha ham hos seg. Dette er sakens opprinnelse. Saken utsatt.

Guro Björnsdatter stevnet for leiermål. Mötte ikke og böter 1 mark sølv.

Gunder Öen tiltalt for tiendeforseelse. Han har høstet rug på jord han har leid av Börger Trösey (Tröseid). Av denne rug har Börger gitt 1/2 tn. av kuben, kongens mål, av 5 smaltønner han fikk i kuben, fordi de ikke kunne vente lenger p. gr. av den store tørke, hvis de ikke ville spille den bort. Han vil gjøre sin tiende, men kan ikke få tresket før isen legger seg, og da isen la seg, var rugen arrestert og de fikk ikke lov å treske den, ellers hadde de ført den med til "tiende taget", som på andre steder. Borger har sagt han vil oppgi 2 tn. tiende på slump, men Gunder (Öen) vil ikke angi noe før den ble tresket, så det ikke skjedde noen urett. De skal treske rugen og angi tienden snarest. Knut Oulen stevnet for slagsmål med Erik Ullern hos Hans Kjölstad i julen. Erik fikk et sår på den ene kinn, og örefiker og hårdrag. Böter 8 örtuger og 13 merker sølv.

Laurits Fullo hadde stevnet Arve Taugel for æreskjelderi.

66 b. Oluf Westby og Erik Arnerud vidner, ble forleden vår bedt av Lauritz Fullo ved kirken om de ville gå til Arve Melström om han vedstod det han hadde sagt om hans hustru, om de pengene som kom av hennes brors kiste. Dette gjorde de, og Arve svarte: Skal det tales om det, kommer det ikke mig ved, jeg har flere medarvinger.

Erik Aanerud, over 60 år, vidnet at Arve vedstod det han hadde sagt. Arve har krenket Erik Aaneruds söster. Saken utsatt.

Nes 17/1 1653 på Blegstad i Nes. Lensm. Erik Opakers sönn Oluf Eriksen. Sigvart Gabrielsens foged Hans Kjeldsen har stevnet gårdens beboere Gunhild Lauritsdtr., Maren

Olsdatter og Oluf Torvaldsön for landskyld m.m.

Lagrett: Hågen Ihlang, Peder Unnelstad, Tord Uvenes, Laurits Hienog, Anders Huser og Tord Ström (?).

67. I 1647 forhøyet K.M. forrige foged Christen Jensen gårdens skyld med 1/2 skippd. og dette (forhøyelsen) er ikke betalt. Oluf Torvaldsen rester også 3 års landskyld til hovedkirken årlig 1/2 pd., dette år medregnet. Marens part derav er 1 fj. årlig. Hennes 3. års tageseddøl er datert Wærne Closter 12/4 1652. Maren forteller selv at Chrf. Finstad har loddbrukt endel på gården. Derav er ennu 1 arrest 3 lass høy, og Oluf Finstad 3 lass. Christen Jacobsen har loddsådd 1/2 tn. havre, men foret er brukt på gården. Jon Ström har også 2 less høy som er foret opp på gården. Loddbruket skal være forbrudt til landdrotten med landnam etter L.B. 16. kap. Åbotøn, som er 21 rd., skal betales innen dette åremåls utgang. Kan hun skaffe kausjon, da innen 3 års utgang. Ingen ville kausjonere for henne, hvorfor Hans Kjeldsen mente hun burde fraflytte gården. Hun har bodd der på det 10. år. De enes om at hun skal betale all landskyld og rettighet til marken, eller fraflytte gården. Gunille Blegstad dømmes til å betale Hans Kjeldsen 5 rd. Det er gjeld fra hennes sal. manns oppgjør med ham. Han ettergiø henne så et reveskinn som hun skylder.

Ullensaker

15/2 1653 ting på Hauger i Ullensaker. Lensm. Halvor Frogner. Svend Trögstad, som var heftet for tyveri, og hans tjenestegutt Peder (Sprig (?) kaldet) eller Erlandsen av navn for retten. Lagrett: Embret Stokker, Gulbr. Stokker, Saxe Maastad, Torgeir Lund Gullik Flateby, Gulbrand Romsaas, Haagen Hildern, Oluf Ihle, Haagen Krogsrud, Embret Nabstad,

Laurits Olstad og Erik Vogstad. Svend og Ole Hallingstad er tilstede. De har latt Svend Trögstad og hans tjenestegutt afrestere for et tyveri hos dem. Peder ble tatt med tyvekostene på seg. Ole har mistet en lerretsskjorte og et lerrets laken, Svend Hallingstad har mistet 3 fleskesider, 3 pd. smör, kjøtt av 2 sauer, ca. 1/2parten av en stut, 1 kvarter gryn, 10 merker homle, endel klær og garn m.m. Peder har tilstått tyveriet og sagt han var med Svend. Han har vært hos Svend Trögstad ca. 1 mnd. og kom dit fra Asak i Sörum.

68.

Guttorm Refsum var tilstede, hos ham var stjålet en hel del som ble ført derfra på 2 hester, hvorav den ene var Svends, den annen tilhørte Michel Refsum. Denne falt i Artei bakken og en sekk gikk istykker. Christen Skolemester var siden med Svend til byen hvor han solgte tyvekostene og kjøpte fisk, og Rasmus i Dalen malte det torebygg de stjal etterat Svend hadde blandet det med havre. På Prestørud stjal de en barket hund og 10 makreller som tilhørte Guttorm skomaker, husmann på Presterud.

Dagen etter tyveriet kom Christen skolemester til Trögstad og skulle ha penger for å ha lært Karens sønn og fikk 16 skilling eller 2 gange 16 skilling.

Svend tilstår tyveriet på Refsum. Melet solgte han til Peder Aasmundsen på Aasen (Gjølleråsen?). Av det som de tok på Hallingstad sier Svend at Peder beholdt linklærne og garnet, og hans søster Marthe (Svends eller Peders?) fikk noe av kjøttet og flesket. Svend tilstår også tyveriet av kjedelen på Fossum i Gjerdrum, hos Embret. Den hadde han satt i Anders Olstads havnehage. Senere ville han hente den, men møtte da Lauritz Olstad. Senere traff

68 b.

han dennes stesønn Morten. Et tyveri på Hollum nekter Svend å ha begått. Han har dog i Tobias Söffrensens tid som foged sonet med ham for et tyveri på Flagstad i Nes for noen år siden, hos Ole Flagstad.

Svend sier at han ikke har stjålet for han kom her i sognet, og hans hustru "har visst vært årsak i hans skammelige bedrifter, thi hun har bandet og larmet formeget på ham tid efter anden, så han hadde ingen synderlig ro eller frist for hende, det han dog nödig vilde bekjende".

69. Karen Trögstad forklarer at hun aldri har bedt ham stjæle. Söfren sersjant föres som vidne.

"Item er det også herudi at akte, at dem mad som (de) åde til jul, det var av den mad som blev stjålet på Hallingstad, som Svend Trögstad selv bekjender, men Karen siger hun ikke vet det var stjålen mad." Saken utsatt til dagen etter for at det kan föres vidner om et tyveri i Nannestad.

Saken mellom Lauritz Brun og Svend Trögstad og Svennung, Halvor Trögstads sönn, utsatt fra siste ting, atter fore.

Laurits Brun fremlegger et andragende til Vincentz Bildt med hans resolusjon. Ole Vilberg og Christoffer i Ölstuen ved Hellebogstad vidner at Lauritz Brun tok Halvor Vilberg med seg på hesten fra Liögot og red helt til Hellebogstad Ölstue. Laurits Brun var full da de kom dit.

69 b. Dette var 4. påskedag 1652. Da Laurits Brun gikk fra Hellebogstad 2 dager senere, fulgte Halvor Wilberg ham.

Chrf. i Hellebogstad Ölstue skulle vidne Øjerterud Haagensdatters ord, da hun er syk. Hr. Hans som er Svennungs husbond, svarer for ham. De forlikes for Svennung Trögstads vedkommende.

Ullensaker. 16/2 1653. Saken mot Svend Trögstad og Peder Erlandsen i Ullensaker fortsatt. Tilstede foged Claus Bastiansens fullmektig Christen Andersen. "Den tilstødeværende almue har bejært for Guds skyld at de måtte bli av med ham quit, nemlig Svend Trögstad og hans kvinne Karen, ti de har vært årsak til mange fattige folks fordervelse og gjort mange bedrövede hjerter med deres tyveri, etc.

70. "Svend (Trögstad) har både igår og idag berettet at Karen sagde at det var godt å ha det garn som henger på Bjerke, hos Truls. Eftersom Peder Sprigs søster og hennes barn sa fra (aff), at de så det henge der. Men Svend vilde ikke gjøre (utføre) hennes begjering, hvorfor de også ble uens (uenig), som Peder Sprig ved og fortalte (frasagde)." Dessuten har Svend Trögstad meget ynkelig og hårdelig klaget på Karen for den ulykke han nu er kommen i, og bad (önsket?) han aldri skulle kommet i hennes verge.

Dom: Svend Trögstad "bör straffes på sitt liv med galge og gren, andre hans lige til eksempel. Det han eier som ikke går med til gjeldens betaling skal være forbrudt til kongelig Majestet. Karen Trögstad dömmes til å forlate Akershus stift og hennes formue inndras til fordel for det offentlige. Peder Sprigen er ikke för mistenkt eller beskyldt for tyveri, skal straffes med fengsel og arbeid hvor övriheten bestemmer og inntil de vil slippe ham lös igjen."

Christen Nielsen har på mr. Kjelds vegne en bevidnelse fra salig Torger Trundsen, Karens forrige mann, på 36 rd. for tiende havre og 1 tn. 1 sett. blandkorn, som står til rest på Hovin kirkes tiende, dat. Ullensaker 7. april 1648. 18/2 1653. Retten satt i Krokfoss hos Tore Börgersen etter befaling fra sogneprest Jens Mauritzen i Nannestad.

Tore er dårlig og holder sengen, og det skal undersøkes hvorledes han fikk biskoppens bevilgning til at hans datter som var utvist av sognet fikk lov å bli der. I lensmannens sted Hans Eset.

Lagrett: Thorsten Foss, Thore Guttu, Torkild Nordby, Bård Eset, Chrf. Eset og Jacob Bröstad.

70 b. På prestens, hr. Jens Mauritsens vegne møtte hans sønn Laurits. Tore har gått til bispen og bedt om at datteren måtte få bli hjemme og hjelpe sine gamle foreldre og fått hans brev for det med til presten. Han hadde hatt med en hare til bispen, intet annet. Da det var preken ved Holter leverte Tore brevet til presten i Laurits Holters stue etter prekenen. 8 dager etter fikk Tore bud om å komme til presten ved Holter kirke. Presten kalte ham da opp i høystuen på Holter. Harald Eset, Laurits Holter og Skjeldor Elton skulle være vidne til at presten etter bispens brev ga datteren lov til å bli i bygden. Hun tjente deretter på Trondrud øverst i Holter og siden hos Tobias på Gjerdrum.

71. Nes 7/3 1653 ting på Togstad i Nes. Lensm. Erik Opaker.

Lagrett: Jon Drognes, Erland Berg, Nils Ourstad, Even Rotnes, Aslak Fjuk og Brynhild Fossum.

Lest K.M.s nådigste brev om de tre alminnelige bededager som skal holdes 16., 17. og 18. mars, hvori bydes at alt arbeid før og under prekenen etc. skal være forbudt. Dat. Kbh. 8. novbr. 1652 med stattholderens skr. dat. 26.6.53.

Lest stattholderens skr. om å "forferdige" vedvarder og vardestuer, dat. Akershus 16/12 1652 og stattholderens brev xx om 80 tvt. 16 alen langt tømmer her fra fogderiet til reparasjon på Akershus.

Lest K.M. og rigens råds utgangne mandat imot "den

skandskrift" som hr. Corfitz Ulfeldt imot hans majestet og regjeringen etc. har ladet trykke og sende inn i Danmark, hvori forbydes under høyeste straff at ingen må ha den og de som har den må sende den til lagmannen. Kongens brev om at privat-stender (de som ikke er adelige) ikke må holde bryllupper lenger enn en dag, dat. Kbh. 11. okt. 1652.

Lest kongens brev om at leiermålsböter skal betales etter recessen, men de som gifter seg, skal sone med 9 ort. Dat. 30/8 1652.

Halvor Olsen Midtskog i Vinger **Stevnet** Jon Olsen Lundberg for 10 rd. som han for noen år siden lånte ham på 1 hud odelsjord i Midtskog. Jon Olsen Lundberg hevder at de 10 daler fikk han i bygsel av jorden for 3 år siden. Halvor Olsen sier han og hans bror Amon Midtskog eier 3 huder i Midtskog og råder bygselen, så Jon ingen bygselrett har, og hans bror har hvert år betalt Jon Lundberg landskyld av den ene hud. Saken utsatt til neste ting.

71 b. Lest et pantebrev fra Amon og Knut Olsønner på Askestad i Røyken til Halvor Halvorsen Ingier i Ullensaker på Rotnes i Nes, hvor Gunder (Erlandsen?) bor, skylder årlig 2 skippd. og 1 fj. t. , i 9 år ugjenløst for 300 rd. Dat. Askestad 1/3 1653.

Lest et underpantebrev fra Pouel Berg (i Nes) for 150 rd. til Hans Nafstad i Ullensaker på 1 skpd. i Berg i 12 år. Dat. 10/6 1651.

Lest pantebrev fra Erland Berg til Amon Bjertnes for 30 rd., hvorfor han i pant og bruk skal ha 1 fj. i Sjøli i 9 år, dat. 12/2 1653.

Nes 8/3 1653 ting på Arnestad i Nes. Lagrett som dagen forut unntatt i Brynhild Fossums sted Oluf Husmo.

De som rester langtømmerleveransen til Akershus etter riktig manntall må levere innen 14 dager, hvis ikke böter de også for ulydighet. Men angående klosterbönder med kirkeverger og medhjelpere som mener de skal være forskånet fra å levere tømmer, da må de skaffe stattholderens eller övrighetens bevis herfor, eller levere som de andre.

Disse menn er tilsatt til å være korporaler over almuen etter övrighetens vilje: Christopher Grue over öststranden, Erik Heinog over Kiölstad fjerding, Tjöstel Rolstad i Starvarn fjerding og Hans Romi over Hovin fjerding.

Erik Eidsvoll stevnet av fogden for leiermål med Elin Olsdtr. Anders Trondsen svarte at de hadde giftet seg. Böter 9 ort.

Hans Pedersen Grini og Lisbet Olsdtr. stevnet for leiermål. Ingen mötte. Böter hver 1 mark sølv for stevnefall + omkostninger. Saken åpen.

72.

Erik Rud er stevnet for å ha slått Gunille Blegstad over armen med en börse. Han innrømmer han sbe henne for hennes "onde munns skyldu Han dömmes til å böte 1 mark sølv.

Fogden har stevnet Asgaut Lund fordi han ikke har angitt plassen Lund, som er hans odel, til odelsmanntallet, eller betalt odelskatt av den. Asgaut har betalt husmannskatt og visste ikke för ihöst at det benevntes 2 örebro og at dette skulle skattes derav. Han har bodd der i 13 år og selv ryddet plassen. Saken utsatt for at han kan forlikkes med fogden, og det bare er en liten "tömpte og bråte".

Hans Andersen har bevilget at Gudmund Paulsen må svare for restansene för dem han har mottatt av på hans vegne, fordi han för har vært hans tjener. Gudmund Paulsen skal

stevnes sammen med dem som står til rest. De som har betalt til Christen Jensen, skal være fri for søkningen.

72 b.

Nes

Jens Tommesen på egne og Willatz Hansen i Råde sogns vegne stevnet Hans Olsen Horgen for 12 rd. gjeld til Jens og 8 rd. til Willatz. Mötte ikke, men Poul Berg sier han har bedt ham si at hvis det ble avsagt dom, ville han ha avskrift av den for å stævne for lagmannen. Böter 8 ör-tuger og 13 merker sølv for ulydighet, og omkostningen til motparten.

Jens Eriksen med fullmakt fra Kristin Thosten Arnesens (Borg) vegne stevnet Guttorm Holter for gjeld. Han vedgår gjelden, men har levert 5 tvt. "danckis bord" (Danske bord?) for ca. 2 år siden. Han tildømmes å betale de/han skylder etter avregning.

Guttorm Holter hadde stevnet Halvor Olsen angående en bortkommen hest. Saken utsatt da ingen vidner var stevnet.

Gullik Hederby (samme gård som nu g.nr. 99 Vestengen) fra Ullensaker stevnet Ole Laaveg for 4 rd. lånte penger og 1/2 pd. rugmel. Han tilbød seg å betale hvis han fikk tilbake en sadel og et bidsel som tilhørte hans bror og er verd 5 rd. Sadelen skal tilbakeleveres og gjelden betales.

73.

Hans Frogner har stevnet Gulbr. Ström og Oluf Boddning, men disse skal være fri sålenge en 6 manns dom mellom dem står ustevnet ved makt.

Gisle Boddning mötte på egne og sin mors vegne. Han skal betale Tord Uvenes 2 rd. for en englåve som han har bygd på Lereng etter sin far salig Oluf Boddings begjæring for noen tid siden. Siden kan Gisle søke "de Drognes kar-

le" som han sier hadde lovt å betale Tord Uvenes; ti de fikk engen av hans far.

Pantebrev fra Hans Haagensen Børgen i Sörum til hans bror Chrf. Wallestad (nedre) på 9 lpd. i Walstad i 9 år for 35 rd., dat. 3/10 1652.

Eidsvoll

9/3 1653 på Myrer i Eidsvoll. Lensm. Chrf. Mork.

Lagrett: Oluf Östby, Lauritz Rösserud, Laurits Pouelsen Rösi, Laurits Baarli, Halvor Heiret og Arne Langveg.

Fogden stevnet Veit (Vrit?) Vorsätz og Steffen Gledske ved verkene for rugtiende for 1651 og 52, av rugbråter som de har hugget og endel i de ris og kvister som finnes etter kullveden og hvor de har sådd. Chrf. Mork, Iver Dokken, Tarald Dokken, Björn Rösholt og Erik Böen stevnet som vidner, da de har besiktiget bråtene.

Fogden lot lese hr. Matz Grams brev til ham om saken, dat. 7/12 1652 og Johan Kreftings brev dat. 17/11 1652.

73 b.

På verkets direktör Johan Kreftings vegne møtte hans vaktmester Jens Grue. Steffen Gledske vedgår å ha brukt en bråte i Dokkenmarken sommeren 52; men vil ikke svare mer enn Johan Krefting allerede har svart, da han er hans hushond.

Sten Fit (?) møtte ikke. Ingen av vidnene vet hvor meget rug det er avlet i bråten. Saken utsatt.

Almuen i Eidsvoll har alltid vært skånet for tømmerleveranse på gr. av at den har meget skyssferd.

Eidsvoll

10/11 1653 ting på Mork i Eidsvoll.

Lagrett: Oluf Oustby, Laurits Bårli, Laurits Rösssi, Oluf Amønsen Aas, Thore Opperud og Amon Doknes.

Halvor Rönerud (?) og Pouel Smestad hadde stevnet Hågen Solberg for en ke han for 9 år siden har tatt fra

deres mor Birgitte, og det skulle vært velferdsko etter sal. Ouden Smestad, deres stefar.

74.

Haagen Solberg sier han fikk et ök av sal. Oden Smestad for en kvie og ble enda skyldig 2 daler. Men merren var stjålet på Toten fra Peder Skramstad, og han kom og fikk den igjen. Siden avgjorde sal. Söffren Eriksen (fogden?) og Christen Mogensen (sorenskriveren?) at han skulle få sitt igjen, nemlig kvien, fordi han ikke fikk beholde merren. Haagen Solberg frikjent for tiltalen.

Lest skjöte fra Halvor, Hans og Hellig Röise til sogneprest Mads Gram på 1 1/2 skippd. i Habberstad for 140 rd. Hr. Gram har lenge hatt det i pant. Dat. 20. sept. 1649.

Lest pantebrev fra Rasmus og Taald Julsrud, Tore Aasgaard, Joen Hammersmed, Guri og Sigri Olufsdötre og Guri og Magnille Lauritsdötre til sogneprest Mats Gram på 1/2 pund t. i Julsrud for 50 1/3 daler og til brukelig pant. Dat. 1/9 1649.

Skjöte fra Gulbrand Knai til Mads Gram på 16 lpd. i Knai for 95 rd. Dat. 8/3 1651.

Skjöte fra Haagen Gulbrandsen Li og Halvor Aas på sin hustrus vegne på en tomt kalles Aasnesrud skylder 1/2 fj. til odal, dat. 12/6 1641.

Evend Finstad hadde stevnet Haagen Haga. Mötte ikke. Bot 1 mark sølv for ulydighet og omkostninger til motparten.

Gulbr. Hoel stevnet for leiermål med Marte Pedersdtr. Mötte ikke. Bot 1 mark sølv for ulydighet.

Embret Haga stevnet for slagsmål med Oluf Rasmussen Löken, idet han har gitt ham to hugg i skogen. Mötte ikke.

Böter 1 mark sølv.

Engel Hansen Styren har giftet seg med Ambjør Eriksdatter som han har besovet. Böter 9 ort.

74 b.

Laurits Olsen stevnet for leiermål med Beritte Halvorsdtr. Nils i Volden, hos hvem han tjener, sier han er fattig og ikke har noe å betale bot med. Dømt til å betale 12 rd., og hvis han ikke har midler til å betale det, å arbeide i fengsel fordi han ikke har giftet seg med henne. Kvinnfolket er ganske fattig, og almuen bevidnet at hun ikke har noe å betale mulkt av.

Gudmund Michelsen har besovet Gjertrud Amonsdatte og giftet seg med henne. Böter 9 ort.

Haagen Melby, Peder Finstad, Hans og Erik Graven stevnet fordi de ikke har villet føre kongens tiende. På Haagen Melbys vegne møtte hans sønn Oluf og sier han ikke var tilsagt, dessuten er han kirkeberge. De andre møtte ikke, de böter hver 1 mark sølv. Haagen Melby skal føre tienden 2 tn. rug til Akershus, og hvis det bevises at han er tilsagt til det, böte 2 merker sølv for ulydighet.

Oluf Hansen stevnet Rasmus Julsrud for 3 ort som han rester for opptømring av et stuelaft for 9 år siden. Han skulle ha 1 daler i alt og har bare fått en striskjorte til 1 ort. Rasmus sønn Thore svarte at hans sal. hustru skylte dem 3 ort for et forklede og at det burde likvideres i betalingen. Avsagt: Rasmus betaler innen 14 dager. Men kan det bevises at Oles hustru, som han nu benektet, skylder noe, skal det likvideres.

Gulbrand Ömark stevnet Michel Björnstad på sin hustrus Ingeborg Jacobsdatters vegne i anledning lønn og klær for 1 år. Michel møtte ikke, böter 1 mark sølv for ulydighet og omkostninger til motparten.

Til å være korporaler over böndenes geuehr (= vern) er etter stattholderens befaling tilsatt i Sörfjordingen Jens Heiret, i Vestfjordingen Nils i Volden, Jens Grue i Österfjordingen og Nils Knai i Hurdal. De skal ha tilsyn med at böndene har deres våpen (gevehr) med lodd og krutt ferdig.

Nannestad 11/3 1653 ting i Nannestad. Lensm. Just Hauge.

Lagrett: Jacob Bjertnes, Björn Rustad, Halvor Dölen, Iver Breeden, Nils Ingolstad og Joen Homle.

75.

Kongelige brever m.v. lest som på de tidligere ting (Eidsvoll). Til å være korporaler over almuen er forordnet: I Holter sogn Knut Rövold og Jacob Brustad, begge om det embede. I hovedsognet Gulbrand Enger og Gudmund Langerud og i Bjørsogn Haagen lille Wollaug.

Nannestad 12/3 1653 ting i Nannestad. Lensm. Just Haga.

Lagrett: Jacob Bjertnes, Björn Rustad, Halvor Döllen, Iver Breeden, Nils Engelstad og Joen Homle.

Gunder Thommesen har besovet og ektet Marte Thorsdtr. Bot 9 ort.

Oluf Pedersen har besovet og ektet Anne Frodesdtr. Bot 9 ort.

Oluf Arvesen Hoel besovet Jon Kopperuds dtr. Guro. De vil gifte seg. Bot 9 ort.

Halvor Erpestad og Gullik Trögstad stevnet av fogden fordi Anne Thoresdtr. er römt fra lensmannsarresten hos Just Haga ved markentider, da de hadde vakt over henne. Halvor har også vært inne i Sverige og lett etter henne. Halvor skal betale en bot på 10 daler. Men hvis han kan finne henne igjen, skal han dog være fri for boten.

Mr. Thommes Trugelsen trenger som kapellan Löken å

- 75 b. bo på og har stevnet leiendingen Amon Löken til fraflytning. Knut Döllen og Jacob Brustad har vært på Löken og sagt ham ut 10 uker før jul. Lauritz og Michel Holter har vært på Löken og budt ham bygselpengene. Amund ville ikke ta dem og løp ut på låven. Da de kom etter, truet han med knytt. Heller ikke nå tok han pengene, og de tok dem med igjen. Harald Eset, Just Haga, Peder Foss og Chrf. Eset har også vært hos ham. Saken oppsatt 14 dager, da Amon vil rådføre seg med sin hustru.
- 76.

Lest stattholderens befaling om 200 hester som skal kjøre kuler og granater etc. fra verket til byen mot betaling. Dat. 11/3 1653.

Hans Andersen har stevnet Erik Nannestad for 5 rd. 8 sk. resterende landskyld eller rettighet for 1646. Erik har bare halvdelen av gården og har betalt for det. Erik frikjent, resten skal søkes hos hr. Jens som bruker halvdelen av gården under prestegården.

- 76 b. Uenigheten mellom Paul Skjennum og hans sønn Laurits' hustru Gulbjør Etmundsdatter ble forlikt for retten. Paul Skjennum ble "tilfundens" 8 riksdaler som rester på hans oppgjør med Hans Andersen den 28. april 1647.

Lest skjöte utstedt av Haagen Glödingen i Hurdal, Oluf Stenset, Joen Kopperud og Ole Alfisen på Hetaker i Nannestad, som er brödre, på 1 1/2 lispd. i Maurud for 10 rd. 1 ort, solgt til Frode Thostensen Mourud, dat. 7/10 1652.

Samtidig lest et annet skjöte fra de samme brödre til Frode Mourud, Oluf Thostensen Vallaug og Thore Toftner på 1 lpd. i ödegården Kopperud for 5 1/2 rd. 1 ort. Dat. 7. oktober 1652.

Trund Holkebys sønn Gulbrand har krenket Guri Gulbrandsdtr. og betalt sin bot. Almuen bevidner at hun er fattig og ikke har noe å betale med.

Gjerdrum 14/3 1653 ting i Gjerdrum. Lensm. Nils Gjerdrum.

Lagrett: Halvor Lövstad, Chrf. Ask, Gullik Hönssi, Oluf Nittöberg, Asbj. Kogstad og Oluf Rud.

77. Den utsatte sak mellom Chrf. Sörum i Skedsmo og Trund Gjerdrum om hesten atter fore. Forlikt. Trund betaler 2 rd.

Otte Nilsen i Waterland etter fremviste fullmakter tiltaler Oluf Ask for 1/2 pd. i östre Ask. Oluf Asks hustru Beritte Svendsdtr. og sal. Rasmus Svendsen er sösken og arvinger. Dennes barn Hans Rasmussen i Skiptvedt sogn og Arne Seter i Aker på sin hustru Rönnaug Rasmusdatters vegne er hans arvinger og har gitt Otte Nilsen fullmakt til å føre saken. Forlikt: Fordi Oluf Ask har innløst eiendommen fra frendehender, da sal. Svend Hansen hadde pantsatt det, og betalt penger til sal. Rasmus Svendsen, betaler han 4 1/2 rd. i full odelslösen og beholder gården. To andre poster i stevningen utsatt til de möter personlig, da fullmektigen ikke vet noe videre derom.

Ullensaker 21/3 1653 ting på Hauger i Ullensaker. Lensm. Halvor Frogner. Lagrett: Saxe Maastad, Gullik Flateby, Hans Stokker, Oluf Ihle, Erik Rolstad og Ouden Stokker.

77 b. Lest stattholderens skrivelse om at det er kongens vilje at ingen må bygsle noen gårder til soldater för de har vært utskrevet og tjenestegjort i 3 år. Dat. 14/3 1653.

Lest mr. Kjelds forslag om den uskikkelige fantegangs avskaffelse og derimot et bedre råd om våre egne fattige folks underhold etc. I den anledning ble det i september

hösten för oppnevnt på tinget 12 menn. Fra hovedsognet 8 og fra annexet 4. Disse har drøftet forslaget med mr. Kjeld. Ble anordningen innført over hele lenet og landet av øvrigheten, da kunne det også gjøres i Ullensaker og man behövde ikke å gi almisse til andre enn våre egne, men sålenge det ikke skjer, kan man ikke beslutte noe derom. Dat. 21.3.1653.

Lest mr. Kjelds advarsel om å skaffe frem "trefang", bord og lekter til Ullensaker og Hovind kirker. Og hans anmodning om 5 mann til å skifte bolverket (gjerdet) om Hovind kirkegård. Den bryggekjel Svend Trögstad stjal på Fossum er funnet av Hans skinder, og det opptas endel vidner derom. Vidner er Laurits Lauritsen Olstad (han skulle en lørdag gå til Tveter og forteller at han skulle stille 2 okser, men de smidde ikke lørdag efterm.), Ingeborg Høllum, Hans Pedersen, tjener på Loding, 20 år, tjente hos Anders Olstad da kjelen ble stjålet og lette etter den sammen med Lauritz Olstads stesønn Gullik.

Peder Pedersen Laache har krenket Åse Halstensdtr. Han har betalt 12 rd. Hun eier intet og er i Fredrikstad som amme hos Tommes Olsen.

Christen Andersen som fuålmektig for Baard Nitteberg i Skedsmo stevnet Lauritz Stövern for æreskjelderi.

Nils Hansen Kolby vidner at Laurits den 5. sept. på Allergodt da de var drukne hadde sagt til Baard: "Du pleier alltid å handle med tyver og kjeltringer." De er allerede forlikt og var meget drukne. Christen Hannestad og Christen Haug var stevnet som vidner i saken, men møtte ikke. De böter 8 örtuger og 12 merker sølv for stevningens overhørig- het. Christen Haug betaler til sitt herskap, kansleren, da han er klosterbonde. NB. De møtte dagen etter. Hadde

kjørt kuler fra verket etter stattholderens befaling, derfor fri for bot.

Söffren Christensen, sersjant, hadde stevnet vidner fordi Hans skinder skal ha unnsagt ham. Hans skinders hustru Torbjør har sagt i stuen på Lystad da de taltes ved om uenigheten mellom Söffren sersjant og Hans skinder: "Dersom de bliver ikke anderledes forlikt enn som de nu er, da frygter jeg det går ilde av med dem." - Herpå föres det vidner!

Vidner: Hans Dragvold, Sidsel Trögstad 21 år, Maren Trögstad 16 år, Tore skredder, Anne Halvorsdtr., Gulbr. Lystad på sin hustru Martes vegne da hun ligger i barselseng, Tarald Lystad og hans datter Marte. Hans skinder har også uten årsak overfalt Haagen Börgersen, Söffrens dreng. Saken forlikt for retten. Lest 2 bygselsedler fra Morten Lauritsen, byskriver i Oslo, og Arne Thorstensen, borger der, til Truls Haagensen på 2/3 og David Hågensen på 1/3 i lektoratets gård Trögstad. Dat. 4/3 1653.

79 b. 22/3 1653 ting på Hauger i Ullensaker. Lensm. Halvor

Ullensaker Frogner. Lagrett som dagen för.

Laurits Stövern er dömt til å betale 2 gg. 8 örtuger og 13 merker sølv för det knivstikk han har gitt Nils Pedersen i armen på deres tingvei.

På Ingeborg Andersdatters vegne hadde Gulbrand Romsaas stevnet Oluf Hovin og hans hustru angående en ko som döde ved en ulykke i höyingen 1651. Koen döde hos Biritte Hovind som hun (Olufs hustru) dengang tjente. Oluf Hovinsier at hans salige svigermor etterga ham 3 rd. og 1 pd. homle. Tore Hovin, Hans Hovin, Gudmund Hovin skal föres som vidner og de andre arvinger stevnes. Saken utsatt.

80. Mikel Jensen Löken med fullmakt fra Jens Tommesen tiltalte Laurits Nordby, för bosatt på Åmødt i Nes, for 5 rd. Skal betale.

Guri Niåsdtr., som Krf. Kolby har krenket, eier intet å betale bot med. Marte Torgetrsdatter, som Svennung Halvorsen har besovet, eier intet å böte med. Aase Tostensdtr., som Oluf Lauritsen Lauten har krenket, er i Christiania, hvor hun tjener som amme hos Arne Thostensen. Hennes foreldre er fattige. De som står til rest med skyssgafferlønn til Truls Lauten og Gunder Randby som er forfalt for 3 år siden, nemlig 1 ort av fullgård og forholdsvis av halve og ödegårder, skal betale straks, eller omkostninger.

Nannestad 26/3 1653 rett på Nannestad. Saken mr. Thomes Trugelsen mot Amon Löken. Lensmann Just Haga, lagrett som da saken først var fore. -

80 b. Amon Löken protesterer fremdeles bestemt mot å fraflytte gården, som han har lovlig bygsel på, og gården har tidligere ikke vært brukt til beboelse for presteenke eller prestebarn. Da bygselseddelen står ved makt, må den stevnes for overdommeren til mulig underkjennelse.

81. 19/4 1653. Første tirsdag etter påske odelssaken på Grøndal i Ullensaker, hvor Even bor. Han og flere hans medbrödre Oluf Björndal i Eidsvoll, og salig Halvor Finstads enke på hvis vegne mötte sønnen Chrf. Finstad, har stevnet ang. 1 fj. i Grøndal som de mener nærmerett tilhörer dem enn deres medarvinger Anders Tordsen, Peder Stensby og flere. Lagrett: Oluf Andersen Algrim, Oluf Stokstad, Gulbr. Furuset, Haagen Onserud, Christen Furuset og Anders Julset.

Oluf Veset med fullmakt på Oluf Björndals vegne,

Even Gröndal og Chrf. Findstad på sin mors vegne stevnte saken. Innstevnet var: Anders Torsen, Peder Stensby, Joen Baandkind, Laurits på Moen, Guttorm Refsum på hvis vegne Gulbr. Olufsen Ihle møtte, Oluf Fonebekk og Børge Rotnebo på hvis vegne møtte Halsten Rotnebo. Tore Ström var tilstede på alle salig Erik Lauritsens arvingers vegne og Chrf. Ukeset møtte selv. Oluf Weset fremla et gl. papirdomsbrev, dat. Gröndal 15/5 1596 om samme fjerding jord. Det har vært i retten 17/5 1603 og 12/4 1605. Peder Stensby fremla skjötet fra sal. Laurits Gundersen. Saksökeren hadde stevnet disse vidner:

1. Guttorm Holter, minnes 80 år. Han vet aldri annet enn at Oluf Flägstad brukte dette Gröndal alene. Omsider satte han sin sönn Embret der og var der 2 eller 3 år, da han ble gift til Lid i Nes, for ca. 46 år siden, og det var foran den forrige store pest. Etter ham bodde Lauritzes sönn Mads der, men Knut Huser og Laurits Gundersen fikk derew arveparter i Rönold og Bollerud i Nes; dette saatte de til Alf Ihlang og han igjen til hr. Povel Thrane. Og hr. Samuel har ennu denne del i Rönold.

2. Det samme vidnet Erland Berg som dog har besovet Even Gröndals datter.

1. Guttorm Holter (som nu minnes 70 år) forklarer videre: Siden salig Ole Flagstad fikk sin bror Knut Huser fra Gröndal, så leide Knut Huser seter av hans (Guttorms eller Knuts?) sal. Björn Walstad og tidligere hadde han seter på Gröndal. Etter Björns död leide han seter av Erland Berg og (de) som nu bor på Huser har samme setter. Erland bekreftet dette.

3. Peder Unelstad minnes 50 år. Da Knut Huser var utløst fra Gröndal, kom han til Peders sal. far Gulbrand Unelstad

og sa at han ingen seter hadde mer. Og han fulgte Knut til Björn Walstad, hvor han leiet seter. Og Anders Huser og Peder Unelstad har nu samme seter. Knut hadde Rönold, men om Laurits hadde noe av det, vet han ikke.

4. Oluf Låveg og Hans Ström forklarer på Mari Sundbys vegne at hun var hos Knut Huser i 12 år som pike. Da brukte Oluf Flagstad og Knut Huser halvparten av den fjerding i Gröndal sammen. Men Laurits hørte hun ikke hadde noe av det. Og det er ca. 60 år siden.

Peder Stensby har påstått at siden hans sal. svigerfars bror Mats Lauritzen bodde på Gröndal 30 år som hans (Mads's) hustru, Marte Rotnebos nuværende mann Halsten Rotnebo forklarer på hennes vegne og ikke hadde annen landherre enn sin egen svigerfar Lauritz Gundersen, da mente han å være nærmere til gården. Og de som nu påtaler, burde påtalt i tide til Oluf Björndal har voksne og gifte barn.

Ole Veset svarte at da Embret Li hadde bodd der henved 2 år, døde han og Lauritz skulle være Embrets barns fjerdeholdsmand og da satte han sin sønn på Gröndal til Oluf Flagstad og Knut Huser var også døde.

82. Christen Andersen skolemester og Halsten Rotnebo og Jon Stovner vidner at da de leste kontrakten for Anne Gröndal, spurte de om hun hadde pantebrevet som ble löst fra sal. hr. Tommes og flere brever. Hun var sa brevene er på Finstad i Nes og et er så gammelt som siden kong Haakons tid. Og den tid han sa hun skulle fraflytte gården, svarte hun: Han skal få annet å bestille, ti hun mente de hadde bevisene (brevene).

Chrf. Finstad og Peder Stensby på egne og sin svoger Anders Thorsens vegne forlikes. Chrf. tilbakebetaler de

25 daler som han forleden sommer fikk på kontrakten på sin fars vegne. Og Anne, salig Halvors enke, lovet å gi Anders odelsskatten 1 1/2 ort som han har utlagt for godset fordi hun ikke har betalt noen landskyld for 1652. Grøndal skal så bli i sal. Embret Olufsons og hans søster Anne Olufsdatters arvingers eie. "Efterdi der findes så stor tvivlrådighet." (!) Evens kvinne er kommen av brorlegg og Chrf. Finstad av søsterlegg.

Odal 82 b. 22/4 1653 ting på Melström i Odal. Lensmann Hans Ullern. Lagrett: Tord Kjölset, Oluf Berger, Oluf Vestby, Tord Ous, Gullik Mel-Disen, Gulbr. Skaarer, Haagen Ellingsrud, Oluf Kiedsböl, Hans Sem, Rasmus Aulen, Anders Mangset og Rasmus Moen. Lest K.M. nådige åpne brev og påbud angående Schrerbråter igjen at skulle bygges som sedvanlig. Der-til skal gis 12 skilling av helgård og forholdsviis av halve og ödegårder. Betales til St. Johannes. Dat. Kbh. 24/3 1653.

Fogden stevnet Hans övre Öiset for skjelderi med Hans nedre Öiset. Vidner: Peder Hansen fra Vinger sogn og Oluf Grönerud. 8 dage etter Michelsmesse forleden höst var det barsöl hos Oluf Granerud. Chrf. Bauger var også der. Alle var drukne. Hans nedre Öisets hustru heter Mari. Saken utsatt.

83.

Paul Ous har beskylt Laurits Nysteds sönnar for skjelderi. Vidner: Laurits Steen, Peder Skarvenes og Oluf Hornes. Peder Skarvenes imidlertid besvogret til Nustguttene på mödrene side i 3. ledd. Laurits Nusts sönn Söfren. Poul Ous' far Nils Ous. Saken utsatt.

Laurits Nusts sönnar stevnet for skyssferdsforsömmelse med majoren da han reiste på mönstring straks etter

jul. Poul Ous er kysskaffer. De böter 2 mark sølv for uvillighet, til deres herskap, som er prostiets forvalter.

Inger Paulsdtr. besovet av Ole Gislesen Westby har intet å betale med. I Amon Setters sak i de interessertes, Gullik Mel-Disen og Ole Bergers sted, Gunder Gaardvig og Laurits Stenerud. (Iver Ekornhol er nevnt.) Gudmund Paulsen på sin svigermor Kirsten Hindens vegne stevnet Amon Tordsen Seter for en hund som er frastjålet henne i

- 83 b. hennes setermark for noen tid siden og som nu formenes å finnes hos ham. Vidner: Anders Øien, Oluf Husmo og Peder Ibsen. Laurits Bryntesen avla også sin ed som vidne "endog han er liden; men er over 16 år". Men han har allerede vært til alters og har vært i tjeneste på Hinden i 7 år. Amond Seter fremla et hjemmelsbrev fra Christen Nilsen Elvemund på hunden, dat. 14/2 1653. Og med Jakob (Christensen) Asak i Skodsmos forklaring bakpå, dat. Asak 15/2 1653. Embret Gjersøe og Oluf Maarud vidner for Amon. Embret har hatt hunden til å gjete sitt fe om sommeren for 4 år siden og Oluf sommeren etter. De sendte hunden hjem til Seter om hösten. Saken utsatt.

84.

Gudmund Paulsen stevnet Amon Spikset for rest på landskyld 1 fj. av Spikset. Amon svarer at han ikke har bodd på gården mer enn 5 år og det ene år hadde han bare halvparten, og fremla sal. hr. Laurits Olufsen (Grues?) seddel. Utsatt.

Tage Johansen med fullmakt fra Arne Thostensen stevner Peder Tjöstelsen. Hans far Tjöstel Eskildsen møtte for ham og fremla Oluf Bentsens brev. Peder Tjöstelsen bor nu i Vinger sogn. Tjöstel sier obligasjonen er avtvunget Peder Tjöstelsen. Saken utsatt.

Anders Simensen gjennomgikk restanselisten med al-
De
munn/som står til rest skal betale.

84 b. 23/4 1653 ting på Melström i Odal. Tilstede Laurits Boysen
Odal på foged Jens Bangs vegne. Lensm. Hans Ullern.

Lagrett: Oluf Vestby (inter^essert?). Rasmus Aulen, Anders Mangset, Chrf. Tröften, Gunder Gaardsvig, Oluf Kioldböl, Rasmus Moen, (Gunder Rud), Laurits Sten, Oluf (övre?) Hornes, Svend Fullo, Oluf Sundby, Hans Sem og Knut Valstad

Amon Tørisen Seter og hans medarvinger har stevnet sine halvbrødre Tosten Svenneby og Gulbr. Skulstad for resterende landskyld av det 1/2 pd. i Berger i Grue som for 5-6 år siden ble forbrudt under kronen, og Amon Seter har løst igjen. De tilbød ham 10 daler for landskylden, men Amon mottok ikke. Utsatt.

Amon Bjertnes i Nes stevnet Laurits Stenerud for rest. landskyld. Mötte ikke, böter 1 mark sølv tiå K.M. og omkostninger til motparten. Saken mellom Arve Melström og Laurits Fullo forlikt for retten.

85 Olaf Skulstads stevning på Chrf. Melström for loddсед på Skulstad i 1651. Chrf. Melström viser hr. Laurits Olsens hjemmel for loddседen. Frikjent.

Brødrene Sjöne Aarstad og Gunder Öens makeskiftebreg hvori Sjöne Aarstad overdrar Gunder Öen 1 halv huds rente i Sövenes ädegård og 3 skinn i Grinder i Grue og Gunder Öen overdrar Sjöne 1 pd. i Aarstad, ble tinglest. Dat. Öen 1/10 1651.

Lest Rasmus Aulens oppladelsesbrev til Gunder Arnesön hvoretter denne skal ha Aulen etter hans död, da han har odelsrett til det. Dat. 8/12 1652.

Gjeld til Tage Johansen ble gjennomgått etter hans regnskap. Skal betales med omkostninger innen 14 dager.

"Gudmund Kugerud har nu annammet et bront kirses

skjørt for 3 daler av Daffind Ottersen med det lille barn Hans, som han har annammet til fosterbarn at forsørge "enten til molds eller mands", så Daffind ingen omhu eller bekostning derfor videre ha skal, hvorom de nu med håndtrykk forlikt er".

Lest skjöte fra Anders Hauggård til Hans Ullern på 1 fj. i Jelsnes solgt til Odel for 35 rd., dat. 4/5 1646.

Lest et pantebrev på samme jord som Hans Ullern lenge har hatt i pant for 21 dl., dat. 20/6 1637.

Lest et kjøpebrev fra Harald Findsön Lomsnes i Aurskog til Paul Pedersen, nu boende på Dysterud, på 1/2 skpd. i Kjölstad i Odal. Dat. Fladby 22/8 1641.

85 b. Sigrid Stomperuds stevning på Arve Taugel for klær for hennes tjeneste i 5 år. Forlikt om at Arve til hösten skal betale henne 3 1/2 rd.

Slutt: Anno 1653 den 30, april har jeg (sorenskriveren) levert denne protokoll til velfornemme Jens Pauelsen på Akershus skriverstue efter hans ekselense hr. statholders befaling bekjender jeg med denne min hånds underskrift.

Hans Tommesen